

โครงการย่อยที่ 4

การบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

**The Philosophy of the Sufficiency Economy in Management
of the Saving Groups in Chiang Rai Province**

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุน
ในจังหวัดเชียงราย

The Philosophy of the Sufficiency Economy in Management of the Saving Groups in Chiang Rai Province

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยประจำปี 2551 จำนวนเงิน 210,000 บาท

ระยะเวลาการทำวิจัย 1 ปี เริ่มทำการวิจัยเมื่อ ตั้งแต่ เดือน กันยายน 2551 ถึง เดือนกันยายน 2552

ชื่อผู้วิจัย นายประทีป จตุรพงศธร¹
นางศศิธร มั่นสวารากุล²
นางปรัชญานี ไชยองค์การ³

การศึกษาเรื่องการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุน ในจังหวัดเชียงราย มีจุดมุ่งหมายให้แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อนกลุ่มสะสมทุน ดังมีวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ 1.) ศึกษาาระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย 2.) เปรียบเทียบระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมใน จังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์เครดิตยูเนียน และสหกรณ์ภาคการเกษตร 3.) ศึกษาและวิเคราะห์หาต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิและทุติภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม

ผลการศึกษามีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของการบริหารจัดการกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ พบว่าระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับ “C+” ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า “ปานกลาง”

¹ นักวิชาการสหกรณ์ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย

² อาจารย์ประจำโปรแกรมเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงราย

การเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายที่ประเภทต่างกันมีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ ในจังหวัดเชียงราย พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายที่ประเภทการจดทะเบียน กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายที่มีประเภทการจดทะเบียนต่างกัน มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาถูก มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาเปรียบผู้อื่น การเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ การรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแนวทางปฏิบัติอื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทกลุ่มเกษตรกร กับสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกรกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาถูก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์การเกษตรกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ ไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์การเกษตรกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ควรประกอบด้วย หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล และหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตามเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม อยู่ในทุกระบวนของการบริหารจัดการทุกด้าน ได้แก่

1. ด้านการระดมทุน กลุ่มสะสมทุนควรมีการ 1) เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้ ได้แก่ มีการฝากเงินไว้หลายๆ ที่ พร้อมทั้ง 2) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เกินความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ มีการจำกัดการกู้เงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก แหล่งเงินทุนที่หลากหลายเพื่อลดต้นทุนการเงิน รวมทั้งต้องสร้างความรู้ความเข้าใจตามเงื่อนไขความรู้ของเศรษฐกิจพอเพียง คือ สร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายเรื่องข้อดีของเงินทุนภายใน

2. ด้านการใช้ไปของเงินทุน กลุ่มสะสมทุนควรมีการมีเหตุผลในการดำเนินงาน 1) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ กำหนดวงเงินกู้ตามขนาดการผลิตของสมาชิกแต่ละคน สั่งซื้อสินค้ามาจำหน่ายตามจำนวนที่สมาชิกต้องการไม่มากเกินไป 2) มีการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้ ได้แก่ ไม่ลงทุนในธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งมากเกินไป มีการผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อจำหน่ายเองเช่น ปุ๋ย น้ำดื่ม มีการลงทุนหลากหลายธุรกิจ หลายแหล่งเงินทุน 3) เน้นการมีส่วนร่วมช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก ได้แก่ พิจารณารวบรวมผลผลิตที่สมาชิกเดือนร้อน มีการปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่สมาชิกผู้กู้กรณีชำระหนี้ไม่ได้ 4) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เกินความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ จัดให้มีหลักประกันเงินกู้ มีการติดตามการใช้เงินกู้อยู่เสมอ

3. ด้านบริหารจัดการกลุ่ม กลุ่มสะสมควรมีเหตุผลในการดำเนินงาน 1) ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม คือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ ได้แก่ มีแผนให้ความรู้เทคนิคการบริหารธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวบรวม, จัดหาสินค้า มีการประชุมสัมมนา อบรมให้ความรู้ต่างๆ การศึกษาดูงานให้แก่ฝ่ายต่างๆ ผู้ตรวจสอบกิจการมีการศึกษาหาวิธีการ มาตรฐาน ตัวชี้วัดในการตรวจสอบ 2) ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ แบ่งงานกันทำภายในองค์กรตามความรู้ความสามารถความชำนาญ พิจารณาวุฒิการศึกษาสาขาที่ตรงกับงานในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ 3) เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ มีการพิจารณาคนในท้องถิ่นก่อนในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ ใช้หลักบริการจัดการเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน 4) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ มีการพิจารณาจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมพอดีกับขนาดธุรกิจ มีการกำหนดแผนประจำปีมีปริมาณที่เหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด มีขนาดองค์กรที่เหมาะสม 5) ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น ได้แก่ ตั้งราคาขาย ราคาซื้อจากต้นทุนที่แท้จริง ไม่ได้ตั้งที่ราคาตลาด (D&S) คิดอัตราค่าบริการเช่น ค่าขนส่ง ค่าขนส่ง ในราคาต้นทุนที่แท้จริง 6) ชื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอาเปรียบผู้บริโภคตามวัตถุประสงค์ ได้แก่ ไม่ลงทุนธุรกิจที่ผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม หรือเบียดเบียนนักธุรกิจรายอื่นๆ คิดค่าจ้างตาม

ค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายกำหนด และเงิน โบนัสตามผลงานอย่างเป็นธรรม 7) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ ให้มีการพิจารณาต้นทุนการเงินจากแหล่งเงินทุนภายในก่อนภายนอก มีการจัดทำหลักประกันการทำงานของเจ้าหน้าที่ มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ มีการกำหนดระเบียบที่เกี่ยวข้องขึ้นถือใช้ มีการหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจและดำเนินกิจการ 8) เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับเป็นหลัก ได้แก่ วางแผนงานจากการหาความรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันในท้องถิ่น 9) เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย ได้แก่ จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญได้ภายใน 150 วันได้ มีการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ กับสหกรณ์อื่นๆ ไม่เกิดการทุจริตเนื่องจากมีการตรวจสอบการดำเนินงานอยู่เสมอ 10) เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก ได้แก่ มีแผนการเงินเพื่อช่วยเหลือสมาชิกเมื่อประสบภัยธรรมชาติหรือเศรษฐกิจตกต่ำ ขาดทุน มีกองทุนเพื่อรักษาระดับเงินปันผล มีการประชุมคณะกรรมการตามข้อบังคับ พิจารณาอัตราเงินปันผล เหลือคืน อัตราดอกเบี้ยจากสถานการณ์ทั่วไปอย่างเป็นธรรม มีแผนงานจัดสวัสดิการต่างๆ ให้แก่สมาชิก ชุมชนเช่น จัดงานวันเด็ก ผู้สูงอายุ ร่วมทำบุญในโอกาสต่างๆ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ควรต้องต้องร่วมกันขับเคลื่อนทั้ง 3 ภาคส่วน ดังนี้

1. กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ควรดำเนินการเป็นลำดับดังนี้
 - 1) ต้องสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกซึ่งมีฐานะเป็นเจ้าของ ให้ทุกส่วนในกลุ่มสะสมทุนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ลดการใช้เงินทุนจากแหล่งเงินทุนภายนอกเพื่อความมั่นคง และเข้มแข็งของการดำเนินงาน
 - 2) มีการสร้างข่ายข่ายระหว่างกลุ่มสะสมทุนด้วยกัน เพื่อให้มีอำนาจต่อรองในระบบเศรษฐกิจ และเพื่อสร้างความสามัคคีกัน ให้เป็นไปตามหลักที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือตนเอง
 - 3) กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายควรดำเนินกิจการของกลุ่มตามหลักการของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วย หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล และหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตามเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม ดังที่เป็นต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย
2. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมกลุ่มสะสมทุน จากหน่วยงานของรัฐในจังหวัดเชียงราย
 - 1) กำหนดเป็นนโยบายแผนงานหลักร่วมกันของทุกส่วนราชการ ในการวางแผนพัฒนาส่งเสริม และผลักดันให้กลุ่มสะสมทุนดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โดยเป็นการวางแผนปฏิบัติงานเชิงบูรณาการ

2) จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานให้เพียงพอ ต่อการส่งเสริม แนะนำ และตรวจสอบ การดำเนินงานของกลุ่มสะสมทุน

3) มีการติดตาม ตรวจสอบอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ในการดำเนินของกลุ่มสะสมทุน เนื่องจากกลุ่มสะสมทุนกลุ่มระดับชุมชนชาวบ้านไม่มีความรู้ความชำนาญในการบริหารจัดการกลุ่มมากนัก

4) จัดให้มีต้นแบบเพื่อตัวอย่างศึกษา กรณีกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จในการ ดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

5) ให้นำหน่วยงานของรัฐปฏิบัติให้เป็นอย่าง ทั้งองค์กรของรัฐ และเจ้าหน้าที่ควรนำหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในองค์กร และการดำเนินชีวิตเพื่อเป็นอย่างที่ดีแก่กลุ่ม สะสมทุนต่อไป

3. สถาบันการศึกษาในจังหวัดเชียงราย

สถาบันการศึกษาในจังหวัดเชียงรายโดยเฉพาะสถาบันระดับอุดมศึกษาควรเข้ามามีส่วน ร่วมในการส่งเสริมกลุ่มสะสมทุน โดยร่วมกันจัดทำหลักสูตรการบริหารจัดการกลุ่มสะสมทุนที่ ประกอบไปด้วย การบริหารจัดการกลุ่ม การบริหารจัดการทุน การจัดการการตลาด การจัดการการผลิต การจัดการการเงินและบัญชี แล้วเปิดอบรมให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มสะสมทุน เพื่อจะได้นำความรู้ไปพัฒนาในกลุ่มสะสมทุนต่อไป

The research entitled “Sufficiency Economy Philosophy in an Application to Management of Capital Informal Groups in Chiang Rai Province aimed to apply the self-sufficiency economy in order to motivate the capital informal groups. The purposes of this research were (1) to study management level of sufficiency economy philosophy of the the capital informal groups in Chiang Rai province. (2) to compare the capital informal groups categorized by registration; agriculturalist groups, credit union cooperative and agriculture cooperative in Chiang Rai. Data collection consisted of primary and secondary data. The study instruments were questionnaires, interviewing, and focus group.

The findings were as follows:

With regard to the application of management level of sufficiency economy philosophy of the capital informal groups in Chiang Rai province based on 11 guidances, it showed that the application of management level of sufficiency economy philosophy of the capital informal groups in Chiang Rai province was at **level “c+”**, which was considered to be **“fair level”**.

With regard to the comparison level of Sufficiency Economy Philosophy in applying to the management of capital informal groups in Chiang Rai Province, it indicated that the capital informal groups registered in different categories had the right theory in technology practice in accordance with the sufficiency economy philosophy but it was low-cost. They were also honest in

doing business and did not take advantage with the other people. They used the diversification theory in providing a variety of goods and services focused on low risk management and were not in dept beyond their management competency. The forming of strengthen groups and network were significant different statistically at .05 level whereas the other practices were not significant different statistically at .05 level.

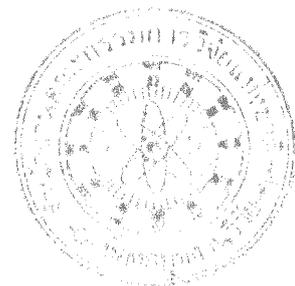
With regard to the model of the management under sufficiency economy philosophy of capital informal groups in Chiang Rai province, it should be consisted of the principle of sufficiency rationality, self-immunity based on knowledge and morality conditions in every process of the production and management system;

(1)Funding; the capital informal groups (1) should focus on using the diversification theory in providing a variety of goods and services and /or adapt their goods, for example, having saving accounts in many banks, including (2) using low-risk management and were not in dept beyond their management competency; limit funding budget from external finances, searching for different financial resources for saving costs including building up the understanding under the sufficiency economy philosophy that is the understanding of the good points of the internal funding.

(2) Capital Usability; the capital informal groups be reasonable on operation (1) had the right business size in accordance with the management competency; determine the appropriate financial budget according to the members' business size and should not order over-amount of goods. (2) Diversification; they should provide a variety of goods and services and/or competency in goods adaptation, for example, do not invest with high budget in one or other businesses, had their own production factors for their own distribution and had investment different kinds of businesses and many financial resources (3)Participation and cooperation of members and meet the members' needs, for example, collecting the products from the members in trouble, debt restructuring for the members (4) Low-risk management especially not being in dept beyond their management competency, for example, providing credit guarantee and follow-up the credits regularly.

(3) Group management; the capital informal groups should be reasonable on operation (1) Using the appropriate technology for example teaching plan on credit business management technique, group business, goods supply, having seminar, training, filed trip and the business inspector should study the method or measure indicator of the examination (2) economize all resources and use them efficiently, for example, dividing task based on their skills and consider the right qualifications in recruiting (3) focus on employment instead of using technology , however in

case of the damage on the products; consider the local people before recruitment and use the management principle as a tool in management. (4) consider the business size in accordance with the management competency, for example, consider the appropriate employment for the size of business, determine the appropriate and possible annual plan and having the appropriate business size (5) not being avaricious and not focus on short-term benefit, for example, pricing and buying price based on cost and add service charge based on the real cost (6) being honest and not taking advantages from consumers, labors, or customers, including the suppliers, for example, not investment illegally and immorally, giving minimum wage according to the law and paying bonus based on tasks fairly (7) focus on low-risk management , especially not being in dept beyond their management competency, for example, consider the capital cost from the internal financial resource before the external resource, arrange the officers' work guarantee, appointing the business examiners, determine the related regulations, searching for information for decision making on business operation (8) focus on using local supplies and respond the needs of local, region, domestic market and oversea marker, in respectively, for example, planning from searching current data in local area (9) focus on forming strengthen groups and building-up network, foe example, arranging the assembly conference within 150 days by linking the activities with the other cooperative offices and it does not have corruption because it is examined the operation regularly (10) focus on the participation and cooperation of members and meet the members' needs, for example, having the financial plan for the members who are in troubles with the disasters or economic crisis, lose capital, having financial fund for maintaining the profits, having committee meeting, consider the profits rates, pay back the interests fairly, and having welfare plan for community members , for example, children day, elderly day or making merit on occasion.

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญ และที่มาของปัญหา

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของได้เริ่มเผยแพร่เป็นครั้งแรกจากพระบรมราโชวาทแก่บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2517 ข้อความตอนหนึ่งในพระบรมราโชวาทมีความว่า “การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่ในเบื้องต้นก่อน เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นไปโดยลำดับ” จากพระบรมราโชวาทดังกล่าวสะท้อนถึงพระวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการสร้างความเข้มแข็งในตนเองของประชาชน และสามารถพึ่งตนเองได้แล้วก็จะมีส่วนช่วยเหลือเสริมสร้างประเทศชาติโดยส่วนรวมในที่สุด ซึ่งหากจะพัฒนาประเทศตามคำกล่าวที่ว่า “เศรษฐกิจดี สังคมเข้มแข็ง การพัฒนายั่งยืน” นั้นจำเป็นต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานการพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ ด้านหนึ่งจะต้องอาศัยกลุ่มหรือองค์กรในชุมชนเป็นกลไกในการทำหน้าที่ต่างๆ ถึงแม้ชุมชนจะมีการรวมกลุ่มกันแต่บางชุมชนอาจไม่สามารถพึ่งตนเองได้เนื่องจากขาดแคลนเงินทุนในกระบวนการผลิต เพราะต้องยอมรับว่าในปัจจุบันระบบเศรษฐกิจแบบเงินตราได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากในชุมชน

การสะสมทุนเป็นกระบวนการที่นำมาสู่การยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของปัจเจกบุคคล การที่รัฐบาลสามารถทำให้ประชาชนระดับรากหญ้าเข้าถึงแหล่งทุนได้อย่างเท่าเทียมกันย่อมนำมาสู่ความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ แต่การเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนที่ฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันผ่านกลไกธนาคารรัฐและเอกชนย่อมมีความแตกต่างกันด้วย

เมื่อโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนในระดับรากหญ้าเป็นไปได้ยาก ดังนั้นการที่ชุมชนจะเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ ควรมีการสะสมทุนจากคนในชุมชนเพื่อให้มีแหล่งทุนในกระบวนการผลิตในชุมชน และจังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีกลุ่มสะสมทุนที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 1) กลุ่มเกษตรกรจำนวน 104 กลุ่ม 2) สหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวน 24 สหกรณ์ และ 3) สหกรณ์ภาคการเกษตรจำนวน 108 สหกรณ์ รวมทั้งสิ้น 236 กลุ่ม/สหกรณ์ ซึ่งกลุ่มสะสมทุนเหล่านี้กระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดเชียงราย

ดังนั้นงานวิจัยในครั้งนี้จึงสนใจศึกษาว่าแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับระบบการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนได้ในระดับใด ตลอดจนหาต้นแบบของการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากลุ่มสะสมทุน

อีกทั้งอาจช่วยเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่กลุ่มสะสมทุน และอาจจะสามารถเพิ่มระดับรายได้ของสมาชิกในชุมชนอีกทางหนึ่งด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1) ศึกษาระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

1.2.2) เปรียบเทียบระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์เครดิตยูเนียน และสหกรณ์ภาคการเกษตร

1.2.3) ศึกษาและวิเคราะห์หาต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1) เป็นองค์ความรู้ใหม่ในการวิจัยเกี่ยวกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจระดับจังหวัดเชียงราย

1.3.2) บริการความรู้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติของชุมชนและท้องถิ่น ได้แก่ บริการความรู้เกี่ยวกับ “ต้นแบบของการบริหารจัดการ” (Management Model) ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ให้แก่ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย เนื่องจากสำนักงานสหกรณ์จังหวัดมีภารกิจในการสนับสนุนดูแลให้กลุ่มสะสมทุนพึ่งพาตนเองได้ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และสามารถดำเนินการได้อย่างยั่งยืน

1.3.3) เผยแพร่ลงในวารสารหรือเว็บไซต์ของหน่วยงานสนับสนุน และองค์กรต่าง ๆ ได้แก่ 1) สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงราย 2) สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย 3) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย 4) สหกรณ์การเกษตรเมืองเชียงรายจำกัด 5) สหกรณ์การเกษตรของแต่ละอำเภอจำนวน 18 แห่งทั่วจังหวัดเชียงราย 6) องค์กรบริหารส่วนจังหวัด 7) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 8) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

1.3.4) ได้ข้อสนเทศให้แก่กลุ่มสะสมทุนได้นำแนวทางที่เหมาะสมไปประยุกต์ใช้ในกิจการของตนได้อย่างเหมาะสมและถูกวิธีการ เป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่น และสังคมในด้านเศรษฐกิจต่อไป

1.3.5) เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย โดยจะทำให้กลุ่มสะสมทุนทราบต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ต้นแบบของการบริหารจัดการดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนากลุ่มสะสมทุนของตนให้สามารถดำรงอยู่และพึ่งพาตนเองได้ นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต และจะทำให้ประกอบการได้อย่างยั่งยืน

1.3.6) เป็นประโยชน์ต่อจังหวัดเชียงรายโดยรวม กล่าวคือจากประโยชน์ที่เกิดขึ้นในข้ออื่น ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นย่อมมีผลสืบเนื่องต่อมาและเป็นผลดีต่อการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในหลายภาคส่วนของจังหวัดเชียงราย

1.3.7) ผลจากแผนงานวิจัยนี้จะช่วยสนองตอบยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ในส่วนของยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน

1.3.8) ผลจากแผนงานวิจัยนี้จะช่วยสนองตอบนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ในส่วนของยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 1 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ กลยุทธ์การวิจัยที่ 2 การพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน และแผนงานวิจัยที่ 1 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.3.9) ผลจากแผนงานวิจัยนี้จะช่วยสนองตอบกลุ่มเรื่องเร่งด่วนตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2554-2553) กลุ่มการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ กลุ่มสะสมทุนที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 1) กลุ่มเกษตรกรจำนวน 104 กลุ่ม 2) สหกรณ์เครดิตยูเนียนจำนวน 24 สหกรณ์ และ 3) สหกรณ์ภาคการเกษตรจำนวน 108 สหกรณ์ รวมทั้งสิ้น 236 กลุ่ม/สหกรณ์ ซึ่งกลุ่มสะสมทุนเหล่านี้กระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดเชียงราย

1.4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยคือ จังหวัดเชียงรายซึ่งประกอบด้วย 18 อำเภอ ได้แก่

อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอขุนตาล อำเภอเชียงของ อำเภอเชียงแสน อำเภอเทิง อำเภอป่าแดด อำเภอพญาเม็งราย อำเภอพาน อำเภอแม่จัน อำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอแม่สรวย อำเภอแม่สาย อำเภอเวียงแก่น อำเภอเวียงชัย อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอแม่ลาว อำเภอเวียงเชียงรุ้ง และอำเภอดอยหลวง

1.4.3 ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยคือ 1 ปี

1.4.4 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษามีขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับระดับการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ด้านดังนี้คือ

1) เนื้อหาด้านการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุน ดังนี้

- 1.1) การระดมทุน ได้แก่ การระดมทุนจากภายใน(สมาชิก) และจากภายนอก
- 1.2) การใช้ไปของเงินทุน ได้แก่ การให้สินเชื่อและการจัดหาสินค้าและบริการอื่นๆ
- 1.3) การบริหารจัดการภายในกลุ่ม ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การคัดเลือกคนเข้าทำงาน การกำหนดเป้าหมาย การกระจายความเสี่ยง และการควบคุมและตรวจสอบ

2) เนื้อหาด้านหลักการของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

2.1) หลักการ 3 หลักการ คือ

- 2.1.1) ความพอประมาณ เน้นการเดินสายกลาง ไม่มากไม่น้อยเกินไป
- 2.1.2) ความมีเหตุผล คือ ใช้ความรู้และเหตุผลในการตัดสินใจ และ
- 2.1.3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว คือ การมีภูมิคุ้มกันจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จากภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ และเหนือความคาดหมาย

2.2) เงื่อนไข 2 เงื่อนไข คือ

- 2.2.1) เงื่อนไขความรู้ (รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง)
- 2.2.2) เงื่อนไขคุณธรรม (ซื่อสัตย์ สุจริต สติปัญญา ขยันอดทน แบ่งปัน)

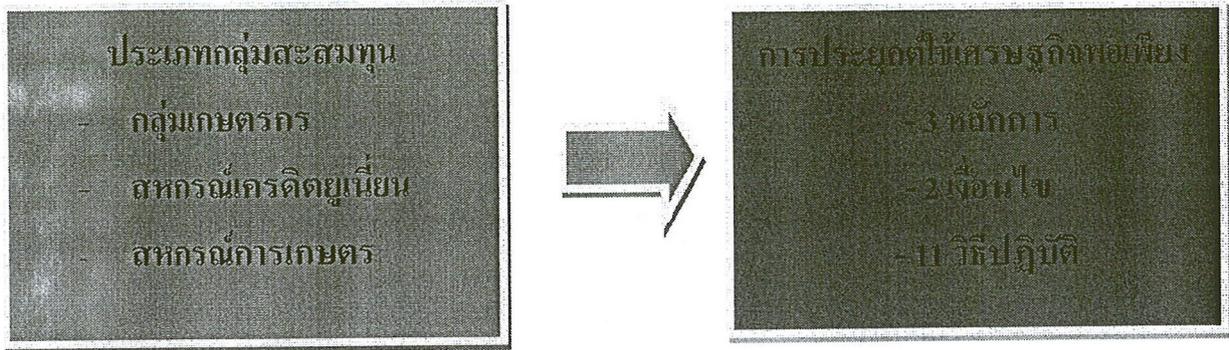
2.3) แนวทางปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุน 11 ประการคือ

- 2.3.1) ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นั่นคือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ
- 2.3.2) ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด
- 2.3.3) เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์
- 2.3.4) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ

- 2.3.5) ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น
- 2.3.6) ชื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการไม่เอาัดเอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอาัดเอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอาัดเอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ
- 2.3.7) เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้
- 2.3.8) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ
- 2.3.9) เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาคตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับ เป็นหลัก
- 2.3.10) เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย
- 2.3.11) เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตามเงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม สอดคล้องกับสุเมธ ดันติเวชกุล (2549) ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่าเป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ และจिराय อิศรางกูร ณ อยุธยา ก็กล่าวว่าเศรษฐกิจพอเพียงคือหลักการดำเนินชีวิตที่แท้จริง ดังนั้นจึงสามารถประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับ นอกจากนี้ปรียานุช พิบูลสรารูช (2549) ยังได้กล่าวถึงการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ระดับบุคคลหรือครอบครัว ระดับชุมชน ระดับนักธุรกิจ และระดับประเทศ ส่วนอภิชัย พันธเสน และคณะ (2546) ได้อธิบายว่าแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำสู่หลักปฏิบัติทางธุรกิจได้ และได้กำหนดแนวปฏิบัติสำหรับองค์กรธุรกิจไว้ 9 แนวทางปฏิบัติ และจากการศึกษาของสุวกิจ ศรีธำปัด (2549) พบว่าความเป็นไปได้ในการประยุกต์หลักการจัดการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงอยู่กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้ และกำหนดแนวปฏิบัติไว้ 9 ปฏิบัติเช่นกัน กลุ่มสะสมทุนเป็นองค์กรระดับชุมชน และองค์กรทางธุรกิจเช่นกัน และมีหลักการ วิธีการสหกรณ์ใช้ในการดำเนินงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงแนวแนวคิดหลักปฏิบัติขององค์กรธุรกิจมาเป็นแนวทางหลัก และปรับให้สอดคล้องกับหลักการและวิธีการสหกรณ์ซึ่งเป็นหลักการดำเนินงานของกลุ่มสะสมทุน และยังคงองค์ประกอบหลักที่สำคัญของกลุ่มสะสม จึงปรับได้แนวทางปฏิบัติ 11 ปฏิบัติของกลุ่มสะสมทุน

1.5 กรอบแนวความคิดของการวิจัย

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรู้รอบรู้ รอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน

กลุ่มเกษตรกร หมายถึง การรวมตัวของเกษตรกรตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป ในระดับท้องถิ่น ชุมชน หมู่บ้าน ตามกิจกรรมทางการเกษตร เป็นองค์กรของเกษตรกรที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยร่วมกันทำกิจกรรมทางด้านเงินทุน รวมซื้อ รวมขาย และอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาของสมาชิกในองค์กร

สหกรณ์เครดิตยูเนียน หมายถึง การรวมตัวของประชาชนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ในระดับท้องถิ่น ชุมชน เป็นองค์กรของประชาชนที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยร่วมกันทำกิจกรรมทางการเงินเพื่อแก้ไขปัญหาสมาชิกในชุมชน

สหกรณ์การเกษตร หมายถึง การรวมตัวของเกษตรกรตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป เป็นองค์กรของเกษตรกรที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 โดยร่วมกันทำกิจกรรมทางด้านเงินทุน รวมซื้อ รวมขาย และอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาของสมาชิกในองค์กร

กลุ่มสะสมทุน หมายถึง การรวมกลุ่ม 3 รูปแบบ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์เครดิตยูเนียน และสหกรณ์การเกษตร

สะสมทุน หมายถึง กลุ่มของชุมชนที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล มีการดำเนินงานด้านเงินทุน รวบรวมซื้อ รวบรวมขาย และอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาของสมาชิกในกลุ่ม มีการใช้เงินทุนภายในกลุ่มเป็นหลักในการดำเนินกิจกรรม และมีการสะสมทุนจากผลการดำเนินงานของกลุ่มเอง

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่ม
สะสมทุน ในจังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิด
ความกระจ่างในปัญหา และดำเนินการวิจัยได้อย่างถูกต้อง โดยมีเนื้อหา ดังนี้

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง
2. ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดการบริหารจัดการ
3. กลุ่มสะสมทุน
 - 3.1 ลักษณะของกลุ่มเกษตรกร
 - 3.2 ลักษณะของสหกรณ์เครดิตยูเนียน
 - 3.3 ลักษณะของสหกรณ์การเกษตร
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

2.1.1 แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มหาราช

เป็นระยะเวลากว่า 30 ปี ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาท
แก่บัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยทรงเน้นความสำคัญของการพัฒนา
ประเทศจึงถือเป็นจุดเริ่มต้นของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สุเมธ ตันติเวชกุล (2549: 98-100) ได้อธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวแนวพระราชดำรัสเศรษฐกิจ
พอเพียงว่าเป็นปรัชญาที่สามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติของประชาชนทุกระดับตั้งแต่ระดับ
ครอบครัวระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐให้การพัฒนาและบริหารประเทศดำเนินไปในทางสายกลาง โดย
สุเมธยังได้กล่าวถึงทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) ว่าเป็นการกระทำพอประมาณด้วย
เหตุผล การพัฒนาต้องเป็น ไปตามลำดับขั้นตอน ต้องสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเพื่อให้สามารถเผชิญและอยู่
รอดจากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ต้องมีความรอบรู้ ความ
รอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำเอาวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการ

ทุกๆ ขั้นตอน ต้องเสริมสร้างให้คนไทยมีพื้นฐานทางจิตใจไปในทางสำนักในคุณธรรม และความรอบคอบ นอกจากนั้นยังต้องสร้างความสมดุลพร้อมที่จะเผชิญและยอมรับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง

วิทยา อธิปอนันต์ (2543) ได้กล่าวเพิ่มเติมจาก สุเมธ ตันติเวชกุล ในแง่หลักการนำไปปฏิบัติว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นการดำเนินชีวิตและวิถีชีวิตของคนไทยให้อยู่อย่างพอประมาณตน เดินทางสายกลาง มีความพอดีและพอเพียงกับตนเอง ครอบครัวและชุมชน โดยไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกต่างๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ สิ่งสำคัญต้องรู้จักการพึ่งพาตนเอง โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน และรู้จักการนำทรัพยากรที่เรามีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่นรู้จักการนำปัจจัยพื้นฐานมาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข ความสบายและพอเพียงกับตนเอง และยังสามารถแยกการดำเนินชีวิตในระบบเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริออกเป็น 2 ระดับด้วยกัน คือระดับบุคคลและระดับเกษตรกร

ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา อธิบายหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าจะต้องประกอบด้วย 3 ห่วง และ 2 เงื่อนไข โดย 3 ห่วง คือ

1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

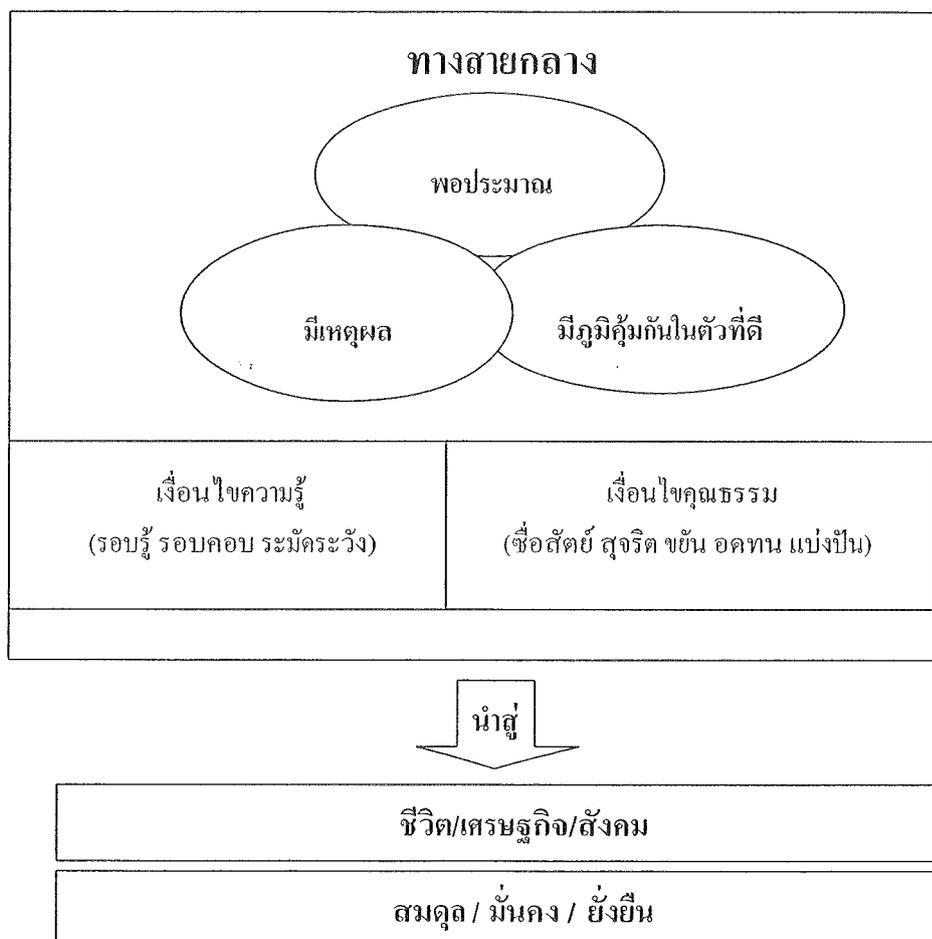
ส่วน 2 เงื่อนไข คือ การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน ประกอบไปด้วย

1) เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบ ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

2) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

“เศรษฐกิจพอเพียงจริง ๆ คือ หลักการดำเนินชีวิตที่จริงแท้ที่สุด กรอบแนวคิดของหลักปรัชญา มุ่งเน้นความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา อันมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ สามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกระดับ ตลอดจนให้ความสำคัญกับคำว่าความพอเพียง ที่ประกอบด้วย ความ

พอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขของการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมที่ต้องอาศัยเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม”

2.1.2 การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในภาคการเศรษฐกิจอื่น

แม้ว่าตัวอย่างการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในภาคการเศรษฐกิจอื่น นอกเหนือจากภาคการเกษตรมีไม่มากนัก แต่การแปรรูปสินค้าเกษตรต่างๆ ของโครงการหลวงที่ดำเนินการอยู่ทั้งหมดล้วนแต่เป็นการดำเนินงานในแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงทั้งสิ้น (สุวกิจ ศรีปีดดา, 2549) โดยยังยึดหลักการสำคัญดังนี้

- 1) การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
- 2) การพัฒนาต้องเป็นไปตามขั้นตอนตามลำดับความจำเป็นประหยัด
- 3) การพึ่งตนเอง
- 4) การส่งเสริมความรู้และเทคโนโลยีการสมัยใหม่ที่เหมาะสม

- 5) การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ
- 6) การส่งเสริมและการปรับปรุงคุณภาพสิ่งแวดล้อม

2.1.3 การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในภาคการเกษตร

เนื่องจากปัญหาความยากจนในประเทศไทยส่วนใหญ่เกิดขึ้นเนื่องจากประชากรส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตรที่พื้นที่การเกษตรขาดแคลนแหล่งน้ำและการชลประทาน เกษตรกรพึ่งพำน้ำฝนเป็นหลัก และได้รับผลกระทบจากความไม่แน่นอนของฤดูกาลและการผลิต รวมทั้งผลกระทบจากราคาสินค้าเกษตรที่เปลี่ยนแปลงขึ้นลงอย่างรวดเร็วตามกลไกตลาดอยู่เสมอ นอกจากนี้เกษตรกรมักปลูกพืชเชิงเดี่ยวแทนที่จะทำการเกษตรแบบผสมผสาน ซึ่งเน้นความพอประมาณและความสมดุลเป็นหลัก ตามกรอบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากปัญหาดังกล่าวพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานแนวปฏิบัติเรื่อง “การเกษตรทฤษฎีใหม่” เมื่อปี พ.ศ. 2537 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการเกษตรในชนบทให้มีความพอเพียง พอกินพอใช้ สามารถยืนอยู่บนขาตนเอง และเป็นการเลือกในการดำรงชีพของเกษตรกรแทนการมุ่งทำการเกษตรเพื่อการค้าแต่เพียงอย่างเดียว

แนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 3 ขั้นตอนคือ

- 1) ขั้นแรก ให้เกษตรกรเลี้ยงตนเองได้
- 2) ขั้นที่สอง เกษตรกรควรรวมพลังในรูปกลุ่มหรือสหกรณ์
- 3) ขั้นที่สาม สำหรับชุมชนที่พัฒนาแล้ว สามารถอาศัยความร่วมมือกับแหล่งเงิน(ธนาคาร) กับแหล่งพลังงาน(บริษัทน้ำมัน) ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ขยายกิจการ เพิ่มผลผลิตและเพิ่มการค้าขาย

นอกจาก “การเกษตรทฤษฎีใหม่” แล้วยังมีการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ใน “การเกษตรแบบยั่งยืน” ได้แก่ เกษตรผสมผสาน วนเกษตร เกษตรอินทรีย์ และเกษตรธรรมชาติ เป็นต้น การหารูปแบบการเกษตรแบบยั่งยืนที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อให้การใช้ชีวิตในท้องถิ่นนั้นๆ เป็นไปได้ จึงเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดกรอบการพัฒนาระดับชาติ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมภาคอุตสาหกรรมและบริการ

2.1.4) หลักปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาสู่หลักปฏิบัติได้ 9 ประการ (อภิชัย พันธเสน และคณะ, 2546) คือ

- 1) ใช้เทคโนโลยีที่ถูกหลักวิชาการแต่มีราคาถูก
- 2) ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด
- 3) เน้นการจ้างงานเป็นหลัก โดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์
- 4) มีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ
- 5) ไม่โลภมากจนเกินไป และไม่เน้นกำไรในระยะสั้น เป็นหลัก

- 6) ชื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอารัดเอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอารัดเอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ
- 7) เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้
- 8) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เกินความสามารถในการบริหารจัดการ
- 9) เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศ และตลาดต่างประเทศ ตามลำดับ เป็นหลัก

2.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับแนวคิดการบริหารจัดการ

2.2.1 ความหมายของการจัดการ

การจัดการการ คือ กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือแรงร่วมใจของสมาชิกในองค์การ การตระหนักถึง ความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วยองค์การจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้(พะยอม วงศ์สารศรี,2538)

โดยทั่วไปคำว่า Management จะใช้ในภาษาไทยว่า การจัดการ ส่วนAdministration จะใช้คำว่า การบริหาร แต่ระยะหลังจะพบว่าใช้คำทั้งสองนี้แทนกันได้

การบริหารและการจัดการมีความหมายไม่แตกต่างกัน (There is no distinction between the terms management and administration) เป็นความหมายที่เป็นที่ยอมรับกันในยุคปัจจุบันนี้ แต่การนิยมนำใช้จะแตกต่างกัน โดยคำว่า การจัดการจะใช้ในหน้าที่การบริหารระดับสูงในด้านการกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากรเข้าทำงาน การสั่งงานและการควบคุมในองค์การธุรกิจ ส่วนคำว่า การบริหารจะใช้ในหน้าที่เช่นเดียวกับการจัดการแต่ใช้ในองค์การรัฐบาล แต่อย่างไรก็ตามคำสองคำนี้ก็มักจะใช้แทนที่กันและกัน

2.2.2 ความสำคัญของการจัดการ

1) การจัดการเป็นสมองขององค์การ การที่องค์การจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นั้น จำเป็นต้องมีกระบวนการจัดการที่ดี อาทิเช่น มีการวางแผนและตัดสินใจโดยผ่านการกลั่นกรองจากฝ่ายจัดการที่ได้พิจารณาข้อมูลต่างๆ อย่างใช้ดุลยพินิจ ใช้สติปัญญาพิจารณาผลกระทบต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นต่อองค์การนั้น

2) การจัดการเป็นเทคนิควิธีการที่ทำให้สมาชิกในองค์กรเกิดจิตสำนึก่วมกันในการปฏิบัติงาน มีความตั้งใจ เต็มใจช่วยเหลือให้องค์กรประสบความสำเร็จ ทั้งนี้เพราะมีกระบวนการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานนำทางให้องค์กรไปสู่ความสำเร็จ

3) การจัดการเป็นการกำหนดขอบเขตในการทำงานของสมาชิกในองค์กรไม่ให้ซ้ำซ้อนกันทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความราบรื่น รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

4) การจัดการเป็นการแสวงหาวิธีการที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานในองค์กรเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด

การจัดการ คือ “ศิลปะในการใช้บุคคลอื่นร่วมกับปัจจัยในการจัดการเพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ตามวัตถุประสงค์ และสนองตอบความคาดหวังและจัดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นมีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน” ความหมายเดิมการจัดการจะเน้นเฉพาะการใช้บุคคลากรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ขององค์กร แต่ในปัจจุบันให้ความหมายสำคัญต่อความต้องการ ความก้าวหน้า และการทำให้สมาชิกรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมพลังร่วมแรงร่วมใจในการช่วยเหลือกิจกรรมพัฒนาองค์กรให้เจริญยิ่งขึ้น(สัมพันธ์ ภูโพนุลย์, 2540)

2.2.3 ลักษณะของการจัดการ

ในปัจจุบันการจัดการ มีบทบาทและมีความสำคัญในสังคมมากขึ้น การจัดการมีลักษณะแตกต่างไปจากวิชาชีพอื่น ลักษณะสำคัญของการจัดการมีดังนี้

1) การจัดการเป็นศาสตร์อย่างหนึ่ง อยู่ในรูปของสังคมศาสตร์ (Social Science) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ เนื่องจากมนุษย์มีชีวิต จิตใจ และความต้องการซึ่งแปรเปลี่ยนไปตามอารมณ์ สถานการณ์ และสิ่งแวดล้อมตลอดเวลา ถึงแม้จะไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัวเหมือนศาสตร์บริสุทธิ์ (Pure Science) เช่น วิชาฟิสิกส์ วิชาเคมี แต่การจัดการยังเป็นระบบวิชาความรู้ ประกอบด้วย หลักการ กระบวนการ วิธีการ แนวความคิดและลักษณะสำคัญของการจัดการเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง สามารถนำวิชาการจัดการไปใช้กับบุคคลอื่นให้เกิดประโยชน์ และสามารถประยุกต์ความรู้ด้านการจัดการให้เกิดพลังต่อองค์กรได้

2) วิชาการจัดการ สามารถศึกษา เรียนรู้ ถ่ายทอดวิชาอย่างเป็นระบบมีเปิดสอนวิชาการจัดการในระดับอุดมศึกษาอย่างเป็นทางการ และในโอกาสสำคัญได้มีการมอบปริญญาคุณวุฒิบัณฑิตศึกษาศาสตร์ บริหารธุรกิจสาขาวิชาการจัดการ ถวายแก่องค์กรประมุขของประเทศ แสดงให้เห็นว่าวิชาการจัดการมีความสำคัญและครอบคลุมไปถึงวิชาอื่นอย่างกว้างขวาง

3) การจัดการเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มบุคคล เช่น ลูกค้า ผู้ถือหุ้น ผู้ร่วมงาน ประชาชน โดยทั่วไป ชุมชน สังคม และกลุ่มวิชาชีพต่างๆ เช่น นักบัญชี วิศวกร ความสำเร็จของการจัดการ ต้องอาศัยความร่วมมือของกลุ่มบุคคลและกลุ่มวิชาชีพต่างๆ

4) งานในหน้าที่ด้านการจัดการ มีลักษณะงานโดยทั่วไปที่คล้ายคลึงกันมีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบเหมือนกันแทบทุกองค์การ อาจแตกต่างกันเชิงปริมาณ ตามขนาดและขอบเขตของ องค์การ

2.2.4 ความสำคัญของการจัดการ

การจัดการเกิดคู่มากับการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นเวลายาวนาน การจัดการมีความสำคัญต่อ มนุษย์ต่อองค์การและประเทศในหลายด้าน ดังนี้

1) การจัดการถูกพัฒนาคู่กับการดำเนินชีวิตของมนุษย์และช่วยให้มนุษย์ดำรงอยู่อย่างผาสุก
2) จำนวนประชากรของแต่ละประเทศเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นผลทำให้องค์การต่างๆ ต้อง ให้ความสำคัญและขยายงานด้านการจัดการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3) การจัดการเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ความเจริญก้าวหน้า ทางวิทยาการในด้านต่างๆ โดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาก้าวหน้า อย่างรวดเร็ว

4) การจัดการเป็นกรรมวิธีที่สำคัญที่จะนำสังคมและโลกไปสู่ความเจริญก้าวหน้าแบบไร้ พรหมแดน ในยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ

5) การจัดการ มีลักษณะเป็นการทำงานร่วมกันของกลุ่มบุคคลในสังกัด ฉะนั้นความสำเร็จ ของการจัดการขึ้นกับปัจจัย สภาพแวดล้อมทางสังคม เทคโนโลยี วัฒนธรรมและการเมือง

6) ชีวิตประจำวันของมนุษย์ไม่ว่าจะอยู่ในครอบครัวหรือสำนักงาน ย่อมมีส่วนเกี่ยวข้องกับ การจัดการอยู่เสมอ ดังนั้นการจัดการเป็นเรื่องที่น่าสนใจมีอิทธิพลและจำเป็นต่อการดำรงชีวิตอย่าง ฉลาด

2.2.5 ปัจจัยพื้นฐานในการจัดการ

การจัดการจะสามารถดำเนินงานไปสู่เป้าหมายได้ จำเป็นต้องมีปัจจัยพื้นฐานหรือปัจจัยใน การจัดการ หรือสิ่งจำเป็นในการจัดการ มีอยู่ 6 ประการ หรือเรียกสั้นๆ ว่า 6 M's

1) บุคลากร (Man) เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญใน การจัดการปัจจัยอื่น เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ คือเป้าหมายขององค์การ

2) เงิน (Money) เป็นปัจจัยหลัก หรือเป็นปัจจัยกลางที่จะบันดาลให้เกิดการจัดซื้อสิ่งของ วัสดุ ที่ดิน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขององค์การในรูปแบบต่างๆ

3) วัสดุ (Material) เป็นปัจจัยที่จะต้องนำป้อนเข้าสู่กระบวนการผลิตเพื่อให้ได้มาซึ่ง คุณภาพของผลิตภัณฑ์

4) วิธีการ(Method) เป็นวิธีการปฏิบัติงาน เป็นขั้นตอนในการทำงานเพื่อเปลี่ยนสภาพของ วัสดุ ให้เป็นผลิตภัณฑ์ หรือ บริการ

5) เครื่องจักรกล (Machine) เป็นเครื่องมือ อุปกรณ์ ใช้สำหรับผลิตสินค้าหรือบริการแก่ลูกค้า

6) การตลาด (Marketing) เป็นการจัดจำหน่ายสินค้าหรือบริการเพื่อผลกำไร และความอยู่รอดขององค์การ

๖.๖.6 กระบวนการจัดการของกูลิคและเออร์วิค

ลูเทอร์ กูลิค และลินคอล์นเออร์วิค (Luther Gulick and Lyndall Urwick) มีประสบการณ์ทางด้านวิชาการและการบริหารอย่างกว้างขวาง ได้นำหลักการจัดการของฟาโยลมาปรับปรุงประยุกต์กับการบริหารราชการ โดยเน้นความสำคัญของโครงสร้าง การแบ่งงานกันทำ และมีหลักจิตวิทยาของมนุษย์ เขาได้เสนอแนะการจัดหน่วยงานในทำเนียบแก่ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาเพื่อให้ตอบคำถามที่ว่าอะไรคืองานของประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ในที่สุดได้คำตอบสั้นๆ คือ POSDCORB (พอสคอร์บ) ซึ่งหมายถึงกระบวนการบริหารที่มีประสิทธิภาพ 7 ประการดังนี้

1) **P (Planning)** หมายถึง การวางแผน เป็นการกำหนดไว้ล่วงหน้าว่าจะต้องทำอะไรบ้าง และทำที่ไหน เมื่อไหร่ การวางแผน เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดเป้าหมาย กำหนดนโยบาย

2) **O (Organizing)** หมายถึง การจัดหน่วยงาน กำหนดโครงสร้างของหน่วยงาน จัดให้มีแผนภูมิแบบรูปปิรามิด มีสายการบังคับบัญชาลดหลั่นลงมา การแบ่งส่วนงาน การจัดสายงานตำแหน่งต่างๆ กำหนดอำนาจหน้าที่ให้ชัดเจน มีเอกภาพในการบังคับบัญชา

3) **S (Staffing)** หมายถึง การจัดตัวบุคคล เป็นการบริหารงานด้านบุคลากร อันได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การพัฒนาบุคลากร การสร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี การประเมินผลการทำงาน และการให้พ้นจากงาน

4) **D (Directing)** หมายถึง การอำนวยการ นับตั้งแต่การตัดสินใจ การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชา และควบคุมการปฏิบัติงาน

5) **CO (Coordinating)** หมายถึง การประสานงาน ประสานกิจการด้านต่างๆ ของหน่วยงาน ให้เกิดความร่วมมือเพื่อดำเนินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

6) **R (Reporting)** หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติของหน่วยงานให้แก่ผู้บริหารและสมาชิกของหน่วยงาน ได้ทราบความเคลื่อนไหวของการดำเนินงานว่าก้าวหน้าเพียงใด

7) **B(Budgeting)** หมายถึง การงบประมาณ คือ การจัดทำงบประมาณบัญชี การใช้จ่ายเงิน การควบคุมและตรวจสอบด้านการเงิน

2.3 กลุ่มสะสมทุน

กลุ่มสะสมทุนที่เป็นทางการ ประกอบด้วย 3 กลุ่ม คือ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์เครดิตยูเนียน และสหกรณ์การเกษตร

2.3.1 ลักษณะของกลุ่มเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกร คือ กลุ่มที่เกิดจากการรวมตัวของเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประเภทเดียวกันในตำบล โดยได้ผนึกกำลังความคิด กำลังกายและกำลังทรัพย์ ดำเนินกิจกรรมร่วมกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อป้องกันสิทธิและผลประโยชน์ของเกษตรกร เผยแพร่ความรู้ความรู้อะไรและความชำนาญในการประกอบอาชีพและเพิ่มผลผลิต การดำเนินธุรกิจและการจัดหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมให้แก่สมาชิก เพื่อยกฐานะการครองชีพของเกษตรกรให้ดีขึ้น ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม (สุขสันต์ มุกดาสนิท, 2544)

1) วัตถุประสงค์ของกลุ่มเกษตรกร

การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สมาชิกดำเนินการร่วมกัน เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมดังนี้

- 1.1) รวบรวมผลิตผลและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจัดการขายหรือแปรรูปออกขาย
- 1.2) จัดหาสิ่งของที่สมาชิกต้องการมาจำหน่าย
- 1.3) ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการเกษตร หัตถศึกษา อุตสาหกรรมในครัวเรือน หรือการประกอบอาชีพอย่างอื่นในหมู่สมาชิกและครอบครัวสมาชิก รวมทั้งการส่งเสริมความรู้ในการผลิตทางอุตสาหกรรมเพื่อให้สินค้ามีคุณภาพมากขึ้น
- 1.4) จัดหาบริการสินเชื่อแก่สมาชิก เพื่อประกอบอาชีพหรือการใช้จ่ายที่เป็นประโยชน์
- 1.5) จัดหาบริการด้านการเกษตร หรืออุตสาหกรรมเกษตรสำหรับสมาชิก
- 1.6) ส่งเสริมการประหยัด การช่วยตนเองและการร่วมมือช่วยเหลือกันในหมู่สมาชิก

2) ประเภทของกลุ่มเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นในระดับตำบล เกิดจากเกษตรกรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมประเภทเดียวกันรวมตัวกัน เพื่อดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ปัจจุบันสามารถจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรได้ดังนี้

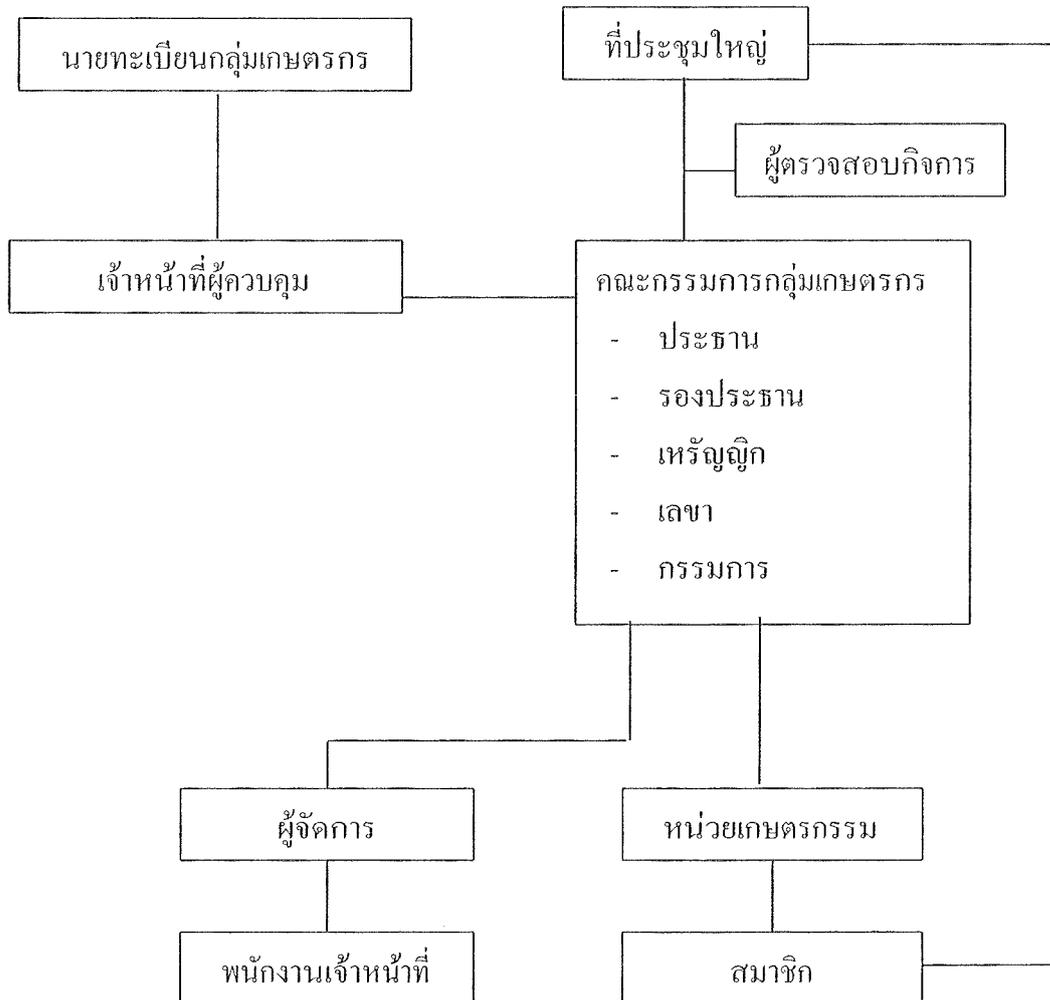
กลุ่มเกษตรกรทำนา	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงไหม
กลุ่มเกษตรกรทำไร่	กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงกุ้ง
กลุ่มเกษตรกรทำสวน	กลุ่มเกษตรกรเพาะเห็ด
กลุ่มเกษตรกรทำประมง	กลุ่มเกษตรกรปลูกกล้วยไม้
กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงสัตว์น้ำ	กลุ่มเกษตรกรทำนาบัว

กลุ่มเกษตรกรเลี้ยงผึ้ง

กลุ่มเกษตรกรทำสวนยางพารา

3) โครงสร้างของกลุ่มเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกร ถือว่าเป็นองค์กรหรือสถาบันหนึ่ง ประกอบบุคคลหลายคนมาปฏิบัติงานร่วมกัน กล่าวคือมีโครงสร้างภายในกลุ่มเอง อันประกอบด้วย สมาชิก หน่วยเกษตรกร คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการ และเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกร ดังแสดงในภาพ

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างกลุ่มเกษตรกร

ที่มา : สุขสันต์ มุกดาสนิท (2544)

โดยแต่ละฝ่ายจะมีขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบต่างกัน นอกจากนี้กลุ่มเกษตรกรยังต้องปฏิบัติงานร่วมกับบุคคลภายนอกคือ กลุ่มเกษตรกรต้องได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ควบคุมก่อน จึงจะสามารถนำไปปฏิบัติหรือดำเนินงานได้ โดยไม่ผิดกฎหมายและข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกร

สมาชิกกลุ่มเกษตรกร ได้แก่

1) ผู้ลงชื่อในคำขอจดทะเบียนจัดตั้งกลุ่มเกษตรกร และมีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกร

2) ผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกตามข้อบังคับ

หน่วยเกษตรกร คือ หน่วยของกลุ่มเกษตรกรที่จัดตั้งขึ้นในหมู่บ้าน หรือบ้านต่าง ๆ ในตำบลนั้น สมาชิกของกลุ่มเกษตรกรทุกคนจะต้องสังกัดอยู่ในหน่วยเกษตรกรหน่วยใดหน่วยหนึ่ง และในสมาชิกของหน่วยเลือกตั้งหัวหน้าหน่วยหนึ่งคน ผู้ช่วยหัวหน้าหน่วยคนหนึ่งหรือหลายคน หน่วยเกษตรกรมีอำนาจตรวจสอบพิจารณาถ่วงดุลการคัดเลือกผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกเสนอต่อคณะกรรมการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกร

นอกจากจะดำเนินการมรการคัดเลือกผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกแล้ว หน่วยเกษตรกรยังมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ ร่วมมือดำเนินกิจการของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกร เช่น การเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเกษตร การแนะนำสมาชิกเกี่ยวกับการปฏิบัติทางเกษตรกรรม การจัดฝึกอบรมและดำเนินการอื่น ๆ ในทางส่งเสริมกิจการของกลุ่มเกษตรกร การประกอบอาชีพหรือทางสังคมในหมู่สมาชิก

4) คณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร

การเลือกตั้งและการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการดำเนินการ ให้ที่ประชุมใหญ่สามัญเลือกตั้งสมาชิกเป็นกรรมการดำเนินการคณะหนึ่ง มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน และไม่เกินสิบห้าคน โดยเลือกตั้งจากผู้แทนกลุ่มกิจกรรมทางการเกษตรในตำบล ทั้งหญิงและชาย และเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร เช่น กลุ่มปลูกพืช กลุ่มเลี้ยงสัตว์ กลุ่มประมง กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มเยาวชนเกษตรกร เป็นต้น

5) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้ดำเนินกิจการทั้งปวง และเป็นผู้แทนของกลุ่มเกษตรกรในกิจการอันเกี่ยวกับบุคคลภายนอก

ในการดำเนินกิจการ คณะกรรมการดำเนินการต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ นโยบาย และมติของที่ประชุมใหญ่ ตลอดจนในทางอันสมควรเพื่อให้บังเกิดผลดีแก่กลุ่มเกษตรกร ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

5.1) ดำเนินการในเรื่องรับสมาชิก ตลอดจนให้สมาชิกชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้น และลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิก

5.2) ดำเนินการในเรื่องสมาชิกออกจากกลุ่มเกษตรกร

5.3) ดำเนินการในเรื่องการจ่ายเงินของสมาชิกผู้ออกจากกลุ่มเกษตรกร

5.4) พิจารณาผู้ยืมเงิน

- 5.5) พิจารณาวินิจฉัยเรื่องเงินกู้
- 5.6) พิจารณาดำเนินการเรื่องการส่งเสริมให้สมาชิกรวมกันซื้อของ
- 5.7) พิจารณาดำเนินการเรื่องการส่งเสริมให้สมาชิกขายผลิตภัณฑ์
- 5.8) พิจารณาดำเนินการเรื่องการจัดให้มีเครื่องมือ เครื่องจักรกล หรือปศุสัตว์

เกี่ยวกับการผลิต

5.9) พิจารณาดำเนินการเรื่องการส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการเกษตรหรือการประกอบอาชีพ

5.10) พิจารณาดำเนินการเรื่องทรัพย์สินของกลุ่มเกษตรกร

5.11) พิจารณาเรื่องการจัดทำบันทึกรายรับและรายจ่าย และค่าใช้จ่ายกับทะเบียนเกษตรกรกรณีอื่น ๆ สำหรับสมาชิก

5.12) พิจารณาดำเนินการเรื่องเรียกประชุมใหญ่

5.13) พิจารณาดำเนินการเรื่องการจ้าง และการเลิกจ้างเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกร

5.14) พิจารณากำหนดตัวเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้จัดการ

5.15) จัดให้มีการตรวจสอบหลักฐานทางบัญชีและการเงิน

5.16) กำหนดระเบียบต่าง ๆ ของกลุ่มเกษตรกร

5.17) จัดทำงบดุล เพื่อให้ผู้สอบบัญชีตรวจสอบ กับจัดทำรายงานประจำปี เพื่อเสนอที่ประชุมใหญ่ในคราวที่เสนองบดุล

5.18) พิจารณาเรื่องการฝากหรือลงทุนเงินของกลุ่มเกษตรกร

5.19) พิจารณากำหนดนโยบายดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร เพื่อเสนอขอความเห็นชอบในที่ประชุมใหญ่ตลอดจนสอบสวนพิจารณาผลของการดำเนินงานตามนโยบายที่กำหนดไว้

5.20) ตรวจสอบ ควบคุม แนะนำ และช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ของกลุ่มเกษตรกร เพื่อดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร ให้เป็นไปด้วยดี และได้ผลสมความมุ่งหมาย

5.21) ดูแลที่ดิน สำนักงาน อาคาร อุปกรณ์ และทรัพย์สินอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในอารักขาของกลุ่มเกษตรกร ให้อยู่ในสภาพอันดีและปลอดภัย

5.22) ดูแลการรับจ่ายเงิน และการรักษาเงินของกลุ่มเกษตรกร กับทั้งเรียกและตรวจสอบบัญชีใบสำคัญและเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการเงิน ตลอดจนถึงเงินสดของกลุ่มเกษตรกรให้ถูกต้อง

5.23) พิจารณารายละเอียดและปฏิบัติตามคำสั่ง หรือคำแนะนำของนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร ผู้สอบบัญชีพนักงานเจ้าหน้าที่ควบคุมหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรมอบหมาย

5.24) ฟ้องต่อสู้ หรือดำเนินคดีที่เกี่ยวกับกิจการของกลุ่มเกษตรกร หรือประนีประนอมยอมความ หรือมอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณา

5.25) พิจารณาให้ความร่วมมือ และประสานงานกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และส่วนราชการอื่น ในการส่งเสริมและเผยแพร่กิจการกลุ่มเกษตรกร ตลอดจนการรับคำแนะนำ ช่วยเหลือทางวิชาการและการศึกษาฝึกอบรมวิชาการเกี่ยวกับกิจการกลุ่มเกษตรกร

5.26) ดำเนินกิจการอย่างอื่น บรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มเกษตรกร โดยได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกร

ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่กลุ่มเกษตรกร ผู้จัดการมีหน้าที่จัดการทั่วไป เกี่ยวกับบรรดากิจการประจำของกลุ่มเกษตรกร โดยปฏิบัติตามหน้าที่ ที่คณะกรรมการกำหนดไว้

ผู้ตรวจสอบกิจการ เป็นผู้ที่ที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก เพื่อตรวจสอบกิจการประจำปีของกลุ่มเกษตรกร ผู้ตรวจสอบกิจการจึงมีหน้าที่ความรับผิดชอบเสมือนเป็นตัวแทนสมาชิกทั้งวง ในการควบคุมและตรวจตราการดำเนินงานกลุ่มเกษตรกรให้เป็นไปด้วยดี และรายงานผลการตรวจสอบ หรือชี้แจงให้สมาชิกทุกคนทราบในที่ประชุมใหญ่

6) การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

กลุ่มเกษตรกรจัดตั้งขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในฐานะผู้ผลิตเริ่มตั้งแต่การให้สินเชื่อการผลิตทางการเกษตร การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลการเกษตร รวมทั้งเครื่องบริโภค อุปกรณ์ต่าง ๆ มาตรการ หรือจำหน่ายแก่สมาชิก ตลอดจนรวบรวมผลผลิตของสมาชิกจำหน่ายหรือแปรรูปออกจำหน่าย และให้บริการด้านความรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการของสมาชิก การดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร ยังมีได้มุ่งแสวงหากำไรสูงสุด ส่วนใหญ่ให้มีกำไรเพียงพอที่จะสะสมไว้เป็นทุน สำหรับใช้ในการให้บริการแก่สมาชิกต่อไป การดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร ได้แก่ ธุรกิจด้านสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจการซื้อ ธุรกิจการตลาด ธุรกิจการบริการและส่งเสริมการเกษตร หากมีความเข้มแข็งสามารถแปรสภาพเป็นสหกรณ์ได้ตามความสมัครใจ

นอกจากโครงสร้างภายในของกลุ่มเกษตรกรแล้ว ยังมีโครงสร้างภายนอกกลุ่มหรือองค์กรเครือข่าย ผู้แทนของกลุ่มเกษตรกร คือน คณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรจัดตั้งขึ้นตามระเบียบของกรมส่งเสริมการเกษตร คณะกรรมการกลางฯ มี 4 ระดับ คือ ระดับอำเภอ จังหวัด ภาค ประเทศ วัตถุประสงค์หลักของคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกร คือ การประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเกษตรกร นำปัญหาความต้องการของเกษตรกรไปสู่หน่วยงานต่าง ๆ และมีฐานะเป็นผู้แทนกลุ่มเกษตรกร ทำหน้าที่ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาอาชีพการเกษตรของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร

7) ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรประสบความสำเร็จ

(กลุ่มวิจัยและพัฒนา กลุ่มเกษตรกร สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ,2550)

7.1) ให้การศึกษาบรม ความรู้ความเข้าใจ อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ แก่กลุ่มเกษตรกร

ในการดำเนินการของกลุ่มเกษตรกรจะต้องดำเนินการตามอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ ดังนั้นทุกฝ่ายในกลุ่มเกษตรกรในความรู้ความเข้าใจในอุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ให้ถูกต้องและต้องแท้

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ “ความเชื่อกันที่ว่าความช่วยเหลือตนเองและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามหลักการสหกรณ์จะนำไปสู่การกินคืออยู่ดี มีความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคม”

หลักการสหกรณ์ คือ “แนวทางที่สหกรณ์ถือปฏิบัติ เพื่อให้คุณค่าทางสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม” ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ กล่าวคือ การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจ และเปิดกว้าง การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ การศึกษาบรมและสารสนเทศ การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ และการเอื้ออาทรต่อชุมชน

วิธีการสหกรณ์ คือ “การนำหลักการสหกรณ์มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิกและชุมชน โดยไม่ละเลยหลักการธุรกิจที่ดี”

การศึกษาบรม ความรู้ ความเข้าใจ อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ จึงมุ่งส่งเสริมให้คนเป็นคนดี ที่มีจิตใจ การให้ และการช่วยเหลือ มีความรับผิดชอบในตนเอง มีความเป็นประชาธิปไตย มีความเสมอภาค ความเที่ยงธรรม ความสุจริต ความเปิดเผย ความรับผิดชอบต่อสังคมและความเอื้ออาทรต่อคนอื่น

การถ่ายทอดความรู้อุดมการณ์ หลักการ และวิธีการสหกรณ์ของกลุ่มเกษตรกร จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ควบคู่กับการฝึกฝนและปฏิบัติจริง รวมทั้งการประพฤติและปฏิบัติตามบุคคลที่ได้ยึดมั่น และมีการกระทำในแนวทางสหกรณ์อย่างมีแบบแผนที่เป็นตัวอย่างที่ดี ให้คนรุ่นหลังได้เห็นและกระทำตามอย่างต่อเนื่อง

7.2) สมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร มีความรู้ ความเข้าใจ ในสิทธิและหน้าที่

กลุ่มเกษตรกรเป็นของสมาชิก ความรู้สึกความเป็นเจ้าของ (Sense of Belonging) เป็นสิ่งสำคัญยิ่ง ที่จะก่อให้เกิดการใช้สิทธิและหน้าที่ หากสมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการได้มีความรู้สึก เช่นว่านี่ ก็จะเป็นห่วงแหน ติดตาม ทวงถาม มีความผูกพันกับกลุ่มเกษตรกร และการทำหน้าที่ของ

สมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการจะไม่มีข้อบกพร่องอย่างร้ายแรง แม้ว่ากลุ่มเกษตรกรจะมีปัญหา ก็จะสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาก็ได้สำเร็จอย่างลุล่วงเสมอ

7.3) สมาชิกทำกิจกรรมกับกลุ่มเกษตรกร

สมาชิกมีความรู้สึกจงรักภักดี (Loyalty) ต่อกลุ่มเกษตรกร กล่าวคือ จะคิดจะทำอะไร ก็นึกถึงกลุ่มเกษตรกร มีเงินก็นำมาฝากกับกลุ่มเกษตรกร ขขาดเงินก็มากู้กับกลุ่มเกษตรกรตามความจำเป็น ถึงกำหนดชำระหนี้หรือมีเงินก็นำมาคืนให้กับกลุ่มเกษตรกร มีผลผลิตก็มาขายให้กับกลุ่มเกษตรกร ซื้อสินค้าที่กลุ่มเกษตรกรนำมาจำหน่าย เข้าร่วมประชุมกลุ่ม ประชุมใหญ่ และแสดงความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์ในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร

การดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

1) **ธุรกิจเงินรับฝาก** เพื่อส่งเสริมการออมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร และเสริมสร้างภูมิคุ้มกันในด้านรายได้ ด้านความมั่นคงในการดำเนินชีวิตที่ไม่ประมาท โดยปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมข้อบังคับและระเบียบ เช่น ข้อบังคับของกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ กำหนดให้มีระเบียบว่าด้วยเงินรับฝากออมทรัพย์และเงินรับฝากประจำ โดยคณะกรรมการดำเนินการ จะได้ปรึกษาหารือ กำหนดหลักเกณฑ์ วัตถุประสงค์ และร่วมหารือกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ เพื่อขอคำแนะนำ เมื่อได้กำหนดระเบียบฯ แล้วให้ขอความเห็นชอบนายทะเบียนสหกรณ์ ในทางปฏิบัติ คณะกรรมการดำเนินการ ควรจะริเริ่มและรณรงค์การออมของสมาชิกอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยปฏิบัติเป็นตัวอย่างที่ดี

2) **ธุรกิจการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิก** การกำหนดราคารับซื้อผลผลิตจากสมาชิก เป็นไปตามคุณภาพของสินค้าอย่างเคร่งครัด ไม่ตั้งราคาแบบอุปถัมภ์ ที่เป็นญาติพี่น้อง หรือคนใกล้ชิด ที่ให้ราคาสูง ราคารับซื้อผลผลิตจากสมาชิกจึงเป็นไปตามกลไกตลาด ตามราคาท้องถื่นหรือสูงกว่าเล็กน้อย ซื่อมา ขายไป ไม่ควรดำเนินการในลักษณะการเก็งกำไร และรับชำระหนี้เป็นผลผลิตจากมวลสมาชิก

3) **ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย** ได้แก่ ปุ๋ย ฯลฯ วัตถุประสงค์สำรวจความต้องการปุ๋ยของสมาชิก รวมกันซื้อปริมาณมาก ๆ จะได้ราคาถูกกว่าซื้อจำนวนน้อย ปริมาณปุ๋ยให้กระจายไปยังสมาชิกอย่างทั่วถึง การตั้งราคาขายปุ๋ยไม่สูงจนเกินไป และควรแสวงหาเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ จากส่วนราชการ และเอกชน

4) **ธุรกิจเงินกู้** อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไม่สูงกว่าดอกเบี้ยเงินกู้ธนาคารพาณิชย์ ค่าปรับเมื่อชำระหนี้ไม่เป็นไปตามที่กำหนดไม่สูงจนเกินไป เมื่อมีปัญหาการไม่ชำระหนี้ของมวลสมาชิก ควรที่จะใช้วิธีการฟื้นฟู การแนะนำ และการให้โอกาส มากกว่าการยึดเรือสวน ไร่นา มาชำระหนี้

5) ธุรกิจด้านบริการ ได้แก่ บริการไถนา รถเก็บเกี่ยวข้าว บริการด้านการใช้น้ำในไร่นา วิธีปฏิบัติ ควรที่จะได้มีการประชุม ปรัชญาหรือ เพื่อกำหนดแผนการปฏิบัติงาน

6) แสวงหาการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน

7) การผลิตให้มีประสิทธิภาพของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำเป็นต้องศึกษาหาความรู้สมัยใหม่ เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต ปรับปรุงคุณภาพให้เป็นที่ไปตามความต้องการ ตลาด การบรรจุภัณฑ์ การลดใช้สารเคมี จึงต้องแสวงหาความรู้ใหม่จากหน่วยงานของรัฐและเอกชน เช่น กรมการข้าว กรมส่งเสริมการเกษตร กรมวิชาการเกษตร กรมปศุสัตว์ กรมประมง บริษัท มูลนิธิ เป็นต้น

8) การบริการจัดการกลุ่มเกษตรกร ต้องมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ

9) รัฐต้องปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ ของราชการเพื่อเอื้ออำนวยในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกร กำหนดระเบียบ คำสั่ง ประกาศ กรมส่งเสริมสหกรณ์หรือนายทะเบียนสหกรณ์ ตามที่ กฎหมายกำหนด เช่น ระเบียบกรมส่งเสริมสหกรณ์ ว่าด้วย คณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกร พ.ศ. 2548 ระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วย การกำหนดอำนาจหน้าที่ให้เกษตรกรและสหกรณ์จังหวัด ฐานะนายทะเบียนกลุ่มเกษตรกรประจำจังหวัด พ.ศ. 2548 คำสั่งนายทะเบียนสหกรณ์ เรื่อง มอบหมายให้รองนายทะเบียนสหกรณ์ปฏิบัติการแทนนายทะเบียนสหกรณ์ ให้ความเห็นชอบระเบียบ กลุ่มเกษตรกร ว่าด้วยการรับฝากเงิน และเห็นชอบวงเงินการดำเนินกิจการ และประกาศนายทะเบียน สหกรณ์ เรื่อง กำหนดอัตราเงินปันผลตามหุ้น เป็นต้น เพื่อบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรให้มีความ เข้มแข็ง พึ่งตนเองได้

10) ศึกษาภาวะเศรษฐกิจ สังคม ของสมาชิกกลุ่มเกษตรกร เพื่อนำข้อมูลมาวางแผนใน การบริหารจัดการ

11) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรเป็นระยะ ๆ เพื่อนำข้อมูลมา วางแผนปรับปรุงในการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง

12) ประสานงานและแสวงหาการสนับสนุนกลุ่มเกษตรกร จากหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งใน ประเทศและต่างประเทศ

13) ส่งเสริมนิสัยมัธยัสถ์และการออมของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรเพื่อเป็นภูมิคุ้มกันและ ดำเนินชีวิตอยู่ในทางสายกลาง ไม่ประมาท สามารถแก้ไขปัญหา อุปสรรค ที่หนักให้เบาบาง และ ผ่านพ้นไปได้ และมีชีวิตอยู่ได้อย่างพอเพียง

14) กลุ่มเกษตรกรดำเนินกิจกรรมของกลุ่มเกษตรกร ด้วยการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงมาประยุกต์ใช้ หมั่นฝึกฝนและทบทวนการดำเนินงานของตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จนแน่ใจว่าการคิดและการกระทำนั้น เป็นไปตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เช่น

14.1) การตั้งราคาขายสินค้า ซึ่งเป็นรายได้ของกลุ่มเกษตรกรนั้น เป็นราคาขายที่ยุติธรรม ไม่ถูกจนเกินไป และไม่แพงจนเกินไป และไม่ฉกฉวยโอกาสขึ้นราคาขาย ขณะที่ขาดแคลนราคาขายของกลุ่มเกษตรกรจึงแข่งขันกันถูก การที่กลุ่มเกษตรกรจะทำได้นั้น กลุ่มเกษตรกรจะต้องมีความได้เปรียบในเชิงแข่งขัน กล่าวคือ มีต้นทุนที่ถูกไม่ว่าจะเป็นต้นทุนการดำเนินงาน ต้นทุนในการซื้อสินค้า ดังนั้น การบริหารจัดการด้านต้นทุน จึงเป็นสิ่งทำทลายความสามารถในการบริหารของคณะกรรมการดำเนินการกลุ่มเกษตรกร ที่จะดำเนินการให้บรรลุ เพื่อจะได้ตั้งราคาขายให้เหมาะสม

14.2) ด้านปริมาณสินค้าที่จะขายและจำนวนผู้ซื้อ เมื่อกลุ่มเกษตรกรสามารถตั้งราคาขายได้แล้ว กลุ่มเกษตรกรควรที่จะกระจายการขายไปยังสมาชิกให้ทั่วถึงเพราะของถูก ใคร ๆ ก็ต้องการ วิธีการบริหารจัดการอาจจะจำกัดจำนวนในแต่ละครอบครัวไม่เกินที่กำหนด ไม่ควรที่จะขายถูกและปริมาณมาก ๆ กับใครคนใดคนหนึ่ง แต่ให้กระจายไปยังสมาชิกอย่างทั่วถึง ก็จะได้น้ำใจและความสัทธิศาคอบแทนกลับมา เพราะไม่ใช่เป็นการขายที่ธรรมดา แต่มีความเป็นมิตรไมตรีที่ดีแฝงอยู่

15) กลุ่มเกษตรกรต้องจัดทำงบการเงินให้ถูกต้องและในกรอบเวลา การที่กลุ่มเกษตรกรจดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย มีฐานะเป็นนิติบุคคล และดำเนินกิจการตามวิธีการสหกรณ์ ที่จะต้องมีการประชุมหน่วยเกษตรกร ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ ประชุมใหญ่ และดำเนินธุรกิจซึ่งคณะกรรมการดำเนินการจะต้องรับผิดชอบต่อที่ประชุมใหญ่ของมวลสมาชิกในการกำหนดแผนงานประจำปีและงบประมาณ ตลอดจนนำเสนอของบการเงินเพื่อขออนุมัติจากที่ประชุมใหญ่ และสมาชิกกลุ่มเกษตรกรสามารถตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่มได้อย่างเปิดเผยและโปร่งใส อันจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่น ความเชื่อถือ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งในการดำเนินงานของกลุ่ม การจัดทำบัญชีเป็นปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรเป็นส่วนที่สำคัญในการรายงานผลการปฏิบัติงาน รายงานปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไข เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการปฏิบัติงาน และการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี จัดสรรเป็นเงินทุนสำรองสะสมของกลุ่มให้พอกพูน เพิ่มขึ้นทุกปี สะสมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเป็นเงินออมส่วนรวม เป็นเงินส่วนกลางจำนวนเงินจะมีมากขึ้น เป็นการสร้างฐานะทางการเงินของกลุ่มให้เป็นปึกแผ่น สามารถดำเนินกิจกรรมอำนวยความสะดวกให้แก่มวลสมาชิก เป็นที่พึ่งพาของมวลสมาชิกอย่างยั่งยืนตลอดไป และกลุ่มเกษตรกรซึ่งเป็นองค์กรผู้ประกอบอาชีพเกษตรกร จะมีบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนการดูแลเกษตรกรให้มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียงและผาสุกตลอดไป

แนวทางการพัฒนากลุ่มเกษตรกรเพื่อความยั่งยืนในอนาคต ประกอบด้วย การให้ความรู้ ความเข้าใจ อุดมการณ์ หลักการและวิธีการสหกรณ์ สมาชิกและคณะกรรมการดำเนินการมีความรู้ ความเข้าใจ ในสิทธิและหน้าที่ สมาชิกทำกิจกรรมกับกลุ่มเกษตรกร แสวงหากองทุนสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชนและดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกรตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การกำหนดราคารับซื้อผลผลิตจากสมาชิกเป็นไปตามคุณภาพสินค้าอย่างเคร่งครัด ไม่ตั้งราคาแบบ

อยู่ดีมีมันและราคาเป็นไปตามกลไกตลาดหรือสูงกว่าเล็กน้อย ชื้อมาขายไป ไม่เก็งกำไร รับชำระหนี้ เป็นผลผลิตจากสมาชิก ตรวจสอบความต้องการซื้อของสมาชิก แสวงหาเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ กระจายสินค้า ไปยังสมาชิกอย่างทั่วถึง อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ไม่สูง เมื่อมีปัญหาหนี้สิน ควรที่จะใช้วิธีการฟื้นฟู การแนะนำและการให้โอกาส มากกว่าการฟ้องร้องยึดสวน ไร่นา มาชำระหนี้

ตัวอย่างงบดุลของกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย

1. ตัวอย่างงบดุลของกลุ่มเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย

สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด			
งบดุล			
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552 และ 2551			
	หมายเหตุ	ปี 2552 บาท	ปี 2551 บาท
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	3	47,659,211.71	24,510,875.45
เงินฝากสหกรณ์อื่น	4	32,496,418.71	23,498,926.60
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ	6	94,728,629.50	97,748,587.00
ลูกหนี้ระยะสั้น-สุทธิ	7	8,179,555.92	19,061,667.24
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ	8	2,947,023.50	3,397,763.45
สินค้าคงเหลือ	9	25,898,373.50	7492407.09
ตัวปู้ยคงเหลือ	10	6,265,000.00	1449806
สินค้าขาดบัญชี		7,023.51	12,434.93
หักค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี		7,023.51	12,434.93
		0.00	0.00
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	11	1,399,389.60	124,895.78
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		219,573,602.44	8,284,928.61
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินทุนระยะยาว	5	1,049,300.00	056,200.00
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	6	67,171,754.00	,525,989.00
ลูกหนี้ระยะยาว-สุทธิ	7	3,657,200.00	287,977.00
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ	12	13,890,241.78	13295124.66
ซอฟต์แวร์ระหว่างพัฒนา		214,000.00	07,000.00
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	13	378,820.00	149,070.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		86,361,315.78	,421,360.66
รวมสินทรัพย์		305,934,918.22	57,706,289.27

ตัวอย่างที่ 1 (ต่อ)

สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด			งบดุล	
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552 และ 2551			ปี 2552	ปี 2551
	หมายเหตุ		บาท	บาท
หนี้สินและทุนของสหกรณ์				
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้ ธกส. รับจำนำข้าวเปลือกนาปี				
51/52			16,990,583.00	0.00
เงินรับฝาก	14		5,395,399.37	1,361,509.53
หนี้สินหมุนเวียน	15		0,466.03	18,548.54
รวมหนี้สินหมุนเวียน			172,536,448.40	131,380,058.07
หนี้สินไม่หมุนเวียน				
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	16			
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน			11,570,405.33	10,331,020.33
รวมหนี้สิน			11,570,405.33	10,331,020.33
ทุนของสหกรณ์				
ทุนเรือนหุ้น(มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)				
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว			87,938,030.00	81,598,600.00
ทุนสำรอง			27,539,749.04	27,079,033.21
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและ				
อื่นๆ	17		2,238,194.42	2,986,936.83
กำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนที่ยังไม่				
เกิดขึ้น	18		17,900.00	24,800.00
กำไรสุทธิประจำปี			4,094,191.03	4,305,840.83
รวมทุนของสหกรณ์			121,828,064.49	115,995,210.87
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์			305,934,918.22	257,706,289.27

2. ตัวอย่างงบดุลของสหกรณ์การเกษตรที่ไม่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย

สหกรณ์ส่วนป่าภาคเอกชนเชียงราย จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 และ 2551

หมายเหตุ	ปี 2552 บาท	ปี 2551 บาท	
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	2	28,223.60	11,973.22
ลูกหนี้เงินกู้ยืมระยะสั้น		284,221.20	2,906,110.20
ลูกหนี้การค้า		54,058.00	54,058
ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี		31,777.28	31,777.28
รวม		370,056.48	383,446.48
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		370,056.48	383,446.48
		0.00	0.00
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ		167,718.59	167,718.59
หักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		167,718.59	167,718.59
		0.00	0.00
สินค้าขาดบัญชี		122,334.14	122,334.14
หัก ค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี		122,334.14	122,334.14
		0.00	0.00
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	4	0.00	0
รวมสินทรัพย์ไม่ หมุนเวียน		28,223.60	12,217.04
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินลงทุนระยะยาว	3	2,900.00	2,900.00
เครื่องใช้สำนักงาน-สุทธิ	5	9	9
เงินประกันการใช้ไฟฟ้า		300	300
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		3,209.00	3,209.00
รวมสินทรัพย์		31,432.60	15,426.04

ตัวอย่างที่ 2 (ต่อ)

สหกรณ์ส่วนป่าภาคเอกชนเชียงราย จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 และ 2551

หนี้สินและทุนของสหกรณ์	หมายเหตุ	ปี 2552	ปี 2551
		บาท	บาท
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะสั้น	6	359,280.00	359,280.00
เงินรับฝากออมทรัพย์		2,270.00	2,225.80
เงินยืมโดยตรง		142,297.00	142,297.00
ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมค้างจ่าย		185,347.93	195,347.93
ค่าปรับผิดสัญญาเงินกู้ยืมค้างจ่าย		127,881.83	127,881.83
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	7	13,950.78	13,950.78
	รวมหนี้สินหมุนเวียน	831,027.94	823,919.42
	รวม		
	หนี้สิน	831,027.94	823,919.42
ทุนของสหกรณ์			
ทุนเรือนหุ้น(มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)			
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว		504,600.00	504,600.00
กำไรสุทธิหรือการจัดสรร		24,329.59	16,716.32
ขาดทุนสะสม		-1,337,422.97	-1,337,422.97
กำไรสุทธิประจำปี		8,898.04	7,613.27
	รวมทุนของสหกรณ์	-799,432.60	-808,493.38
	รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	31,432.60	15,426.04

3.3.2 ลักษณะของสหกรณ์เครดิตยูเนียน

1) ความหมายของสหกรณ์เครดิตยูเนียน (Cooperative)

สหกรณ์เป็นการรวมตัวกันของบรรดาผู้มีความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพ การดำรงชีพได้รวมตัวกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมาย

เพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

2) อุดมการณ์สหกรณ์เครดิตยูเนียน (Cooperative Ideology)

อุดมการณ์สหกรณ์ คือ แนวความคิดที่เชื่อว่าวิธีการสหกรณ์จะช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมของมวลสมาชิก ให้มีความอยู่ดีกินดีและมีสันติสุขโดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

3) วิธีการสหกรณ์เครดิตยูเนียน (Cooperative Practices)

วิธีการสหกรณ์ คือ การนำหลักการสหกรณ์มาใช้ในทางปฏิบัติ ซึ่งสหกรณ์แต่ละประเภทจะมีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกันไป เช่น การจัดตั้ง การระดมทุน การบริหารงาน การดำเนินธุรกิจ และการส่งเสริมประโยชน์ทางเศรษฐกิจของสมาชิกโดยกำหนดวิธีปฏิบัติไว้ในข้อบังคับสหกรณ์

4) หลักการสหกรณ์เครดิตยูเนียน (Cooperative Principles)

หลักการที่ 1 การเปิดรับสมาชิกโดยทั่วไปตามความสมัครใจ (Voluntary and open Member)

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามแนวทางประชาธิปไตย (Democratic Member control)

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจโดยสมาชิก (Member Economic Participation)

หลักการที่ 4 มีการปกครองตนเองและมีอิสระ (Autonomy and Independence)

หลักการที่ 5 การให้การศึกษา การฝึกอบรม และข่าวสาร (Education , training and Information)

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperative)

หลักการที่ 7 ความห่วงใยต่อชุมชน (Concern for Community)

5) ประเภทของสหกรณ์ (Type of Co – operative)

กำหนดประเภทของสหกรณ์ กำหนดโดยกฎกระทรวง ประเภทของสหกรณ์มีการเปลี่ยนแปลงเกือบทุกครั้งที่มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงส่วนราชการสหกรณ์ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมงานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และให้การส่งเสริมนั้นเป็นไปโดยสะดวก(ดำรงค์ ปั้นประณต และสะอาด แก้วเกษ,2550)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2548 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดประเภทสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 33 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์พ.ศ.2542 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่ง มาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎกระทรวงไว้ดังนี้ ประเภทสหกรณ์ที่รับจดทะเบียน คือ

- 5.1) สหกรณ์การเกษตร
- 5.2) สหกรณ์ประมง
- 5.3) สหกรณ์นิคม
- 5.4) สหกรณ์ร้านค้า
- 5.5) สหกรณ์บริการ
- 5.6) สหกรณ์ออมทรัพย์
- 5.7) สหกรณ์เครดิตยูเนียน (Credit Union Co-operative)

สหกรณ์เครดิตยูเนียน เป็นสหกรณ์ออมทรัพย์รูปแบบหนึ่งจัดตั้งขึ้นในหมู่ประชาชนที่มีอาชีพต่างๆ ซึ่งมีภูมิลำเนาหรือประกอบอาชีพหลัก หรือมีสงสัมพันธ์อย่างหนึ่งอย่างใดอยู่ในเขตท้องที่ดำเนินงานของสหกรณ์ที่จะตั้งขึ้น และได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ ให้ชื่อว่า “สหกรณ์เครดิตยูเนียน” ในปี พ.ศ.2548 ได้มีกฎกระทรวง พ.ศ.2548 เพิ่มประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน แยกจากประเภทสหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสหกรณ์ประเภทที่ 7 ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน

6) ความเป็นมาสหกรณ์เครดิตยูเนียน

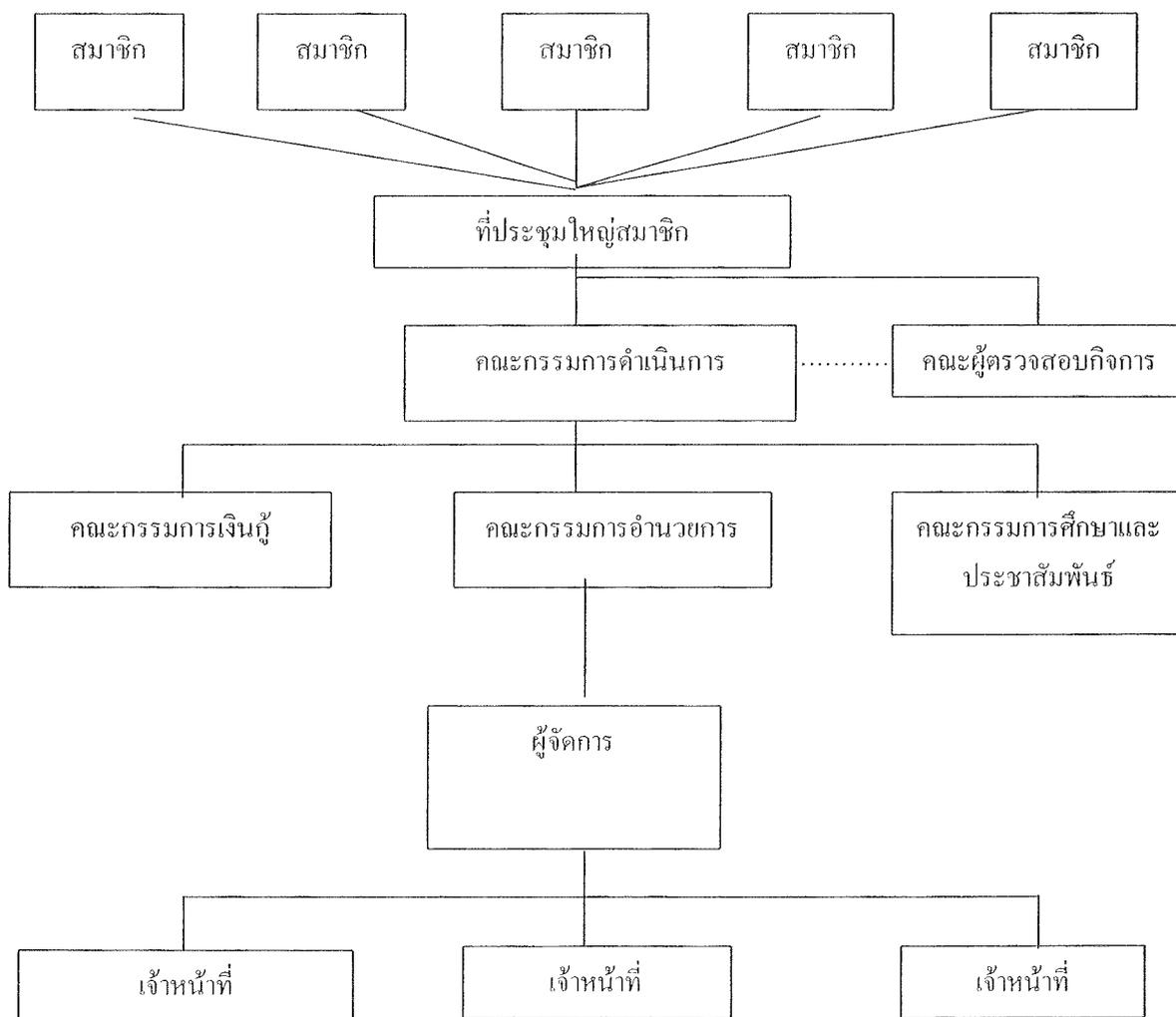
ความเป็นมา ในปี พ.ศ. 2507 นายแพทย์ชวลิต จิตรานุเคราะห์และบาทหลวงบอนเนงค์ ซึ่งเป็นนักพัฒนาในแหล่งสลัมที่ห้วยขวาง ได้ร่วมกันจัดตั้ง “ศูนย์กลางเทวา” ขึ้น เพื่อใช้เป็นที่อบรมผู้ใหญ่ขึ้นที่สลัมห้วยขวางและพยายามริเริ่มที่จะใช้งานเครดิตยูเนียนเข้าไปพัฒนาคนในแหล่งสมัยย่านั้น ความคิดริเริ่มดังกล่าวสำเร็จในปีถัดมาคือ ปี พ.ศ.2508 เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม ได้ก่อตั้งกลุ่มออมทรัพย์พัฒนาหรือเครดิตยูเนียนขึ้นเป็นผลสำเร็จเป็นแห่งแรกที่ศูนย์กลางเทวา โดยใช้ชื่อว่า “เครดิตยูเนียนศูนย์กลางเทวา” นับเป็นกลุ่มแรกในประเทศไทย มีนายอัมพร วัฒนวงศ์ เป็นผู้ร่วมกับสมาชิกจำนวน 13 คน โดยมีทุนดำเนินงานครั้งแรก 360 บาท ในปี พ.ศ. 2521 กรมส่งเสริมสหกรณ์ได้สนับสนุนให้กลุ่มเครดิตยูเนียนต่างๆ ได้จดทะเบียนเป็นสหกรณ์ประเภทออมทรัพย์ให้ถูกต้องตามกฎหมาย โดยกลุ่มแรกที่จดทะเบียนคือ สหกรณ์เครดิตยูเนียนแม่มูล จำกัด จังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งจดทะเบียนเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2522 (ดำรงค์ ปั้นประณต และสะอาด แก้วเกษ,2550)

7) วัตถุประสงค์สหกรณ์เครดิตยูเนียน

- 7.1) มุ่งพัฒนาคนฝึกรวมให้ทำงานร่วมกันบนพื้นฐานของความเชื่อถือ ความน่าไว้วางใจ (Credit) และความปรองดอง การร่วมกัน (Union)
- 7.2) เพื่อหาทางช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องความสุข ความเจริญ และความครบครันของชีวิต

7.3) เพื่อจัดบริการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิก ทั้งในด้านสังคมและเศรษฐกิจ ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับ สมาชิกได้ใช้บริการต่าง ๆ ของสหกรณ์ เช่น การศึกษาอบรม การฝากเงิน การกู้เงิน และการประกอบอาชีพต่าง ๆ ทำให้สมาชิกมีความสุขจิตสดใส สุขภาพกายแข็งแรง มีคุณภาพชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง

โครงสร้างการบริหารงานสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ภาพที่ 2.2 โครงสร้างการบริหารงานสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ที่มา: สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์,ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย(2549)

สมาชิก หมายถึง ผู้ลงชื่อขอจดทะเบียนสหกรณ์ และผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชีของผู้ที่จะเป็นสมาชิกสหกรณ์ รวมทั้งผู้ที่สมัครเป็นสมาชิกภายหลังที่สมาชิกภายหลังที่สหกรณ์ได้จดทะเบียนแล้ว โดยถือว่าได้เป็นสมาชิกเมื่อได้ชำระค่าหุ้นตามข้อบังคับของสหกรณ์แล้ว

ที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก หมายถึง สหกรณ์จะมีการประชุมสมาชิกทั้งหมดหรือผู้แทนสมาชิกอย่างน้อยปีละครั้ง เรียกว่า การประชุมใหญ่ เพื่อพิจารณาเรื่องต่างๆ

คณะกรรมการดำเนินการ หมายถึง เลือกมาจากสมาชิกในที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินการมีหน้าที่กำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวทางปฏิบัติงานของสหกรณ์

ผู้จัดการ หมายถึง คณะกรรมการของสหกรณ์อาจจัดจ้างผู้จัดการให้ปฏิบัติงานและเป็นผู้รับผิดชอบการจัดการธุรกิจของสหกรณ์ให้เป็นไปตามนโยบายที่คณะกรรมการดำเนินการกำหนด และคณะกรรมการฯ อาจจัดจ้างเจ้าหน้าที่ให้ทำงานในสหกรณ์ตามปริมาณธุรกิจและฐานะการเงินของสหกรณ์

ตัวอย่างงบดุลของสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในจังหวัด

เชียงราย

1. ตัวอย่างงบดุลของสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย

สหกรณ์เครดิตยูเนียนเชียงของ จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

		ปี 2551	ปี 2550
	สินทรัพย์	บาท	บาท
สินทรัพย์			
หมุนเวียน			
	เงินสดและเงินฝากธนาคาร	2,585,402.51	4,200,027.59
	เงินฝากสหกรณ์การเกษตรเชียงของ		
	จำกัด	1,620,000.00	1,614,765.00
	เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - สุทธิ	25,792,342.75	20,740,340.90
	ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	0.00	95,283.83
	ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สุทธิ	1,798,953.45	1,383,631.36
	สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	651,577.00	1,509,099.53
	รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>32,448,275.71</u>	<u>29,543,148.21</u>
สินทรัพย์ไม่			
หมุนเวียน			
	เงินลงทุนระยะยาว	9,733,500.00	6,733,500.00
	เงินให้กู้ยืมระยะยาว	71,872,616.00	48,662,535.00
	ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	1,383,914.85	1,779,696.86
	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	126,870.49	26,000.00
	รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	<u>83,116,901.34</u>	<u>57,201,731.86</u>
	รวมสินทรัพย์	<u>115,565,177.05</u>	<u>86,744,880.07</u>

ตัวอย่างที่ 1 (ต่อ)

สภรณ์เครดิตยูเนียนเชียงใหม่ จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2551 และ 2550

หนี้สินและทุนของสภรณ์	หมายเหตุ	ปี 2551	ปี 2550
		บาท	บาท
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินรับฝาก	11	62,990,918.40	47,758,006.84
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	12	266,743.58	46,749.55
รวมหนี้สินหมุนเวียน		<u>63,257,661.98</u>	<u>47,804,756.39</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะยาว	13	0.00	0.00
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	14	311,742.25	221,447.38
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		<u>311,742.25</u>	<u>221,447.38</u>
รวมหนี้สิน		<u>63,569,404.23</u>	<u>48,026,203.77</u>
ทุนของสภรณ์			
ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10 บาท)			
ทุนที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว		44,646,090.00	33,569,110.00
ทุนสำรอง		2,096,902.19	1,818,653.82
ทุนสะสมตามข้อบังคับระเบียบและ อื่นๆ	15	603,959.23	548,592.33
กำไรสุทธิประจำปี		4,648,821.40	2,782,320.15
รวมทุนของสภรณ์		<u>51,995,772.82</u>	<u>38,718,676.30</u>
รวมหนี้สินและทุนของสภรณ์		<u>115,565,177.05</u>	<u>86,744,880.07</u>

2. ตัวอย่างงบดุลของสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ไม่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย

สหกรณ์เครดิตยูเนียนศรีเหลือง จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 และ 2551

		ปี2552	ปี2551
	หมายเหตุ	บาท	บาท
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	2	57,379.06	40,324.76
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ	4	1,265,078.85	995,334.00
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ-สุทธิ	5	32,667.20	14,931.20
ค่าปรับเงินให้กู้ค้างรับ		2,420.00	880.00
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		2,420.00	880.00
		0.00	0.00
เงินรอเรียกคืน		0.00	192.00
	รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	1,355,125.11	1,050,781.96
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินลงทุนระยะยาว	3	15,300.00	15,300.00
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	4	169,967.00	351,020.00
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ	6	459,541.50	457,899.72
	รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	644,808.50	824,219.72
	รวมสินทรัพย์	1,999,933.61	1,875,001.68
หนี้สินและทุนของสหกรณ์			
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินรอตรวจสอบ		1,299.00	1,299.00
	รวมหนี้สินหมุนเวียน	1,299.00	1,299.00
	รวมหนี้สิน	1,299.00	1,299.00

ตัวอย่างที่ 2 (ต่อ)

สหกรณ์เครดิตยูเนียนศรีเหลือง จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 และ 2551

หมายเหตุ	ปี2552	ปี2551
	บาท	บาท
ทุนสหกรณ์		
ทุนเรือนหุ้น(มูลค่าหุ้นละ 10.00บาท)		
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	1,456,060.00	1,318,870.00
ทุนสำรอง	227,598.68	22,395.03
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบ และ อื่นๆ	7 281,624.00	294,621.00
กำไรสุทธิประจำปี	33,351.93	36,261.65
รวมทุนของสหกรณ์	1,998,634.61	1,873,702.68
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	1,998,634.61	1,873,702.68

3.3.3 ลักษณะของสหกรณ์การเกษตร

1) สหกรณ์การเกษตร เป็นสหกรณ์จัดตั้งขึ้นในหมู่สมาชิกที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งมีการดำเนินงานที่แตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่น และลักษณะการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันจะทำให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งการให้บริการต่าง ๆ แก่สมาชิก ได้แก่ การให้เงินกู้การรับฝากเงิน การจัดหาสินค้ามาจำหน่าย การรวบรวมผลิตผลการเกษตร และผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจัดการขายหรือแปรรูปออกขาย การจัดระบบส่งน้ำ การใช้น้ำ การส่งเสริมเผยแพร่วิชาการเกษตร และอุตสาหกรรมในครัวเรือน และการให้บริการอื่น ๆ แก่สมาชิก ในราคาที่เหมาะสมและยุติธรรม

การดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรจะแตกต่างกันไปตามสภาพท้องถิ่นและการประกอบอาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ให้เกิดแก่สมาชิกในด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพ การแนะนำในเรื่องการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต การขายผลิตผลให้ได้ราคาดี การรวบรวมผลิตผลการเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจัดจำหน่าย รวมทั้งปรับปรุงระบบการใช้น้ำและ

อุปกรณ์การผลิต การส่งเสริมให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นในการประกอบอาชีพการเกษตร การอุตสาหกรรมในครัวเรือนและการให้บริการอื่น ๆ แก่สมาชิก

2) วัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตร ดังนี้คือ

2.1) จัดหาทุนให้สมาชิกกู้ยืม เพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพและใช้จ่ายในครอบครัว โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำและเหมาะสม

2.2) ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ โดยรับฝากเงินทั้งฝากประจำและฝากสะสมทรัพย์

2.3) ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนสิ่งของอื่น ๆ ที่จำเป็นมาจำหน่ายให้แก่สมาชิกในราคายุติธรรม

2.4) ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจำหน่ายผลิตผลของสมาชิกให้ได้ราคาดี ไม่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง โดยวิธีรวบรวมผลิตผลที่สมาชิกผลิตได้และติดต่อจำหน่ายให้แก่ผู้ซื้อเป็นจำนวนมาก ๆ ซึ่งทำให้ราคาสูงกว่าสมาชิกจัดการขายกันเอง ทั้งยังเป็นธรรมในด้านชั่ง ตวง วัดคุณภาพ รวมทั้งการแปรรูปผลิตผลของสมาชิกอีกด้วย

2.5) ส่งเสริมและเผยแพร่วิชาการเกษตรแผนใหม่แก่สมาชิก ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้บ้างและได้รับผลผลิตเพิ่มสูงขึ้น โดยวิธีการแนะนำพันธุ์ที่เหมาะสม แนะนำการใช้ปุ๋ยและยาปราบศัตรูพืช ตลอดจนเทคนิคในการผลิตด้านเกษตรกรรมที่ทันสมัย

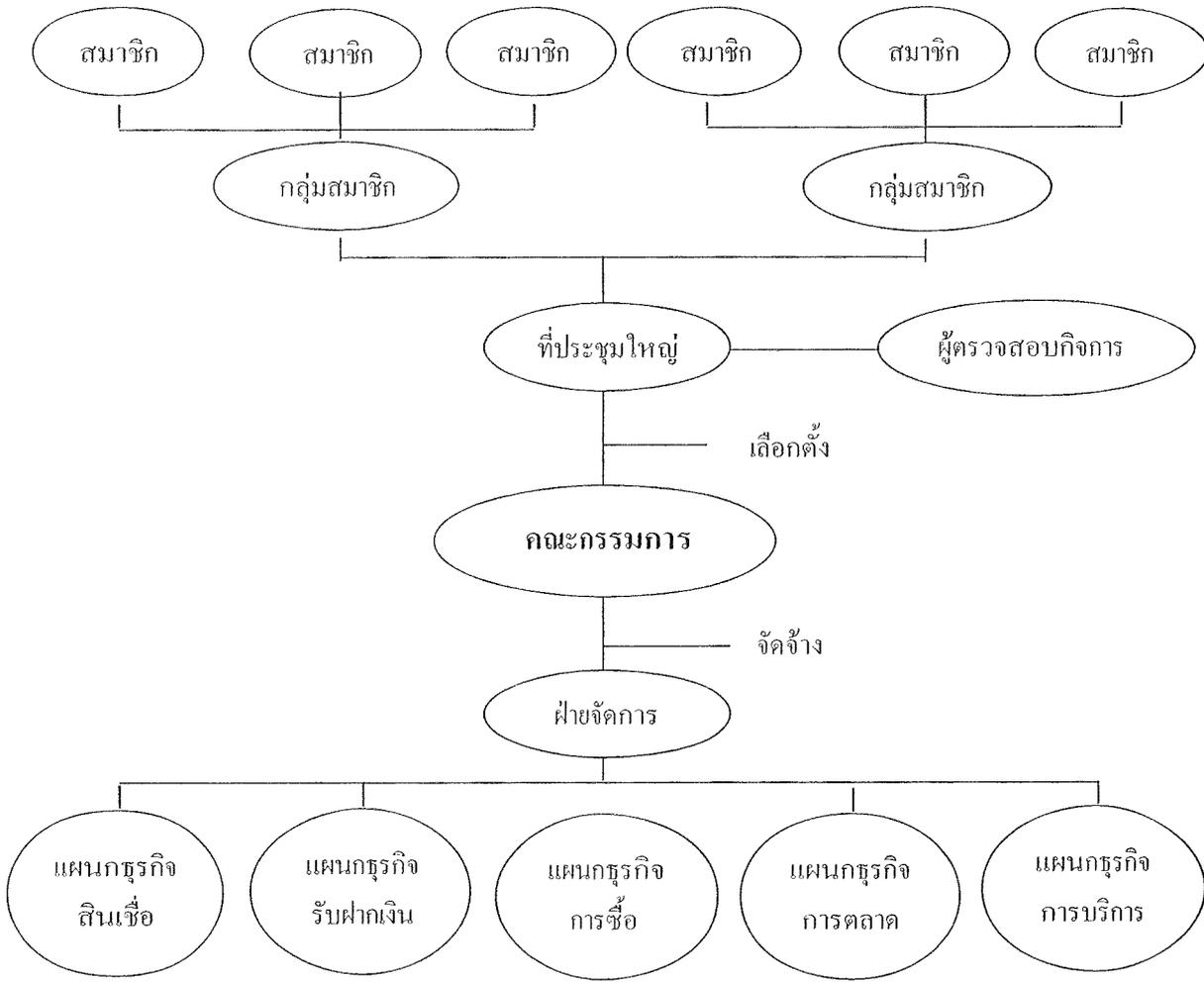
3) ประเภทของสหกรณ์การเกษตร

ได้จำแนกตามลักษณะกลุ่มอาชีพ แบ่งรูปแบบย่อยสหกรณ์เป็น เกษตรทั่วไป ผู้ใช้น้ำ โคนม ผู้เลี้ยงสัตว์ ปศุสัตว์ที่ดิน กรป.กลาง นพค. และธุรกิจ เศรษฐกิจ รพช.

4) โครงสร้างของสหกรณ์การเกษตร ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังแสดงในภาพ 2 คือ

4.1) ส่วนที่เป็นบุคคลและคณะบุคคล ได้แก่ สมาชิก กลุ่มสมาชิก ที่ประชุมใหญ่ คณะกรรมการดำเนินการ บุคลากรในฝ่ายจัดการ และผู้ตรวจสอบกิจการ

4.2) ส่วนที่เป็นหน่วยดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในด้านต่าง ๆ เช่น ธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรับฝากเงิน ธุรกิจซื้อ ธุรกิจการตลาด และธุรกิจบริการ

ภาพที่ 2.3 โครงสร้างของสหกรณ์การเกษตร
 ที่มา : พูนศรี พลายนาม (2542)

5) สมาชิกสหกรณ์การเกษตร ได้แก่

5.1) ผู้ที่มีชื่อและลงลายมือชื่อผู้ซึ่งจะเป็นสมาชิกสหกรณ์และได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วน

5.2) ผู้ที่ได้รับเลือกเข้าเป็นสมาชิกตามข้อบังคับที่ได้ลงลายมือชื่อในทะเบียนสมาชิกและได้ชำระค่าหุ้นตามจำนวนที่จะถือครบถ้วนแล้ว

6) คณะกรรมการดำเนินการ ให้สหกรณ์มีคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคนและกรรมการดำเนินการอีก 14 คน ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิก

ให้กรรมการดำเนินการเลือกตั้งในระหว่างกันเองดำรงตำแหน่งรองประธานกรรมการ กรรมการคนหนึ่งหรือหลายคน เลขานุการคนหนึ่ง และ/หรือเหรัญญิกคนหนึ่ง นอกนั้นเป็นกรรมการ และปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน ณ สำนักงานสหกรณ์

7) อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการดำเนินการ

คณะกรรมการดำเนินการมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการทั้งปวงของสหกรณ์ให้เป็นไปตาม กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ มติ และคำสั่งสหกรณ์กับทั้งในทางอันจะทำให้เกิดความจำริญแก่ สหกรณ์ ซึ่งรวมทั้งในข้อต่อไปนี้

7.1) พิจารณาในเรื่องรับสมาชิกและสมาชิกออกจากสหกรณ์ ตลอดจนดูแลให้สมาชิก ปฏิบัติการต่าง ๆ ตามกฎหมาย ข้อบังคับ มติ และคำสั่งของสหกรณ์

7.2) พิจารณาดำเนินการในเรื่องผลิตผลและผลิตภัณฑ์ของสมาชิก หรือที่ซื้อจาก สหกรณ์อื่นหรือบุคคลอื่นเพื่อจำหน่าย

7.3) พิจารณาดำเนินการเรื่องการจัดซื้อสิ่งของที่บรรดาสมาชิกมีความต้องการมา จำหน่าย

7.4) วางข้อกำหนดและระเบียบวิธีการจำหน่าย และการให้บริการต่าง ๆ รวมทั้ง กำหนดค่าเช่า ค่าบริการอื่น ๆ ที่สมาชิกจะต้องชำระ

7.5) พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริง เพื่อเสนอที่ประชุมใหญ่ของอนุมัติวงเงินค้ำจำรูง ที่ดิน

7.6) พิจารณาดำเนินการเรื่องการจัดให้มีเครื่องมือ เครื่องจักรกล ปศุสัตว์เกี่ยวกับการ ผลิตหรือโรงงานอุตสาหกรรม

7.7) พิจารณาเรื่องกิจกรรมกลุ่ม ร่วมกันผลิต ร่วมกันซื้อ ร่วมกันขาย สะสมเงิน กองกลางของกลุ่ม และรวมกันแก้ปัญหา เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบรรดาสมาชิก

7.8) พิจารณาในเรื่องการรับฝาก การกู้ยืมเงิน การให้เงินกู้ และการฝากหรือลงทุนเงิน ของสหกรณ์

7.9) กำหนดและดำเนินการเกี่ยวกับการประชุมใหญ่ และเสนอขอควบคุมกับรายงาน ประจำปีแสดงผลการดำเนินงานของสหกรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่

7.10) เสนอแนะการจัดสรรกำไรสุทธิประจำปีต่อที่ประชุมใหญ่

7.11) เสนอแผนงานและงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ที่ประชุมใหญ่อนุมัติ

7.12) พิจารณามอบอำนาจในการดำเนินงานให้แก่กรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ และ บุคคลที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม

7.13) พิจารณากำหนดตัวเจ้าหน้าที่ของสหกรณ์ให้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้จัดการ

7.14) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง หรือจ้าง และกำหนดค่าตอบแทนของผู้จัดการ ตลอดจนควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้จัดการให้เป็นการถูกต้อง

7.15) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้ง และกำหนดค่าตอบแทนแก่ผู้ตรวจสอบภายใน

- 7.16) กำหนดระเบียบต่าง ๆ ของสหกรณ์
- 7.17) จัดให้มีและดูแลให้เรียบร้อยซึ่งบรรดาทะเบียน สมุคบัญชีเอกสารต่าง ๆ และบรรดาอุปกรณ์ดำเนินงานของสหกรณ์
- 7.18) พิจารณาให้สหกรณ์สมัครเข้าเป็นสมาชิกและออกจากชุมนุมสหกรณ์ และองค์การอื่น
- 7.19) พิจารณาดำเนินการแต่งตั้งและถอดถอนคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงาน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการของสหกรณ์
- 7.20) พิจารณาและปฏิบัติตามหนังสือของนายทะเบียนสหกรณ์ รองนายทะเบียนสหกรณ์ ผู้ตรวจการสหกรณ์ ผู้สอบบัญชี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งนายทะเบียนสหกรณ์มอบหมาย
- 7.21) พิจารณาให้ความเที่ยงธรรมแก่บรรดาสมาชิก เจ้าหน้าที่สหกรณ์ ตลอดจนตลอดส่งดูแลโดยทั่วไป เพื่อให้กิจการของสหกรณ์ดำเนินไปด้วยดี
- 7.22) พิจารณารายงานของคณะกรรมการอื่น ผู้ตรวจสอบกิจการ ความเห็นของผู้จัดการและสมาชิกเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์
- 7.23) เชิญสมาชิก หรือบุคคลภายนอกที่เห็นสมควร เป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการ ดำเนินการ ตลอดจนกำหนดค่าตอบแทนให้ตามที่เห็นสมควร
- 7.24) ฟ้อง ต่อสู้ หรือดำเนินคดีเกี่ยวกับกิจการของสหกรณ์ หรือประนีประนอมยอมความหรือมอบข้อพิพาทให้อนุญาตตุลาการพิจารณาชี้ขาด
- 7.25) พิจารณาดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน ดังระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของสหกรณ์
- 7.26) พิจารณาแต่งตั้งกรรมการดำเนินการเป็นผู้แทนสหกรณ์ เพื่อเข้าประชุมใหญ่และออกเสียงในการประชุมใหญ่ของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และองค์การอื่นซึ่งสหกรณ์นี้เป็นสมาชิก ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่ข้อบังคับของสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทย ชุมนุมสหกรณ์ และองค์การอื่นนั้นกำหนดไว้
- 7.27) พิจารณามอบหมายอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานให้แก่ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ เลขานุการ เภรัณยูิก ผู้จัดการ และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตามความเหมาะสม
- 8) ผู้ตรวจสอบกิจการ เป็นผู้ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก เพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ แล้วทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่
- การดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ จะแตกต่างกันไปตามสภาพท้องที่และการประกอบอาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ให้เกิดแก่สมาชิก ในด้านเงินทุนในการประกอบอาชีพ การแนะนำในเรื่องการปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิต การขายผลผลิตให้ได้ราคาดี การรวบรวมผลผลิต การเกษตรและผลิตภัณฑ์ของสมาชิกมาจัดจำหน่าย รวมทั้งปรับปรุงระบบการใช้น้ำและอุปกรณ์การผลิต การส่งเสริมให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นในการประกอบอาชีพการเกษตร การอุตสาหกรรมในครัวเรือน และการให้บริการอื่นๆ แก่สมาชิก

ตัวอย่างงบดุลของสหกรณ์การเกษตรที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในจังหวัด

เชียงราย

1. ตัวอย่างงบดุลของสหกรณ์การเกษตรที่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย

สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด			
งบดุล			
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552 และ 2551			
		ปี 2552	ปี 2551
	หมายเหตุ	บาท	บาท
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	3	47,659,211.71	24,510,875.45
เงินฝากสหกรณ์อื่น	4	32,496,418.71	23,498,926.60
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น-สุทธิ	6	94,728,629.50	97,748,587.00
ลูกหนี้ระยะสั้น-สุทธิ	7	8,179,555.92	19,061,667.24
ลูกหนี้เงินให้กู้ยืมรับ-สุทธิ	8	2,947,023.50	3,397,763.45
สินค้าคงเหลือ	9	25,898,373.50	7492407.09
ตัวปู้ยคงเหลือ	10	6,265,000.00	1449806
สินค้าขาดบัญชี		7,023.51	12,434.93
หักค่าเพื่อสินค้าขาดบัญชี		7,023.51	12,434.93
		0.00	0.00
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	11	1,399,389.60	1,124,895.78
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		219,573,602.44	178,284,928.61
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินทุนระยะยาว	5	1,049,300.00	1,056,200.00
เงินให้กู้ยืมระยะยาว	6	67,171,754.00	60,525,989.00
ลูกหนี้ระยะยาว-สุทธิ	7	3,657,200.00	4,287,977.00
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ	12	13,890,241.78	13295124.66
ซอฟต์แวร์ระหว่างพัฒนา		214,000.00	107,000.00

ตัวอย่างที่ 1 (ต่อ)

สหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด			
งบดุล			
ณ วันที่ 31 มีนาคม 2552 และ 2551			
		ปี 2552	ปี 2551
	หมายเหตุ	บาท	บาท
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	13	378,820.00	149,070.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		86,361,315.78	79,421,360.66
รวมสินทรัพย์		305,934,918.22	257,706,289.27
หนี้สินและทุนของสหกรณ์			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ ธกส. รับจำนำข้าวเปลือกนาปี 51/52		16,990,583.00	0.00
เงินรับฝาก	14	155,395,399.37	131,361,509.53
หนี้สินหมุนเวียน	15	150,466.03	18,548.54
รวมหนี้สินหมุนเวียน		172,536,448.40	131,380,058.07
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	16		
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		11,570,405.33	10,331,020.33
รวมหนี้สิน		11,570,405.33	10,331,020.33
ทุนของสหกรณ์		184,106,853.73	141,711,078.40
ทุนเรือนหุ้น(มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)			
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว		87,938,030.00	81,598,600.00
ทุนสำรอง		27,539,749.04	27,079,033.21
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ	17	2,238,194.42	2,986,936.83
กำไร(ขาดทุน)จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	18	17,900.00	24,800.00
กำไรสุทธิประจำปี		4,094,191.03	4,305,840.83
รวมทุนของสหกรณ์		121,828,064.49	115,995,210.87
รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์		305,934,918.22	257,706,289.27

2. ตัวอย่างงบดุลของสหกรณ์การเกษตรที่ไม่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย

สหกรณ์ส่วนป่าภาคเอกชนเชียงราย จำกัด

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 และ 2551

หมายเหตุ	ปี 2552 บาท	ปี 2551 บาท
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	2 28,223.60	11,973.22
ลูกหนี้เงินกู้ยืมระยะสั้น	284,221.20	2,906,110.20
ลูกหนี้การค้า	54,058.00	54058
ลูกหนี้เงินสดขาดบัญชี	31,777.28	31,777.28
รวม	370,056.48	383,446.48
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	370,056.48	383,446.48
	0.00	0.00
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ	167,718.59	167,718.59
หักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	167,718.59	167,718.59
	0.00	0.00
สินค้าขาด		
บัญชี	122,334.14	122,334.14
หัก ค่าเผื่อสินค้าขาดบัญชี	122,334.14	122,334.14
	0.00	0.00
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	4 0.00	0
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	28,223.60	12,217.04
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
เงินลงทุนระยะยาว	3 2,900.00	2,900.00
เครื่องใช้สำนักงาน-สุทธิ	5 9	9
เงินประกันการใช้ไฟฟ้า	300	300
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	3,209.00	3,209.00
รวมสินทรัพย์	31,432.60	15,426.04

ตัวอย่างที่ 2 (ต่อ)

สหกรณ์ส่วนป่าภาคเอกชนเชียงใหม่ จำกัด			
งบดุล			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2552 และ 2551			
		ปี 2552	ปี 2551
หนี้สินและทุนของสหกรณ์	หมายเหตุ	บาท	บาท
หนี้สินหมุนเวียน			
เงินกู้ยืมระยะสั้น	6	359,280.00	359,280.00
เงินรับฝากออมทรัพย์		2,270.00	2,225.80
เงินยืมโดยตรง		142,297.00	142,297.00
ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมค้างจ่าย		185,347.93	195,347.93
ค่าปรับผิดสัญญาเงินกู้ยืมค้างจ่าย		127,881.83	127,881.83
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	7	13,950.78	13,950.78
	รวมหนี้สินหมุนเวียน	831,027.94	823,919.42
	รวมหนี้สิน	831,027.94	823,919.42
ทุนของสหกรณ์			
ทุนเรือนหุ้น(มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)			
หุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว		504,600.00	504,600.00
กำไรสุทธิรอการจัดสรร		24,329.59	16,716.32
ขาดทุนสะสม		-1,337,422.97	-1,337,422.97
กำไรสุทธิประจำปี		8,898.04	7,613.27
	รวมทุนของสหกรณ์	-799,432.60	-808,493.38
	รวมหนี้สินและทุนของสหกรณ์	31,432.60	15,426.04

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสะสมทุน

2.4.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและล้มเหลวและปัญหาของกลุ่มสะสมทุน

งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่มสะสมทุนนั้น อารีย์ เชื้อเมืองพาน (2544) และประยูทธ สังขรัตน์ ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว โดยอารีย์ เชื้อเมืองพาน (2544) ได้พบว่าปัจจัยและเงื่อนไขที่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของกลุ่มสะสมทุน พบว่าปัจจัยและเงื่อนไขที่จะทำให้กลุ่มสะสมทุนประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวขึ้นอยู่กับ ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม คณะกรรมการดำเนินการ สมาชิก และปริมาณเงินทุน เป็นสำคัญ และการดำเนินงานของกลุ่มสะสมทุนที่เหมาะสมควรจะอยู่ในรูปแบบของกลุ่มเครดิตยูเนียน ทั้งนี้เนื่องจากมีกระบวนการบริหารงานที่เป็นสากล และสามารถพัฒนารูปแบบไปสู่สหกรณ์ออมทรัพย์ชุมชน ซึ่งเป็นเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายสหกรณ์ และจากการศึกษายังพบว่าการดำเนินงานภายใต้กลุ่มสะสมทุนประเภทอื่นเมื่อดำเนินการไปได้ระยะหนึ่งจะประสบปัญหา บางกลุ่มต้องการที่จะรักษากลุ่มเอาไว้ต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบมาสู่เครดิตยูเนียนและสามารถพัฒนากลุ่มได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

ในส่วนของประยูทธ สังขรัตน์ ได้ศึกษา การจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในภาคเหนือ ปัจจัยที่มีผลต่อความยั่งยืน หรือความสำเร็จของกลุ่มได้แก่ ปัจจัยด้านคณะกรรมการ ปัจจัยการมีสัจจะของสมาชิก ปัจจัยผลการดำเนินงานของกลุ่ม ปัจจัยจำนวนสมาชิก ปัจจัยประธานกลุ่มออมทรัพย์ ปัจจัยสภาพคล่องทางการเงิน ปัจจัยกลุ่มทำงานที่มีประสิทธิผล และปัจจัยความหลากหลายกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์ ปัญหาที่มีผลกระทบต่อการทำงาน ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตได้แก่ ปัญหาการได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชน รongลงมา ได้แก่ ปัญหาด้านการบริหารงานภายในกลุ่มคณะกรรมการ ปัญหาด้านวินัยทางการเงินของสมาชิกในกลุ่ม ปัญหาการเพิ่มจำนวนสมาชิก และปัญหาด้านการระดมทุนและเงินสัจจะ สำหรับความต้องการให้ทางช่วยเหลือ ได้แก่ ต้องการมีหน่วยงานภาครัฐเข้าไปกำกับดูแล โดยเฉพาะ รongลงมาได้แก่ ต้องการพัฒนาเป็นสถาบันการเงินชุมชน ต้องการมีกฎหมาย เฉพาะมารองรับเช่นเดียวกับสถาบันการเงินอื่นๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์ และต้องการเป็นนิติบุคคล ซึ่งในเรื่องของปัญหาของกลุ่มสะสม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(2544) ได้ทำการศึกษาไว้เช่นกัน โดยทำศึกษาเรื่อง การพัฒนากลุ่มสะสมทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน พบว่า กลุ่มสะสมทุนในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบนแบ่งออกเป็น 4 ประเภทได้แก่ กลุ่มเครดิตยูเนียน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ธนาคารหมู่บ้าน และกลุ่มออมทรัพย์ในรูปแบบอื่นๆ สัดส่วนมากที่สุดคือ กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ปัญหาของกลุ่มสะสมทุนตามลำดับดังนี้

- 1) การบริหารจัดการเงินทุน
- 2) มีการจัดตั้งกลุ่มสะสมทุนขึ้นมาใหม่ซ้ำซ้อนกันเองในพื้นที่เดียวกัน

3) ตัวสมาชิกในกลุ่มขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มที่ถูกต้องของกลุ่มสะสมทุน

4) คณะกรรมการไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง

5) การขาดความสามัคคีกันในกลุ่มสมาชิกและคณะกรรมการ

นอกจากนี้ยังพบธนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ และอารีย์ เชื้อเมืองพาน(2544) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากลุ่มสะสมทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ได้กล่าวถึงปัญหาของกลุ่มสะสมทุนคือ

1) **ปัญหาด้านสมาชิก** เป็นปัญหาที่กลุ่มจะต้องติดตามดูแลอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการรับสมาชิกรายใหม่บางคนคอยดูผลการดำเนินงานของกลุ่มก่อนว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองมากน้อยเพียงใด แต่เมื่อเห็นช่องทางในการแสวงหาผลประโยชน์สมาชิกกลุ่มนี้จะเข้ามา ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อพัฒนาของกลุ่มจะไม่ดีเท่าที่ควร และจะทำให้สมาชิกกลุ่มที่จัดตั้งไม่พอใจความแตกแยกก็จะเริ่มขึ้น

2) **ปัญหาด้านระบบการบริหารงาน** เป็นประเด็นปัญหาที่ต่อเนื่องมาจากกระบวนการจัดตั้งครั้งแรก แม้ว่ากลุ่มจะมีระดับการพัฒนาที่ดีขึ้นแต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังคงมีอยู่โดยเฉพาะระบบบัญชี

จากการตรวจสอบเอกสารเกี่ยวกับเรื่องกลุ่มสะสมทุนในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวตลอดจนปัญหาของกลุ่มของสะสมทุนพบว่า ปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญและจะส่งผลถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลุ่มคือ ปัญหาด้านระบบบริหารจัดการ (อารี เชื้อเมืองพาน (2544) , ประยูทธ สังขรัตน์ ,สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(2544) ธนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ (2544)) ดังนั้นจึงทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจในการระบบบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนว่าความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการของกลุ่มนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร และในช่วงที่ผ่านมามีหลายองค์กรได้ทำหลักเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งในที่สุดแล้วองค์กรเหล่านั้นสามารถเจริญเติบโตอย่างยิ่งได้ แต่เมื่อทำการสืบค้นงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาระดับการบริหารจัดการที่เหมาะสมตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนพบว่ายังไม่มีผู้ที่ทำการศึกษามาก่อน ดังนั้นผู้วิจัยเกิดความสนใจที่ศึกษาการระดับการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของสะสมทุน พร้อมหาต้นแบบของกลุ่มสะสมเพื่อเป็นแบบอย่างกลุ่มสะสมอื่นๆ ได้ศึกษาต่อไป

2.4.2 เศรษฐกิจพอเพียงกับการประยุกต์ใช้ในการบริการจัดการองค์กร

1) การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์และวิสาหกิจชุมชน

การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสหกรณ์และวิสาหกิจชุมชน จากการตรวจสอบเอกสารพบบงานศึกษาของสำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ (2550) และการศึกษาของสุวกิจ ศรีปัดดา(2549) โดยการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์นั้น สำนักพัฒนาและถ่ายทอด

เทคโนโลยีการสหกรณ์ (2550) ได้ดำเนินการจัดทำสหกรณ์พอเพียงตามโครงการพัฒนาศักยภาพสหกรณ์แบบเบ็ดเสร็จ ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงทั้งนี้มีการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์ (ในระดับองค์กร) ดังต่อไปนี้

- การจัดองค์กร**
- จัดโครงสร้างสหกรณ์ให้เหมาะสม
 - การพิจารณาจัดจ้าง การบรรจุแต่งตั้ง การคัดเลือก การลงโทษ สัญญาจ้าง / หลักประกันการฝึกอบรม คุณธรรม ไม่ขัดแย้งผลประโยชน์ระหว่างส่วนตัวกับส่วนรวม ร่วมมือกันทำงาน เงินเดือน สวัสดิการ การเอื้ออาทรต่อสมาชิก กลุ่ม ชุมชน
 - อุปกรณ์สำนักงานพอเพียง การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
 - มีการทดสอบความรู้ ใช้วิธีเพื่อนช่วยเพื่อน
 - การส่งเสริมการทำแผนกลยุทธ์ วิเคราะห์ กำหนดวิสัยทัศน์
 - บริหารงานโดยคณะกรรมการดำเนินการ กำหนดเป้าหมายการพัฒนาสหกรณ์ที่มั่นคงและยั่งยืน
 - มีความสมัครใจ รู้สึกเป็นเจ้าของ
 - การบริการอย่างมีคุณภาพ / การลดขั้นตอน / ประทับใจ
 - การใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารจัดการ
 - การพัฒนาบุคลากร ให้ความรู้ ค้นหาผู้นำต้นแบบ ความรู้คู่คุณธรรม
 - ลดค่าใช้จ่ายสำนักงาน กิจกรรม 5 ส. การประหยัดพลังงาน กำหนดเปิด ปิด / มีระเบียบ / ดูแลซ่อมแซมอุปกรณ์ให้พร้อม
 - งบประมาณ สะสมเงินทุนสำรอง/ระดมหุ้น/ส่งเสริมการออม
 - การควบคุมความเสี่ยงดำเนินการตาม ระเบียบ ข้อบังคับ มติที่ประชุม การประกันภัยสำนักงาน
 - เน้นพึ่งตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
 - แบ่งงานจากความถนัด ผลិត แปรรูป บรรจุภัณฑ์
 - ร่วมมือระหว่าง รัฐ เอกชน เกษตรกร สหกรณ์
 - สร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องควบคู่การรวมกลุ่ม

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับธุรกิจสหกรณ์

- การสะสมทุน(ภูมิคุ้มกัน)
- มีการวิเคราะห์ธุรกิจ การวางแผนธุรกิจ

- การทำธุรกิจกับสมาชิกในสัดส่วนที่มากกว่าบุคคลภายนอก
- ระบบบัญชี การบันทึกเป็นปัจจุบัน
- การทำธุรกิจเชื่อมโยงครบวงจร
- การจัดการเงินทุน วิเคราะห์โครงสร้าง / ต้นทุน เน้นการหาทุนจากภายในลดการพึ่งทุนจากภายนอก
- ธุรกิจ / กิจกรรมรวมกันซื้อ สำรวจความต้องการ ดำเนินธุรกิจตามความต้องการของสมาชิกเป็นหลัก ซื้อขายเป็นเงินสด การแปรรูปผลผลิตที่เหลือจากการบริโภค มีเป้าหมาย จำหน่ายในชุมชน มีการประกันภัยอุปกรณ์การตลาด
- เครือข่ายธุรกิจบริการ บริการเครื่องจักรกลแก่สมาชิก สำรวจขึ้นทะเบียนผู้มีอุปกรณ์การเกษตร กำหนดระเบียบ
- การให้สินเชื่อ กำหนดวงเงินกู้ยืมที่เหมาะสม วางแผนการใช้เงิน มีการตรวจสอบการใช้เงินกู้ การปล่อยสินเชื่อเพื่อการผลิตเป็นหลัก
- กิจกรรมสวัสดิการ ส่งเสริมสุขภาพ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข การรับประทานอาหารที่เป็นประโยชน์ การออกกำลังกาย การปฏิบัติธรรม การปลูกต้นไม้ ตรวจสอบสุขภาพประจำปี การแข่งขันกีฬา
- สร้างศูนย์เรียนรู้ จัดทำเอกสาร รวบรวมข้อมูล หาต้นแบบ ถ่ายทอดความรู้

ที่มา : ผู้ตรวจราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ เอนก ถนอมทรัพย์

สำหรับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชนนั้น จากการศึกษาของสุวกิจศรีปัดดา(2549) พบว่า ระดับความเป็นไปได้ในการประยุกต์หลักการจัดการเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชน โดยแนวปฏิบัติที่เป็นไปได้สูงและควรปฏิบัติอย่างมาก คือต้องประกอบการด้วยความซื่อสัตย์สุจริตไม่เอารัดเอาเปรียบผู้เกี่ยวข้อง เช่น ลูกค้า แรงงาน และผู้ส่งสินค้าหรือวัตถุดิบ

หลักการ เงื่อนไข และแนวปฏิบัติตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำไปประยุกต์กับวิสาหกิจชุมชนได้ทุกประเภทและทุกลักษณะกิจการไม่แต่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการการประยุกต์แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชน คือต้องให้ผู้ประกอบการเรียนรู้หลักการอย่างจริงจังและควรประกอบการโดยยึดหลักปฏิบัติคือต้องมีความรู้ต้องมีคุณธรรมทำกิจการ โดยความมีเหตุผลพอประมาณและสามารถคุ้มกันตนเองได้คุ้มครองตนเองได้ให้ยืนบนขาตนเองได้

2) การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับองค์กรธุรกิจ

ในส่วนของการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับองค์กรธุรกิจ พบว่าสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ(2550) ได้ให้สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า) ศึกษาตัวอย่างในองค์กรภาคธุรกิจที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในด้าน การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ของเครือซีเมนต์ไทย โดยใช้กรอบคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

2.1) ความพอประมาณ มีกรอบโดย ความพอดี ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป มุ่งผลประโยชน์ระยะยาวมากกว่าระยะสั้น

ความพอประมาณในการรับทรัพยากรบุคคล พบว่า มีการรับบุคลากรน้อยกว่าเท่าที่จำเป็น จัดคนให้เหมาะกับงาน มีการย้ายคนตามวิชาชีพเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง

ความพอประมาณในการบริหารค่าจ้างและสวัสดิการ พบว่า เน้นความสมดุล ของผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่ 3 ฝ่าย ได้แก่ ผู้ถือหุ้น ลูกจ้าง และพนักงาน และพนักงานมีอัตราค่าจ้างไม่ต่ำ และสูงเกินไป มีการสำรวจเปรียบเทียบค่าจ้างกับองค์กรอื่น ๆ ที่คล้ายกัน

ความพอประมาณในการใช้ทรัพยากรบุคคล พบว่า มีการออกแบบงานใหม่ ให้พนักงานทำงานในเนื้องานที่กว้างและลึกมากขึ้น เพื่อใช้ทรัพยากรบุคคลภายในองค์กร ส่งเสริมให้จ้างตามระยะงาน มีความก้าวหน้ามั่นคงแก่อาชีพ มีการหมุนเวียนกันหลายเจ้าหน้าที่ ทำงานทดแทนกันได้

การส่งเสริมให้พนักงานมีความสมดุลในการทำงาน พบว่า มีการส่งเสริมให้พนักงานมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น 5 ส. ตั้งศูนย์กีฬา ตรวจสอบสุขภาพ โครงการสีเขียว

2.2) ความมีเหตุผล มีกรอบโดย การบริหารจัดการที่มีการพิจารณาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์ คำนึงถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ พบว่า ในด้านใช้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ มีการเน้นการทำงานเป็นทีมคุณภาพ มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรบุคคล จากส่วนกลาง มีการดำเนินธุรกิจตามหลักบรรษัทภิบาลอย่างเคร่งครัดและเป็นรูปธรรม เปิดให้ฝ่ายซ่อมบำรุงตั้งบริษัท เพื่อรับซ่อม โรงงานของบริษัทอื่น ๆ ด้วย เพื่อให้มีรายได้แก่พนักงานให้มากขึ้น และใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุด

ด้านความเข้าใจถึงปัจจุบันการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อความสำเร็จของธุรกิจ พบว่า มีการเปลี่ยนจาก ความอาวุโส ไปเป็นการบริหารแนวใหม่เน้นการบริหารบุคลากรที่มีความสามารถ

2.3) การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีกรอบโดย การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้ และไกลอย่างเหมาะสม การตระหนักถึงความสำคัญของพนักงานในการแก้ปัญหาของบริษัท พบว่า เครือซีเมนต์หลุดพ้นจากวิกฤตได้เสริมเพราะความร่วมมือร่วมใจของพนักงาน มีการเปลี่ยนแปลงจากฝึกรบในห้องเรียนเป็นการเรียนรู้เชิง

ปฏิบัติการ มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ในบริษัท การเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต พบว่า มีการพัฒนาผู้นำขององค์กรอย่างต่อเนื่อง ตามหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อนำเอาความรู้มาพัฒนาตัวเองและพัฒนาองค์กร มีโครงการนักเรียนทุน โดยให้บุคลากรภายในศึกษาต่อระดับสูงขึ้น

2.4) ความรู้คู่คุณธรรม

การส่งเสริมความรู้ มีกรอบเป็นการสร้างฐานความรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

การสะสมทุนมนุษย์ พบว่า มีการกำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการความรู้ หรือให้เกิดความเต็มส่งสม แลกเปลี่ยน ความรู้ของพนักงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนา มีการตั้งคณะพัฒนาวิชาชีพ จำนวน 5 คณะ นโยบายในการพัฒนาพนักงาน พบว่า พนักงานได้รับอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องงานในหน้าที่ ธุรกิจ บริหารจัดการ โดยกำหนดงบประมาณร้อยละ 10 ของฐานค่าจ้าง

การส่งเสริมคุณธรรม มีกรอบ ในความตระหนักในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการทำงาน ในด้านกรเน้นให้พนักงานมีคุณธรรม พบว่า โดยเน้นรับบุคคลที่มีลักษณะ คนดี คนเก่ง เน้นสร้างบุคลากรมืออาชีพ เน้นความซื่อสัตย์สุจริต หากมีการทุจริตเพียงนิดเดียวจะต้องพ้นสภาพเป็นพนักงานทันที

อภิรักษ์ พันธเสน และคณะ(2546) ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง งานวิจัยนี้จะชี้ให้เห็นว่าแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงนั้นสามารถใช้ได้กับเศรษฐกิจทุกสาขาโดยในกรณีนี้จะแสดงให้เห็นถึงการประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียงเข้ากับเศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม จึงได้ศึกษาพระราชดำรัสที่ประชาชนไว้ในโอกาสต่างๆ ประกอบกับการศึกษาโครงการส่วนพระองค์จิตรดาและสหกรณ์โคนมหนองโพราชบุรี จำกัด (ในพระบรมราชูปถัมภ์) ทำให้ได้ข้อสรุปชัดเจนถึงหลักการ

- 1) ใช้เทคโนโลยีที่ถูกหลักวิชาการแต่มีราคาถูก
- 2) ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด
- 3) เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นในกรณีที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์
- 4) มีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ
- 5) ไม่โลภมากจนเกินไป และไม่เน้นกำไรในระยะสั้น เป็นหลัก
- 6) ซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอารัดเอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอารัดเอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ
- 7) เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้
- 8) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เกินความสามารถในการบริหารจัดการ

9) เน้นการใช้วัสดุคุณภาพในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับ เป็นหลัก

จากการตรวจเอกสารการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังที่ได้กล่าวมาในข้างต้น สามารถสังเคราะห์ได้ดังตารางที่ 1 ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงโดยเฉพาะไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มสะสมทุนที่เป็นทางการ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์เครดิตยูเนียน และสหกรณ์การเกษตร ยังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยทางด้านนี้อย่างจริงจัง มีเพียงการศึกษาวิจัยกรณีนำไปปรับใช้กับธุรกิจเอกชน ดังนั้นการวิเคราะห์หรือหาต้นแบบของกลุ่มสะสมทุนทั้งสามประเภทน่าจะมีการศึกษาเพิ่มเติม และนำไปสู่ภาคปฏิบัติเป็นประโยชน์แก่ตัวกลุ่มสะสมทุนเอง และผู้ที่เกี่ยวข้องจะได้นำไปเป็นข้อมูลในการวางแผน สนับสนุนกลุ่มสะสมทุนทั้งสามประเภทต่อไป โดยนั้นแนวคิดการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงกับองค์กรต่างๆมาประยุกต์ ซึ่งได้แก่การนำ 3 หลักการ 2 เงื่อนไข และ 9 วิธีปฏิบัติ มาใช้ในกลุ่มสะสม (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,2550), (อภิชัย พันธเสน และคณะ,2546), (สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ (2550) และ(สุวกิจ ศรีปีดตา,2549)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

<p>สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550 ศึกษาเรื่อง ศักยภาพของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของ เครือซีเมนต์ไทย</p>	<p>อภิชาติ พันธเสน และคณะ, 2546 ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง</p>	<p>ศุวกิจ ศรีปัดดา(2549) ศึกษาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจ ชุมชน, 2549</p>	<p>โกศล ศรีเฉลิมและสุวรรณ เทพโพธา ศึกษาเรื่อง ประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงกับสหกรณ์/ กลุ่มเกษตรกร 2550 ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี กรมส่งเสริมสหกรณ์</p>
<p>กำลังถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน คำถึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ</p> <p>3. การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี</p> <p>3.1 การตระหนักถึงความสำคัญของพนักงานในการแก้ไขปัญหาของบริษัท</p> <p>3.2 การเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคต</p> <p>4. ความรู้คู่คุณธรรม</p> <p>4.1 การส่งเสริมความรู้</p> <p>4.1.1 การสะสมทุนมนุษย์</p> <p>4.1.2 นโยบายในการพัฒนาพนักงาน</p> <p>4.2 การส่งเสริมคุณธรรม</p>	<p>เขาเปรียบผู้จำหน่ายวัสดุกับ 7.เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์</p> <p>8.เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ</p> <p>9. เน้นการใช้วัสดุคุณภาพในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับ เป็นหลัก</p>	<p>เปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจน ไม่เออาร์ดี เขาเปรียบผู้จำหน่ายวัสดุกับ 7.เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้</p> <p>8.เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ</p> <p>9.เน้นการใช้วัสดุคุณภาพในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับ เป็นหลัก</p>	

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 วิธีการดำเนินการวิจัย และสถานที่ทำการทดลอง/เก็บข้อมูล

3.1.1 การเก็บข้อมูล

- 1) เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จำนวน 30-40 คน
- 2) เก็บข้อมูลโดยการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 150 ชุด
- 3) เก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม จำนวน 15-20 คน

3.1.2 การกำหนดพื้นที่

พื้นที่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดเชียงราย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มสะสมทุน ในอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงราย

3.2.2 กลุ่มตัวอย่างและขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1) ตัวอย่างสำหรับการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม คือ การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประเภทการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้คือ

1.1) ขั้นที่หนึ่งใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) โดยแบ่งอำเภอซึ่งมีทั้งหมด 18 อำเภอ ออกเป็น 3 กลุ่มคือ

1.1.1) กลุ่มที่ 1: กลุ่มอำเภอที่มีประชากรตั้งแต่ 100,001 คนขึ้นไป ประกอบด้วย 3 อำเภอ คือ อำเภอเมืองอำเภอพาน และอำเภอแม่จัน

1.1.2) กลุ่มที่ 2: กลุ่มอำเภอที่มีประชากรตั้งแต่ 50,001 - 100,000 คน ประกอบด้วย 7 อำเภอ คือ อำเภอเทิง อำเภอแม่สาย อำเภอแม่สรวย อำเภอแม่ฟ้าหลวง อำเภอเวียงป่าเป้า อำเภอเชียงของ และอำเภอเชียงแสน

1.1.3) กลุ่มที่ 3: กลุ่มอำเภอที่มีประชากรน้อยกว่า 50,001 คน ประกอบด้วย 8 อำเภอ คือ อำเภอเวียงชัย อำเภอพญาเม็งราย อำเภอขุนตาล อำเภอเวียงแก่น อำเภอแม่ลาว อำเภอป่าแดดอำเภอเวียงเชียงรุ้ง และอำเภอคอยหลวง

เพื่อให้ประชากรในการวิจัยนี้มีโอกาสเป็นกลุ่มตัวอย่างเท่าเทียมกัน ผู้วิจัยจะสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มอำเภอแต่ละกลุ่มอำเภอ โดยกำหนดตัวอย่างจำนวนร้อยละ 50 ของแต่ละกลุ่ม ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้

กลุ่มที่ 1: กลุ่มอำเภอที่มีประชากรตั้งแต่ 100,001 คนขึ้นไป จะสุ่มตัวอย่าง 2 อำเภอ

กลุ่มที่ 2: กลุ่มอำเภอที่มีประชากรตั้งแต่ 50,001 – 100,000 คน จะสุ่มตัวอย่าง 4 อำเภอ

กลุ่มที่ 3: กลุ่มอำเภอที่มีประชากรน้อยกว่า 50,001 คน จะสุ่มตัวอย่าง 4 อำเภอ

รวมจำนวนพื้นที่ศึกษาทั้งสิ้น 10 อำเภอ

1.2) ขั้นที่สอง เนื่องจากประชากรเป็นกลุ่มสะสมทุนซึ่งมีการจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลกับสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย มีจำนวน 236 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มเกษตรกร 104 กลุ่ม 2) สหกรณ์เครดิตยูเนียน 24 สหกรณ์ และ 3) สหกรณ์ภาคการเกษตร 108 สหกรณ์ ซึ่งเมื่อคำนวณจากสูตรการกำหนดขนาดตัวอย่างของ Taro Yamane (1997) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 150 กลุ่ม เพื่อให้ประชากรทุกหน่วยมีโอกาสถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างอย่างเท่าเทียมกัน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วน (propositional sampling) จึงได้กลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

- กลุ่มเกษตรกร	จำนวน 66 กลุ่ม
- สหกรณ์เครดิตยูเนียน	จำนวน 15 สหกรณ์
- สหกรณ์ภาคการเกษตร	จำนวน 69 สหกรณ์

และผู้วิจัยจะทำการสำรวจโดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) กับหัวหน้าหรือแกนนำของกลุ่มสะสมทุนกลุ่มนั้น

2) ตัวอย่างสำหรับการสัมภาษณ์ คือ 1) ผู้นำของกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย และ 2) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสะสมทุน จำนวน 30 – 40 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็นแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3) ตัวอย่างสำหรับการสนทนากลุ่ม คือ 1) ผู้นำของกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย และ 2) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสะสมทุน จำนวน 15-20 ราย โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็นแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย	ระเบียบวิธีวิจัย	กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ
1. ศึกษาระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย	1. การสัมภาษณ์ (interview) 2. การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม	1. รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ 2. ทำการสัมภาษณ์ผู้นำของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายที่ประสบความสำเร็จ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย 3. พัฒนาและทดสอบแบบสอบถาม 4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย	1. ทราบระดับของการบริหารจัดการตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายแยกตามประเภทการจดทะเบียน ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ เครดิตยูเนียน และสหกรณ์ภาคการเกษตร
2. เปรียบเทียบระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายตามประเภทการจดทะเบียน	1. การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม	1. นำข้อมูลจากการเก็บรวบรวมได้ในข้อที่ 1 มาเปรียบเทียบหาความแตกต่างของระดับการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละประเภทของกลุ่มสะสมทุน	1. ทราบความแตกต่างระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในแต่ละประเภทของกลุ่มสะสมทุน
3. ศึกษาและวิเคราะห์หาต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย	1. การสนทนากลุ่ม (Focus group) 2. การสัมภาษณ์ (interview)	1. ทำสนทนากลุ่มเพื่อข้อมูลในเชิงคุณภาพและเป็นการตรวจสอบข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้ในข้อที่ 1 และ 2	ได้มาซึ่งต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสม

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบสอบถาม และ 2) แบบสัมภาษณ์

3.3.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มสะสมทุน (กลุ่ม/สหกรณ์)

ตอนที่ 2 การนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุน (กลุ่ม/สหกรณ์)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับกิจกรรมกลุ่ม/สหกรณ์

3.3.2 แบบสัมภาษณ์

3.4 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

3.4.1 พัฒนาแบบสอบถามจากการรวบรวมเอกสารทฤษฎี และจากการสัมภาษณ์

3.4.2 การหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการเสนอแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และนำมาหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยใช้เครื่องมือดัชนีวัดค่าความสอดคล้อง (Index of Consistency : IOC) ดังนี้ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 79)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของข้อความ (ค่าระหว่าง -1 ถึง +1)

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ตรวจสอบความเหมาะสมของข้อความของแบบสอบถาม โดยพิจารณาคัดเลือกค่า IOC มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5

- แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

- นำแบบสอบถามดังกล่าวไปทดลองผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการประเมินครั้งนี้ จากนั้นนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา โดยใช้สูตร Cranach's Coefficient Alpha (อ้างอิงจาก ล้วน สายยศ; อังคณา สายยศ 2538: 200)

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

- 1) คุณกัจจกร พิงคะสัน นักวิชาการสหกรณ์
- 2) คุณมานพ พยัคฆศักดิ์ นักวิชาการสหกรณ์
- 3) ดร.ปรมินทร์ อริเดช ผู้อำนวยการสำนักวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

3.5 ขั้นตอนและวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จะใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยวิเคราะห์ค่าสถิติดังนี้คือ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าความถี่ (frequency)

โดยกำหนดระดับความสอดคล้องในแบบสอบถามให้เป็นคะแนน ได้ดังนี้

- ระดับความสอดคล้องร้อยละ 0-20 หมายถึง 1 คะแนน
- ระดับความสอดคล้องร้อยละ 21-40 หมายถึง 2 คะแนน
- ระดับความสอดคล้องร้อยละ 41-60 หมายถึง 3 คะแนน
- ระดับความสอดคล้องร้อยละ 61-80 หมายถึง 4 คะแนน
- ระดับความสอดคล้องร้อยละ 81-100 หมายถึง 5 คะแนน

โดยมีเกณฑ์การวัดระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังนี้

- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ A ช่วงคะแนน 4.60 – 5.00
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ A- ช่วงคะแนน 4.24 – 4.59
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ B+ ช่วงคะแนน 3.88 – 4.23
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ B ช่วงคะแนน 3.52 – 3.87
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ B- ช่วงคะแนน 3.16 – 3.51
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ C+ ช่วงคะแนน 2.80 – 3.15
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ C ช่วงคะแนน 2.44 – 2.79
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ C- ช่วงคะแนน 2.08 – 2.43
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ D+ ช่วงคะแนน 1.72 – 2.07
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ D ช่วงคะแนน 1.36 – 1.71
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ D- ช่วงคะแนน 1.00 – 1.35

3.5.2 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายตามประเภทการจดทะเบียนของกลุ่มสะสมทุน จะใช้การวิเคราะห์โดยวิธี One Way ANOVA

3.5.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาหาต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบเป็นข้อความบรรยาย (descriptive) ที่ได้จากการสัมภาษณ์ และจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์จะเป็นข้อมูลจากการรวบรวมเอกสาร และจะใช้กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อเนื่องอย่างเป็นขั้นตอน นอกจากนี้จะทำการตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิจัยโดยตรวจสอบจากภายในและภายนอก การตรวจสอบภายในจะทำการตรวจสอบในส่วนของข้อมูลและวิธีการได้มาซึ่งข้อมูล ตลอดจนการบวนการวิเคราะห์ สำหรับการตรวจสอบภายนอกจะใช้วิธีตรวจสอบแบบสามเส้า (triangulation) ซึ่งการได้มาของข้อมูลแตกต่างกัน คือ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (interview) และการสนทนากลุ่ม (focus group)

3.6 ระยะเวลาทำการวิจัยและแผนการดำเนินงานตลอดโครงการวิจัย

ขั้นตอนและระยะเวลาของแผนการดำเนินงานมีรายละเอียดดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ขั้นตอนในการดำเนินงาน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. เก็บรวบรวมข้อมูลทุกข้อมูมิ เพื่อนำมาพัฒนาเครื่องมือในการเก็บข้อมูล	**											
2. การสัมภาษณ์ เพื่อพัฒนาแบบสอบถามและเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ		**										
3. การพัฒนาและทดสอบแบบสอบถาม		**	**									
4. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณซึ่งใช้การสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม				**	**							
5. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม					**							
ขั้นตอนในการดำเนินงาน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
6. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการจัดการสนทนากลุ่ม						**						
7. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสนทนากลุ่ม							**					
8. การสรุปผลการวิจัยและจัดทำรายงานการวิจัย								**	**			
9. จัดทำและจัดส่งเอกสารเผยแพร่ผลการวิจัย (ถ่ายทอดผลการวิจัย)										**		
10. จัดเวทีถ่ายทอดผลการวิจัย											**	
11. สรุปผลการดำเนินงานตามแผนงานวิจัยทั้งหมด												**

ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

ระยะเวลาของโครงการวิจัย 1 ปี

3.7 แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมาย

แผนถ่ายทอดผลการวิจัยสู่กลุ่มเป้าหมายในแผนงานวิจัยในครั้งนี้มีขั้นตอนและรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

3.7.1 จัดทำเอกสารเผยแพร่ผลการวิจัยของโครงการวิจัย จำนวนอย่างน้อย 150 ชุด

3.7.2 แจกเอกสารเผยแพร่ผลการวิจัยไปยังกลุ่มเป้าหมายและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวนอย่างน้อย 25-30 หน่วยงาน/ผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงราย 2) สำนักงานเกษตรจังหวัดเชียงราย 3) สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย 4) สหกรณ์การเกษตรเมืองเชียงรายจำกัด 5) สหกรณ์การเกษตรของแต่ละอำเภอจำนวน 18 แห่งทั่วจังหวัดเชียงราย 6) องค์การบริหารส่วนจังหวัด 7) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 8) สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์

3.7.3 เชิญกลุ่มเป้าหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมในเวทีการถ่ายทอดผลการวิจัย จำนวนอย่างน้อย 1 เวที โดยมีผู้เข้าร่วมประมาณอย่างน้อย 80-100 คน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย เปรียบเทียบระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์เครดิตยูเนียน และสหกรณ์ภาคการเกษตร และวิเคราะห์หาต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย โดยนำเสนอผลการศึกษาเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย เปรียบเทียบระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์เครดิตยูเนียน และสหกรณ์ภาคการเกษตร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตาราง และกราฟแท่ง ประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ของแต่ละรายการ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์การวัดระดับความสอดคล้องในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ของอภิชัย พันธเสน (อภิชัย พันธเสน, 2546) โดยมีเกณฑ์การวัดระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังนี้

- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ A ช่วงคะแนน 4.60 – 5.00
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ A- ช่วงคะแนน 4.24 – 4.59
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ B+ ช่วงคะแนน 3.88 – 4.23
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ B ช่วงคะแนน 3.52 – 3.87
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ B- ช่วงคะแนน 3.16 – 3.51
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ C+ ช่วงคะแนน 2.80 – 3.15
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ C ช่วงคะแนน 2.44 – 2.79

- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ C- ช่วงคะแนน 2.08 – 2.43
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ D+ ช่วงคะแนน 1.72 – 2.07
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ D ช่วงคะแนน 1.36 – 1.71
- ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจระดับ D- ช่วงคะแนน 1.00 – 1.35

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย โดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ของแต่ละรายการ พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบคำอธิบายว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยเพราะอะไร

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน และสหกรณ์ภาคการเกษตร การทดสอบค่า F และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้นำของกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสะสมทุน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้นำของกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสะสมทุน

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์จากการสนทนากลุ่ม ผู้นำของกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสะสมทุน จำนวน 15-20 ราย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1 ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.1 จำนวน และร้อยละกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายที่ตอบแบบสอบถาม

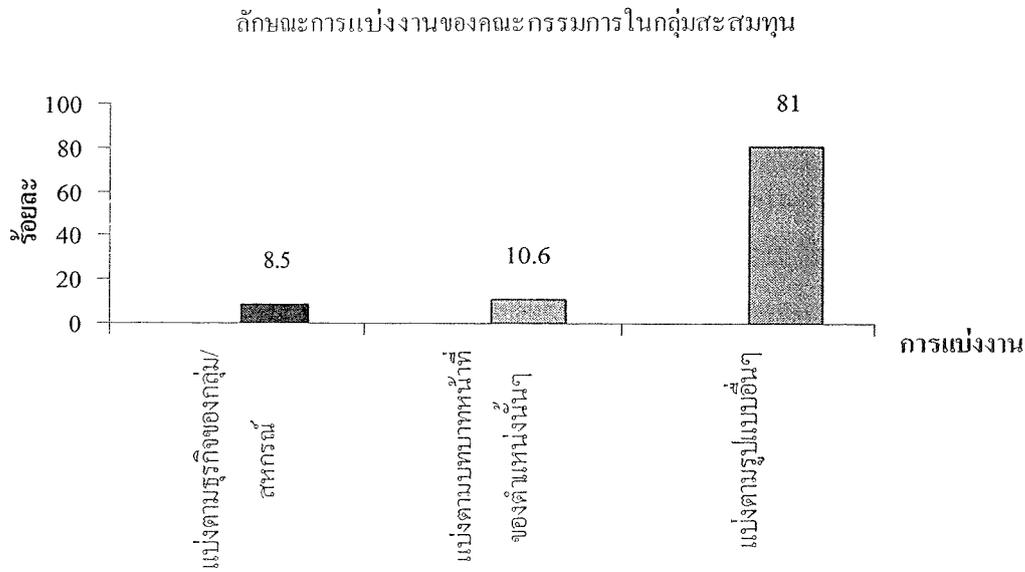
ประเภทของกลุ่มสะสมทุน	จำนวน	ร้อยละ
สหกรณ์การเกษตร	69	48.5
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	19	13.4
กลุ่มเกษตรกร	54	38.1
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายคือสหกรณ์เครดิตยูเนียน ร้อยละ 41.6 รองลงมาคือสหกรณ์การเกษตร ร้อยละ 34.5 และกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 23.9

ตารางที่ 4.2 จำนวน และร้อยละของการแบ่งงานกันทำของคณะกรรมการกลุ่มสะสมทุน
ในจังหวัดเชียงราย

การแบ่งงานกันทำของคณะกรรมการ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีการแบ่งงานกันทำของคณะกรรมการ	72	50.7
มีการแบ่งงานกันทำของคณะกรรมการ	70	49.3
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่าคณะกรรมการกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายไม่มีการแบ่งงานกันทำ ร้อยละ 50.7 และมีการแบ่งงานกันทำ ร้อยละ 49.3

ภาพที่ 4.1 ร้อยละของลักษณะการแบ่งงานกันทำของคณะกรรมการกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

จากภาพที่ 4.1 พบว่าคณะกรรมการกลุ่มสะสมทุนจังหวัดเชียงรายมีลักษณะการแบ่งงานกันทำรูปแบบอื่นๆ ร้อยละ 81.0 รองลงมา คือแบ่งตามบทบาทและหน้าที่ของตำแหน่งนั้นๆ ร้อยละ 10.6 และแบ่งตามธุรกิจของกลุ่มสะสมทุน ร้อยละ 8.5

ตารางที่ 4.3 จำนวน และร้อยละของผู้จัดทำแผนประจำปีและแผน 3 ปี ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ผู้จัดทำแผนประจำปีและแผน 3 ปี	จำนวน	ร้อยละ
ที่ประชุมสมาชิกทุกคน	13	9.2
ที่ประชุมคณะกรรมการ	120	84.5
ประธานกรรมการ	2	1.4
เจ้าหน้าที่ของกลุ่มสะสมทุน	4	2.8
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	1	0.7
อื่นๆ	2	1.4
รวม	142	100

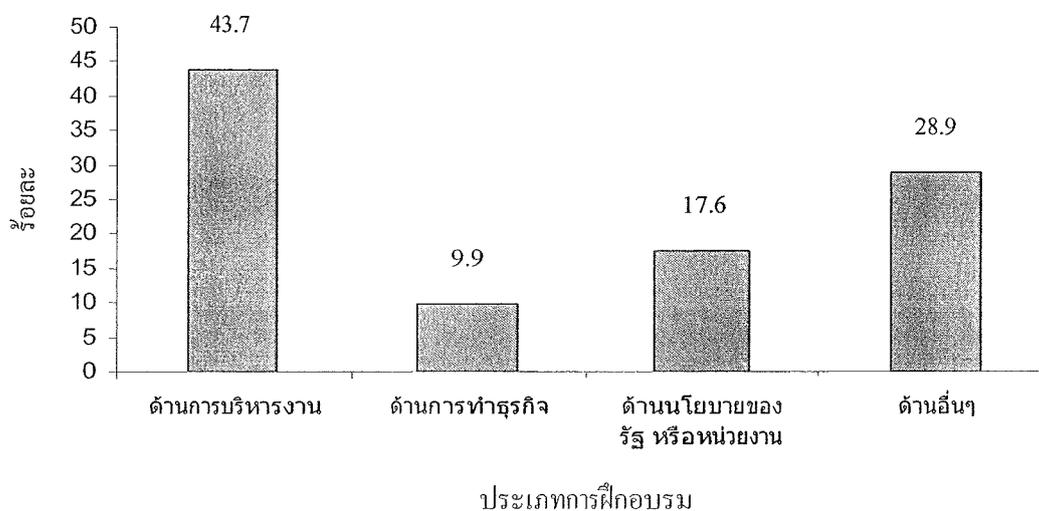
จากตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายมีผู้จัดทำแผนประจำปีและแผน 3 ปี คือที่ประชุมคณะกรรมการ ร้อยละ 84.5 รองลงมา คือที่ประชุมสมาชิกทุกคน ร้อยละ 9.2 และเจ้าหน้าที่ของกลุ่มสะสมทุน ร้อยละ 2.8

ตารางที่ 4.4 จำนวน และร้อยละของการได้มีการจัดฝึกอบรม หรือ ได้จัดส่งคณะกรรมการ สมาชิก และเจ้าหน้าที่ ให้ได้รับการฝึกอบรม ฐาน ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

การจัดฝึกอบรม หรือได้จัดส่งคณะกรรมการ สมาชิก และ เจ้าหน้าที่ ให้ได้รับการฝึกอบรม ฐาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	46	32.4
มี	96	67.6
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายมีการจัดฝึกอบรม หรือ ได้จัดส่งคณะกรรมการ สมาชิก และเจ้าหน้าที่ ให้ได้รับการฝึกอบรม ฐาน ร้อยละ 67.6 และไม่มีการจัดฝึกอบรม หรือ ได้จัดส่งคณะกรรมการ สมาชิก และเจ้าหน้าที่ ให้ได้รับการฝึกอบรม ฐาน ร้อยละ 32.4

การฝึกอบรมของกลุ่มสะสมทุน

ภาพที่ 4.2 ร้อยละของประเภทการฝึกอบรมของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

จากภาพที่ 4.2 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายมีการฝึกอบรมด้านการบริหาร ร้อยละ 43.7 รองลงมา คือด้านอื่นๆ ร้อยละ 28.9 และด้านนโยบายของรัฐหรือหน่วยงาน ร้อยละ 17.6

ตารางที่ 4.5 จำนวน และร้อยละของการปิดบัญชีประจำปีตามกรอบเวลา 150 วัน ของกลุ่มสะสมทุนใน
จังหวัดเชียงราย

การปิดบัญชีประจำปีตามกรอบเวลา 150 วัน	จำนวน	ร้อยละ
ปิดได้ทุกปี และทันเวลากำหนด	129	90.8
ปิดได้ทุกปี แต่ไม่ทันเวลากำหนด	4	2.8
ปิดได้บางปี และปีที่ปิดได้ทันเวลากำหนด	9	6.4
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายมีการปิดบัญชีประจำปีตามกรอบเวลา 150 วัน คือ ปิดได้ทุกปี และทันเวลากำหนด ร้อยละ 90.8 รองลงมา คือปิดได้บางปี และปีที่ปิดได้ทันเวลากำหนด ร้อยละ 6.4 และปิดได้ทุกปี แต่ไม่ทันเวลากำหนด ร้อยละ 2.8 ซึ่งสาเหตุของการปิดบัญชีไม่ได้ ส่วนใหญ่มาจากคณะกรรมการ ไม่รู้เรื่องบัญชี รองลงมา คือ ไม่มีเจ้าหน้าที่จัดทำบัญชี และผู้สอบบัญชีตรวจสอบไม่เสร็จ

ตารางที่ 4.6 จำนวน และร้อยละของเจ้าหน้าที่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินการของกลุ่มสะสมทุน ใน
จังหวัดเชียงราย

เจ้าหน้าที่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินการของกลุ่มสะสมทุน	จำนวน	ร้อยละ
เจ้าหน้าที่ทุกคน มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินการของกลุ่มสะสมทุน	30	21.7
เจ้าหน้าที่ส่วนมาก มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินการของกลุ่มสะสมทุน	42	29.4
เจ้าหน้าที่บางส่วน มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินการของกลุ่มสะสมทุน	39	27.3
ไม่มีเจ้าหน้าที่ มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินการของกลุ่มสะสมทุน	31	21.6
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายมีเจ้าหน้าที่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินการเป็นส่วนมาก ร้อยละ 29.4 รองลงมา คือเป็นบางส่วน ร้อยละ 27.3 และทุกคน ร้อยละ 21.7

ตารางที่ 4.7 จำนวน และร้อยละของเจ้าหน้าที่ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ที่มีวุฒิการศึกษา ตรงกับลักษณะงาน

วุฒิการศึกษาตรงกับลักษณะงาน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ตรงทุกตำแหน่ง	81	57.0
ตรงบางตำแหน่ง และเป็นส่วนมาก	13	9.2
ตรงบางตำแหน่ง แต่เป็นส่วนน้อย	8	5.6
ตรงทุกตำแหน่ง	40	28.2
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย เจ้าหน้าที่ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับลักษณะงานทุกตำแหน่ง ร้อยละ 57.0 รองลงมา คือตรงทุกตำแหน่ง ร้อยละ 28.2 และตรงบางตำแหน่ง และเป็นส่วนมาก ร้อยละ 9.2

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของอัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทของการจดทะเบียน

อัตราส่วนทางการเงิน	สหกรณ์การเกษตร		สหกรณ์เครดิตยูเนียน		กลุ่มเกษตรกร		กลุ่มสะสมทุน	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
1. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน	3.46	4.72	3.06	10.97	5.49	10.52	4.02	6.80
2. อัตราส่วนแห่งหนี้สิน	2.56	5.21	3.58	15.33	2.80	6.56	3.06	10.97
3. อัตราหมุนเวียนของทรัพย์สิน	1.65	2.96	0.79	1.77	1.07	2.05	1.13	2.29
4. อัตราผลตอบแทนต่อทรัพย์สิน	9.87	25.43	5.53	9.59	3.48	5.38	6.41	15.89
5. อัตราผลตอบแทนต่อทุน	7.86	9.55	6.04	13.85	7.18	14.61	6.90	12.78

จากตารางที่ 4.8 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเฉลี่ย 4.02 เท่า โดยมีกลุ่มเกษตรกรมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ สหกรณ์การเกษตร

และสหกรณ์เครดิตยูเนียนตามลำดับ อัตราส่วนแห่งหนี้สินเฉลี่ย 3.06 เท่า โดยมีสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ สหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเครดิตยูเนียนตามลำดับ อัตราหมุนเวียนของทรัพย์สินเฉลี่ย 1.13 เท่า โดยมีกลุ่มเกษตรกรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ สหกรณ์เครดิตยูเนียน และสหกรณ์การเกษตรตามลำดับ อัตราผลตอบแทนต่อทรัพย์สินเฉลี่ย ร้อยละ 6.41 โดยมีสหกรณ์การเกษตรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ สหกรณ์เครดิตยูเนียน และกลุ่มเกษตรกรตามลำดับ และอัตราผลตอบแทนต่อทุนเฉลี่ย ร้อยละ 6.90 โดยมีสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ สหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกรตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสอดคล้องในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทของการจดทะเบียน

แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	สหกรณ์การเกษตร			สหกรณ์เครดิตยูเนียน			กลุ่มเกษตรกร			กลุ่มสะสมทุน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
การใช้เทคโนโลยีสูง	2.92	0.89	C+	3.12	1.04	C+	2.18	1.19	C-	2.82	1.11	C+
หลักวิชาการแต่ราคาถูก												
1.ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในกิจการของกลุ่ม/สหกรณ์ได้พิจารณาถึงความจำเป็นและคุ้มค่าเป็นหลัก	3.53	0.89	B	3.72	0.82	B	3.88	0.31	B+	3.69	0.77	B
2.เทคโนโลยีที่กลุ่ม/สหกรณ์นำมาใช้ได้รับการถ่ายทอดจากนักวิชาการ หรือผู้ชำนาญการ	2.67	0.97	C	2.93	1.03	C+	2.06	1.07	D+	2.63	1.07	C
การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ	2.91	0.78	C+	3.08	0.88	C+	3.24	0.63	B-	3.06	0.80	C+

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

แนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	สหกรณ์การเกษตร			สหกรณ์เครดิตยูเนียน			กลุ่มเกษตรกร			กลุ่มสะสมทุน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านใช้ทรัพย์สินทรัพยากร และเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่อย่างเต็มที่	3.14	0.87	C+	3.44	0.93	B-	3.88	0.33	B+	3.44	0.85	B-
2.กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านสามารถซ่อมบำรุงทรัพย์สิน อุปกรณ์ต่างๆ ได้เอง	2.67	0.97	C	2.71	1.15	C	2.59	1.23	C	2.67	1.10	C
เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาใช้หากไม่จำเป็น	2.78	0.77	C	2.94	0.81	C+	3.19	0.60	B-	2.94	0.76	C+
1.กลุ่ม/สหกรณ์มีการคัดเลือกแรงงานในเขตท้องที่ดำเนินงานของกลุ่ม/สหกรณ์เป็นหลัก	3.20	1.00	B-	3.53	0.90	B	3.97	0.30	B+	3.52	0.88	B
2.กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านนำเอาเครื่องจักร เช่น รถยก รถตัด เครื่องดำนา ฯลฯ มาใช้แทนแรงงาน	2.35	0.88	C-	2.36	1.11	C-	2.41	1.13	C-	2.37	1.03	C-
การมีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ	3.28	0.81	B-	3.20	0.90	B-	3.04	0.84	C+	3.19	0.85	B-
1.กลุ่ม/สหกรณ์ไม่เน้นจำหน่ายสินค้าให้กับผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก แต่เน้นจำหน่ายให้กับผู้ที่เป็นสมาชิกเป็นหลัก	3.53	1.10	B	3.69	0.93	B	3.62	0.85	B	3.62	0.97	B

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	สหกรณ์การเกษตร			สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน			กลุ่มเกษตรกร			กลุ่มสะสมทุน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2.ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมา กลุ่ม/สหกรณ์จำหน่ายสินค้าให้สมาชิกและจำหน่ายสินค้าให้แก่ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ในสัดส่วนเท่าใด	3.24	1.09	B-	3.02	1.24	C+	2.74	1.31	C	3.03	1.21	C+
3.กลุ่ม/สหกรณ์มีปริมาณสินค้า/บริการเพียงพอต่อความต้องการซื้อของผู้ซื้อ	3.06	0.80	C+	2.90	1.08	C+	2.76	1.21	C	2.92	1.03	C+
4.กลุ่ม/สหกรณ์จัดหาสินค้า/บริการมาจำหน่ายโดยพยายามหาแหล่งซื้อที่มีต้นทุนต่ำแต่มีคุณภาพ	3.41	0.89	B-	3.41	1.10	B-	3.06	1.28	C+	3.32	1.08	B-
การไม่โลกมากไม่เน้นกำไรระยะสั้น	2.90	0.66	C+	2.85	0.80	C+	2.61	0.85	C	2.81	0.77	C+
1.กลุ่ม/สหกรณ์มีการใช้งบเพื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ในธุรกิจ	2.02	0.99	D+	1.88	0.95	D+	1.76	0.74	D+	1.90	0.92	D+
2.การตั้งราคาขายสินค้า/บริการไม่เน้นตั้งราคาจากราคาขายในท้องตลาดแต่เน้นตั้งราคาจากต้นทุนสินค้าเป็นหลัก	3.29	1.00	B-	3.25	1.09	B-	3.00	1.33	C+	3.20	1.12	B-
มีความซื่อสัตย์ สุจริต ในการประกอบการไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น	3.04	0.86	C+	3.31	0.94	B-	3.70	0.41	B	3.31	0.85	B-

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

แนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	สหกรณ์การเกษตร			สหกรณ์เครดิตยูเนียน			กลุ่มเกษตรกร			กลุ่มสะสมทุน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านมีการจัดสรรกำไรสุทธิในรูปเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกอย่างสม่ำเสมอและเป็นธรรม	3.00	1.21	C+	3.31	1.29	B-	3.71	0.76	B	3.30	1.18	B-
2.กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านเน้นเรื่องคุณภาพของสินค้า/บริการเป็นหลัก	3.43	0.91	B-	3.61	0.98	B	3.47	0.93	B-	3.51	0.94	B-
3.ในการกำหนดค่าจ้างแรงงานหรือเงินเดือนเจ้าหน้าที่ของกลุ่ม/สหกรณ์พิจารณาจากค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมายเป็นหลัก	2.69	1.39	C	3.00	1.34	C+	3.91	0.38	B+	3.11	1.28	C+
มีการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย	2.88	0.87	C+	2.83	0.98	C+	3.31	0.56	B-	2.96	0.88	C+
1.อุปกรณ์และทรัพย์สินที่กลุ่ม/สหกรณ์มีอยู่สามารถปรับเปลี่ยนไปใช้ในกิจกรรมอื่นๆของกลุ่ม/สหกรณ์ได้ง่ายและรวดเร็ว	3.04	1.12	C+	3.15	1.08	C+	3.79	0.48	B	3.27	1.02	B-

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

แนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	สหกรณ์การเกษตร			สหกรณ์เครดิตยูเนียน			กลุ่มเกษตรกร			กลุ่มสะสมทุน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
2.ทรัพย์สิน อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต หากมี การชำรุดใช้การไม่ได้ กลุ่ม/สหกรณ์สามารถ หามาทดแทนได้ภายใน ท้องถิ่น และทันเวลาไม่ ก่อความเสียหายกับ องค์กร	2.71	0.94	C	2.51	1.15	C	2.82	1.00	C+	2.65	1.05	C
เน้นการบริหารความ เสี่ยงต่ำ ไม่ก่อหนี้จน เกินความสามารถใน การบริหารจัดการ	3.31	0.85	B-	3.58	0.86	B	2.93	1.14	C+	3.33	0.96	B-
1.ในการให้สินเชื่อแก่ สมาชิก หรือบุคคลอื่น กลุ่ม/สหกรณ์ของท่าน ได้พิจารณาจาก ความสามารถในการ ชำระคืนเงินต้นได้ และ ทันส่งคืนได้ตาม กำหนด	3.31	1.02	B-	3.64	0.89	B	2.71	1.27	C	3.30	1.09	B-
2.ในการเลือกลงทุนทำ ธุรกิจกลุ่ม/สหกรณ์จะ พิจารณาถึงความเสี่ยง และผลตอบแทนจาก การลงทุนอย่างน้อยเพียงใด	3.31	0.87	B-	3.53	0.90	B	3.15	1.23	C+	3.36	0.98	B-
การใช้วัตถุดิบใน ท้องถิ่น และตอบสนอง ตลาดในท้องถิ่น	3.48	0.88	B-	3.36	1.05	B-	3.06	1.29	C+	3.33	1.06	B-

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

แนวปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง	สหกรณ์การเกษตร			สหกรณ์เครดิตยูเนียน			กลุ่มเกษตรกร			กลุ่มสะสมทุน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1.ในการจำหน่ายสินค้า/ บริการ กลุ่ม/สหกรณ์ จะจำหน่ายตลาดภายใน ท้องถิ่นก่อนแล้วค่อย ขยายออกไปตลาด ต่างจังหวัด และตลาด ต่างประเทศ	3.47	1.02	B-	3.42	1.07	B-	3.12	1.32	C+	3.37	1.12	B-
2.กลุ่ม/สหกรณ์จัดหา สินค้าเพื่อจำหน่ายจาก แหล่งซื้อภายในท้องถิ่น ถ้าไม่เพียงพอค้นหา จากแหล่งภายนอก	3.49	0.94	B-	3.29	1.19	B-	3.00	1.28	C+	3.29	1.14	B-
การรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง และสร้างเครือข่าย	2.88	0.84	C+	3.07	0.83	C+	3.42	0.57	B-	3.09	0.80	C+
1.สมาชิกของกลุ่ม/ สหกรณ์ ให้ความ ร่วมมือและสนใจใน กิจกรรมของกลุ่ม/ สหกรณ์	3.33	0.97	B-	3.51	0.92	B-	3.85	0.36	B	3.53	0.86	B
2.กลุ่ม/สหกรณ์นัด ประชุมชี้แจงการดำเนิน กิจกรรมของกลุ่ม/ สหกรณ์ อยู่เป็นประจำ	3.00	1.02	C+	3.36	1.01	B-	3.68	0.59	B	3.31	0.96	B-
3.กลุ่ม/สหกรณ์ได้มีการ จัดโครงการสัมมนา ศึกษาดูงานเพื่อเพิ่ม ความรู้ความสามารถ ให้แก่สมาชิกและ คณะกรรมการเป็น ประจำ	2.51	1.00	C	2.58	1.13	C	3.38	0.95	B-	2.75	1.10	C

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	สหกรณ์การเกษตร			สหกรณ์เครดิตยูเนียน			กลุ่มเกษตรกร			กลุ่มสะสมทุน		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
4.ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ของท่านได้ทำกิจกรรมหรือธุรกิจกับกลุ่ม/สหกรณ์อื่น	2.69	1.08	C	2.83	1.07	C+	2.76	1.18	C	2.77	1.10	C
การมีส่วนร่วม และช่วยเหลือสมาชิก	3.53	0.89	B	3.72	0.82	B	3.88	0.31	B+	3.69	0.77	B
1.ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม/สหกรณ์มุ่งเน้นที่จะคำนึงถึงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิกมาก	3.53	0.96	B	3.85	0.85	B	3.97	0.30	B+	3.77	0.81	B
2.ในการดำเนินธุรกิจกลุ่ม/สหกรณ์ได้สำรวจความต้องการของสมาชิก	3.77	0.81	B	3.64	0.96	B	3.91	0.29	B+	3.68	0.84	B
3.ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ กลุ่ม/สหกรณ์มีการขอมติหรือเห็นชอบจากสมาชิกหรือคณะกรรมการ	3.51	1.00	B-	3.66	0.94	B	3.76	0.50	B	3.63	0.88	B
รวมแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 11 ปฏิบัติ	3.08	.60	C+	3.19	.65	B-	3.14	.44	C+	3.14	.58	C+

จากตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายทุกประเภทโดยรวมมีระดับความสอดคล้องในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับ C+ เมื่อพิจารณาตามแนวทางปฏิบัติแต่ละข้อ พบว่า อยู่ในระดับ B ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและช่วยเหลือสมาชิก รองลงมาคือระดับ B- ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหาร

จัดการ มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอาर्डเอาเปรียบผู้อื่น เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ ไม่ก่อกวนเงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ระดับ C+ ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาสูง การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาใช้หากไม่จำเป็น การไม่โลภมากไม่เน้นกำไรระยะสั้น การเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย และการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย

จากการพิจารณาแยกตามประเภทการจดทะเบียนพบว่า กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์การเกษตรโดยรวมมีระดับความสอดคล้องในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับ C+ เมื่อพิจารณาตามแนวทางปฏิบัติแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับ B ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและช่วยเหลือสมาชิก รองลงมาคือ ระดับ B- ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำไม่ก่อกวนเงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นและตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ระดับ C+ ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาสูง การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ การไม่โลภมากไม่เน้นกำไรระยะสั้น มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอาर्डเอาเปรียบผู้อื่น การเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย และการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย และระดับ C ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาใช้หากไม่จำเป็น

สำหรับสหกรณ์เครดิตยูเนียนโดยรวมมีระดับความสอดคล้องในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับ B- เมื่อพิจารณาตามแนวทางปฏิบัติแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับ B ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำไม่ก่อกวนเงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมและช่วยเหลือสมาชิก รองลงมาคือ ระดับ B- ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอาर्डเอาเปรียบผู้อื่น การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นและตอบสนองตลาดในท้องถิ่น และระดับ C+ ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาสูง การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาใช้หากไม่จำเป็น การไม่โลภมากไม่เน้นกำไรระยะสั้น การเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย และการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย

และกลุ่มเกษตรกรโดยรวมมีระดับความสอดคล้องในการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ระดับ C+ เมื่อพิจารณาตามแนวทางปฏิบัติแต่ละข้อพบว่า อยู่ในระดับ B+ ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมและช่วยเหลือสมาชิก รองลงมาคือ ระดับ B ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอาर्डเอาเปรียบผู้อื่น ระดับ B- ได้แก่ แนวทางปฏิบัติ

เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ เน้นการทำงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาใช้หากไม่จำเป็น การเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย และการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย ระดับ C+ ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ การเน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่นและตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ระดับ C ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการไม่โลภมากไม่เน้นกำไรระยะสั้น และระดับ C- ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาสูง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ตารางที่ 4.10 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับ กลุ่มสะสมทุน	จำนวน	ร้อยละ
นำมาใช้ได้	78	94.0
นำมาใช้ไม่ได้	5	6.0
ไม่มีความเห็น	59	
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.10 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายมีความคิดเห็นว่าสามารถนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับกลุ่มสะสมทุนได้ ร้อยละ 94.0 และที่มิมีความเห็นว่าจะไม่สามารถนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับกลุ่มสะสมทุนได้ ร้อยละ 6.0

ตารางที่ 4.11 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วย	112	78.9
ไม่เห็นด้วย	23	16.2
ไม่มีความเห็น	7	4.9
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.11 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตของกลุ่มสะสมทุนร้อยละ 78.9 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 16.2 และไม่มีความเห็น ร้อยละ 4.9

ตารางที่ 4.12 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุดของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็น	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
เห็นด้วย	127	89.4
ไม่เห็นด้วย	7	4.9
ไม่มีความเห็น	8	5.6
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.12 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุดของกลุ่มสะสมทุนร้อยละ 89.4 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 4.9 และไม่มีความเห็น ร้อยละ 5.6

ตารางที่ 4.13 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาใช้หากไม่จำเป็นของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็น	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
เห็นด้วย	139	97.9
ไม่เห็นด้วย	2	1.4
ไม่มีความเห็น	1	0.7
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.13 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายเห็นด้วยเกี่ยวกับการเน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาใช้หากไม่จำเป็น ร้อยละ 97.9 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 1.4 และ ไม่มีความเห็น ร้อยละ 0.7

ตารางที่ 4.14 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็น	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
เห็นด้วย	133	93.7
ไม่เห็นด้วย	0	0
ไม่มีความเห็น	9	6.3
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.14 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายเห็นด้วยกับการมีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ ร้อยละ 93.7 และ ไม่มีความเห็น ร้อยละ 6.3

ตารางที่ 4.15 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินกิจการควรมีโลกเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็น	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
เห็นด้วย	129	90.8
ไม่เห็นด้วย	8	5.6
ไม่มีความเห็น	5	3.6
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.15 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายเห็นด้วยเกี่ยวกับการดำเนินกิจการควรมีโลกเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น ร้อยละ 90.8 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 5.6 และไม่มีความเห็น ร้อยละ 3.6

ตารางที่ 4.16 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ โดยไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการในยุคปัจจุบัน ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็น	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
เห็นด้วย	118	83.1
ไม่เห็นด้วย	23	16.2
ไม่มีความเห็น	1	0.7
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.16 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายเห็นด้วยเกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ โดยไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการในยุคปัจจุบัน ร้อยละ 83.1 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 16.2 และไม่มีความเห็น ร้อยละ 0.7

ตารางที่ 4.17 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็น	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
เห็นด้วย	91	64.1
ไม่เห็นด้วย	34	23.9
ไม่มีความเห็น	17	12.0
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.17 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายเห็นด้วยเกี่ยวกับการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย ร้อยละ 64.1 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 23.9 และไม่มีความเห็น ร้อยละ 12.0

ตารางที่ 4.18 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการเน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ ไม่ก่อหนี้จนเกินความสามารถในการบริหารจัดการ ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็น	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
เห็นด้วย	113	79.5
ไม่เห็นด้วย	16	11.3
ไม่มีความเห็น	13	9.2
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.18 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายเห็นด้วยเกี่ยวกับการเน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ ไม่ก่อหนี้จนเกินความสามารถในการบริหารจัดการ ร้อยละ 79.5 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 11.3 และไม่มีความเห็น ร้อยละ 9.2

ตารางที่ 4.19 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้วัสดุคืบในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็น	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
เห็นด้วย	105	73.9
ไม่เห็นด้วย	9	6.3
ไม่มีความเห็น	28	19.7
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.19 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายเห็นด้วยเกี่ยวกับการใช้วัสดุคืบในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ร้อยละ 73.9 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 6.3 และ ไม่มีความเห็น ร้อยละ 19.7

ตารางที่ 4.20 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่ายของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็น	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
เห็นด้วย	118	83.4
ไม่เห็นด้วย	11	7.4
ไม่มีความเห็น	13	9.2
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.20 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายเห็นด้วยเกี่ยวกับการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย ร้อยละ 83.4 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 7.4 และ ไม่มีความเห็น ร้อยละ 9.2

ตารางที่ 4.21 จำนวน และร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และช่วยเหลือสมาชิก ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็น	จำนวน (กลุ่ม)	ร้อยละ
เห็นด้วย	131	92.3
ไม่เห็นด้วย	7	4.7
ไม่มีความเห็น	4	3.0
รวม	142	100

จากตารางที่ 4.21 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายเห็นด้วยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และช่วยเหลือสมาชิกร้อยละ 92.3 ไม่เห็นด้วย ร้อยละ 4.7 และ ไม่มีความเห็น ร้อยละ 3.0

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์เครดิตยูเนียน และกลุ่มเกษตรกร

ตารางที่ 4.22 เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย โดยจำแนกตามประเภทการจดทะเบียน

แหล่งความแปรปรวนของระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ	SS	df	MS	F
1. การใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาถูก				
ระหว่างกลุ่ม	19.81	2	9.91	8.93*
ภายในกลุ่ม	154.28	139	1.11	
รวม	174.09	141		
2. การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ				
ระหว่างกลุ่ม	2.18	2	1.09	1.73
ภายในกลุ่ม	87.86	139	.63	
รวม	90.05	141		

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวนของระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ	SS	df	MS	F
3. เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาใช้หากไม่จำเป็น				
ระหว่างกลุ่ม	3.47	2	1.73	3.07
ภายในกลุ่ม	78.58	139	.57	
รวม	82.05	141		
4. การมีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ				
ระหว่างกลุ่ม	1.17	2	.59	.80
ภายในกลุ่ม	101.58	139	.73	
รวม	102.75	141		
5. การไม่โลภมากไม่เน้นกำไรระยะสั้น				
ระหว่างกลุ่ม	1.91	2	.96	1.64
ภายในกลุ่ม	81.29	139	.59	
รวม	83.20	141		
6. มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอาर्डเอาเปรียบผู้อื่น				
ระหว่างกลุ่ม	8.62	2	4.31	6.50*
ภายในกลุ่ม	92.29	139	.66	
รวม	100.91	141		
7. มีการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย				
ระหว่างกลุ่ม	5.46	2	2.73	3.70*
ภายในกลุ่ม	102.58	139	.74	
รวม	108.04	141		
8. เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ ไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหาร จัดการ				
ระหว่างกลุ่ม	9.39	2	4.70	5.40*
ภายในกลุ่ม	121.05	139	.87	
รวม	130.44	141		
9. การใช้วัสดุคิบบในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น				
ระหว่างกลุ่ม	3.64	2	1.82	1.62
ภายในกลุ่ม	155.89	139	1.12	
รวม	159.53	141		

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวนของระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ	SS	df	MS	F
10. การรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย				
ระหว่างกลุ่ม	5.82	2	2.91	4.77*
ภายในกลุ่ม	84.83	139	.61	
รวม	90.65	141		
11. การมีส่วนร่วม และช่วยเหลือสมาชิก				
ระหว่างกลุ่ม	2.55	2	1.27	2.21
ภายในกลุ่ม	80.14	139	.58	
รวม	82.69	141		
รวมระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ				
ระหว่างกลุ่ม	.29	2	.15	.66
ภายในกลุ่ม	47.53	139	.34	
รวม	47.82	141		

* P < .05

จากตารางที่ 4.22 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายที่มีประเภทการจดทะเบียนต่างกัน มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการ แต่ราคาถูก มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาเปรียบผู้อื่น การเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ การรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดความแตกต่างเป็นรายคู่จึงนำไปทดสอบโดยวิธีของเชฟเฟ

ตารางที่ 4.23 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ของแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาถูก โดยจำแนกตามประเภทการจดทะเบียน

ประเภทของกลุ่มสะสม		สหกรณ์การเกษตร	สหกรณ์เครดิตยูเนียน	กลุ่มเกษตรกร
ทุน	\bar{X}	3.08	3.19	3.14
สหกรณ์การเกษตร	3.08	-	.20	.74*
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	3.19		-	.94*
กลุ่มเกษตรกร	3.14			-

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.23 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทกลุ่มเกษตรกร กับสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกรกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาถูก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.24 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ของแนวทางปฏิบัติด้านการมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่นโดยจำแนกตามประเภทการจดทะเบียน

ประเภทของกลุ่มสะสม		สหกรณ์การเกษตร	สหกรณ์เครดิตยูเนียน	กลุ่มเกษตรกร
ทุน	\bar{X}	3.08	3.19	3.14
สหกรณ์การเกษตร	3.08	-	.26	.66*
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	3.19		-	.39
กลุ่มเกษตรกร	3.14			-

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.24 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์การเกษตรกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ ไม่เอาเปรียบผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.25 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ของแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลายโดยจำแนกตามประเภทการจดทะเบียน

ประเภทของกลุ่มสะสม		สหกรณ์การเกษตร	สหกรณ์เครดิตยูเนียน	กลุ่มเกษตรกร
ทุน	\bar{X}	3.08	3.19	3.14
สหกรณ์การเกษตร	3.08	-	.05	.43
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	3.19		-	.48*
กลุ่มเกษตรกร	3.14			-

* $P < .05$

จากตารางที่ 4.25 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.26 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ของแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ ไม่ก่อหนี้จนเกินความสามารถในการบริหารจัดการ โดยจำแนกตามประเภทการจดทะเบียน

ประเภทของกลุ่มสะสม		สหกรณ์การเกษตร	สหกรณ์เครดิตยูเนียน	กลุ่มเกษตรกร
ทุน	\bar{X}	3.08	3.19	3.14
สหกรณ์การเกษตร	3.08	-	.28	.38
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	3.19		-	.66*
กลุ่มเกษตรกร	3.14			-

* P < .05

จากตารางที่ 4.26 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ ไม่ก่อหนี้จนเกินความสามารถในการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.27 ผลการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ของแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย โดยจำแนกตามประเภทการจดทะเบียน

ประเภทของกลุ่มสะสม		สหกรณ์การเกษตร	สหกรณ์เครดิตยูเนียน	กลุ่มเกษตรกร
ทุน	\bar{X}	3.08	3.19	3.14
สหกรณ์การเกษตร	3.08	-	.19	.54*
สหกรณ์เครดิตยูเนียน	3.19		-	.35
กลุ่มเกษตรกร	3.14			-

* P < .05

จากตารางที่ 4.27 พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์การเกษตรกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นก็แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.1.2 ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้นำของกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสะสมทุน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ผู้นำของกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย

การวิจัยครั้งนี้ได้สัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จ ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ โดยคัดเลือกข้อมูลจากการประเมินผลการดำเนินงานจากสหกรณ์จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบส่งเสริม แนะนำ และตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกสัมภาษณ์กลุ่มสะสมทุนดังนี้ คือ(1) เป็นกลุ่มที่ดำเนินกิจกรรมอยู่ในปัจจุบัน (2) เป็นกลุ่มที่มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (3) เป็นกลุ่มที่มีการดำเนินงานที่สอดคล้องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากที่สุด (4) เป็นกลุ่มที่มีการดำเนินธุรกิจที่หลากหลาย และ (5) เป็นกลุ่มที่มีการให้ความร่วมมือในการส่งเสริมจากภาครัฐ จำนวน 40 กลุ่ม แบ่งเป็นสหกรณ์การเกษตร 15 กลุ่ม สหกรณ์เครดิตยูเนียน 10 กลุ่ม และกลุ่มเกษตรกร 15 กลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 4.28

ตารางที่ 4.28 ผลการสัมภาษณ์การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย
ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ จากผู้นำของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายที่ประสบความสำเร็จ

แนวทาง 11 ปฏิบัติ	สหกรณ์ การเกษตร (กลุ่ม)	สหกรณ์ เครดิตยูเนียน (กลุ่ม)	กลุ่ม เกษตรกร (กลุ่ม)
1. ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม คือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพงแต่ ถูกหลักวิชาการ			
- มีการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการดำเนินงานของกลุ่ม และเจ้าหน้าที่ได้รับการถ่ายทอดและอบรมการใช้อย่างถูกวิธี จากผู้รู้เพื่อให้การทำงานรวดเร็ว	13	8	11
2. ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ			
- ให้เช่าวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ของกลุ่มที่มีอยู่ และว่างจากการใช้งาน	13	7	12
- การใช้ทรัพยากรด้านวัสดุสำนักงานอย่างคุ้มค่า ได้แก่ การนำกลับมาใช้ใหม่(reuse)	14	9	13
3. เน้นการจ้างงานเป็นหลัก โดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทน แรงงาน ยกเว้นกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์			
- มีการจ้างแรงงานในท้องถิ่นเป็นหลัก	14	9	14
4. มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถ ในการบริหารจัดการ			
- มีการกำหนดวงเงินกู้จากแหล่งทุนภายนอกตาม ความสามารถในการชำระหนี้	13	10	10
- มีการกำหนดวงเงินสูงสุดที่สามารถปล่อยกู้ให้แก่สมาชิกได้	14	10	14
- มีการสั่งซื้อตามความต้องการของลูกค้าและจำหน่าย ให้แก่สมาชิกเท่านั้น	14	8	13
5. ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น			
- การตั้งราคาสินค้า/บริการตั้งตามต้นทุนที่แท้จริง	14	7	12
- ในการขายสินค้า กลุ่มจะขายต่ำกว่าราคาตลาด และการ ให้บริการกู้ยืม จะคิดดอกเบี้ยต่ำกว่าที่ตลาด	11	8	10
- การรับซื้อสินค้าจะซื้อในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด	13	8	10

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

แนวทาง 11 ปฏิบัติ	สหกรณ์ การเกษตร (กลุ่ม)	สหกรณ์ เครดิตยูเนียน (กลุ่ม)	กลุ่ม เกษตรกร (กลุ่ม)
6. ชื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาเปรียบ ผู้บริโภค และไม่เอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจน ไม่เอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ			
- กลุ่มเน้นคุณภาพของสินค้าหรือบริการเป็นสำคัญ โดย การจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพ	14	9	13
- กลุ่มเน้นการดำเนินกิจการด้วยความเป็นธรรม คือ รับซื้อ สินค้าตามเกรดของลูกค้า ไม่กดราคา และกำหนดอัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้ตามต้นทุนทางการเงิน	14	9	14
- กลุ่มจ่ายค่าตอบแทนแรงงานอย่างน้อยเท่ากับค่าจ้าง แรงงานขั้นต่ำ	15	10	13
7. เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่ หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยน ผลิตภัณฑ์ได้			
- กลุ่มจัดจำหน่ายและกระจายสินค้าไปหลายแหล่ง และมี สินค้าบริการหลายยี่ห้อ	12	7	11
8. เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้ จนเกินความสามารถในการบริหารจัดการ			
- หากกลุ่มมีความจำเป็นต้องระดมทุน กลุ่มจะระดมเงิน ฝากจากสมาชิก และระดมผู้ถือหุ้นเพิ่ม หรือหากต้องกู้จาก แหล่งเงินทุนภายนอกจะมีการเปรียบเทียบต้นทุนการกู้ยืม ของแต่ละแหล่งก่อนตัดสินใจกู้ยืม และพิจารณาความเสถียร ในการชำระหนี้	14	10	15
- การให้สินเชื่อแก่สมาชิก มีการกำหนดวงเงินกู้สูงสุดตาม ความสามารถในการชำระหนี้	14	9	13

ตารางที่ 4.28 (ต่อ)

แนวทาง 11 ปฏิบัติ	สหกรณ์ การเกษตร (กลุ่ม)	สหกรณ์ เครดิตยูเนียน (กลุ่ม)	กลุ่ม เกษตรกร (กลุ่ม)
9. เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดใน ท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับเป็นหลัก			
- กลุ่มเน้นขายสินค้าและบริการเงินกู้แก่สมาชิกเป็นหลัก	14	9	13
- กลุ่มเน้นรับซื้อสินค้าจากสมาชิกเป็นหลัก	14	9	12
10. เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย			
- กลุ่มให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มอื่นๆ เช่น เป็นสมาชิกชุมชนจังหวัด เข้าร่วมประชุมเครือข่ายระดับ จังหวัด และมีการชำระค่าบำรุงสันนิบาต	14	8	11
11. เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและ ตอบสนองความต้องการของสมาชิก			
- กลุ่มมีการสำรวจความต้องการซื้อ- ขายของสมาชิก โดย มีการประชุมทุกเดือน ประชุมใหญ่ปีละ 1 ครั้ง และมีการจัด เสวนากลุ่มสมาชิกเพื่อหาแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหา	14	10	13
- กลุ่มมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิก โดยมีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิก	14	9	13

จากตารางที่ 4.28 เมื่อสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มสะสมที่ประสบความสำเร็จ ตาม 11 ปฏิบัติได้แก่ สหกรณ์การเกษตร 15 สหกรณ์ สหกรณ์เครดิตยูเนียน 10 สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร 15 กลุ่ม พบว่า กลุ่มสะสมที่เป็นประเภทสหกรณ์การเกษตรมีแนวทางปฏิบัติที่ตรงประเด็น หรือสอดคล้องกับ 11 ปฏิบัติเกินร้อยละ 73 ของจำนวนกลุ่มสะสมที่เป็นสหกรณ์การเกษตรที่ถูกสัมภาษณ์ กลุ่มสะสมที่เป็นประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีแนวทางปฏิบัติที่ตรงประเด็น หรือสอดคล้องกับ 11 ปฏิบัติเกินร้อยละ 70 ของจำนวนกลุ่มสะสมที่เป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ถูกสัมภาษณ์ และกลุ่มสะสมที่เป็นประเภทกลุ่มเกษตรกรมีแนวทางปฏิบัติที่ตรงประเด็น หรือสอดคล้องกับ 11 ปฏิบัติเกินร้อยละ 73 ของจำนวนกลุ่มสะสมที่เป็นกลุ่มเกษตรกรที่ถูกสัมภาษณ์

และการวิจัยครั้งนี้ได้สัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มสะสมทุกที่ไม่ประสบความสำเร็จ ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ โดยคัดเลือกข้อมูลจากการประเมินผลการดำเนินงานจากสหกรณ์จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็น

หน่วยงานที่รับผิดชอบส่งเสริม แนะนำ และตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัด เชียงราย จำนวน 20 กลุ่ม แบ่งเป็นสหกรณ์การเกษตร 7 กลุ่ม สหกรณ์เครดิตยูเนียน 5 กลุ่ม และกลุ่ม เกษตรกร 8 กลุ่ม ดังแสดงในตารางที่ 30

ตารางที่ 4.29 ผลการสัมฤทธิ์การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัด เชียงราย ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ จากผู้นำของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายที่ ไม่ประสบความสำเร็จ

แนวทาง 11 ปฏิบัติ	สหกรณ์ การเกษตร (กลุ่ม)	สหกรณ์ เครดิตยูเนียน (กลุ่ม)	กลุ่ม เกษตรกร (กลุ่ม)
1. ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม คือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพงแต่ ถูกหลักวิชาการ			
- มีเครื่องคอมพิวเตอร์มากเกินไปกว่าความต้องการ	2	1	0
- ไม่มีการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้เพื่อช่วยให้การ ดำเนินงานรวดเร็วขึ้น	5	4	8
2. ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ			
- มีงบประมาณในการซื้อวัสดุสำนักงานสูง และไม่ ประหยัดในการใช้วัสดุสำนักงาน	7	3	5
- มีงบประมาณในส่วนค่าเบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่สูง	5	1	4
3. เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทน แรงงาน ยกเว้นกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์			
- เน้นการใช้เครื่องจักรมากกว่าแรงงานเพราะแรงงานหา ยาก	4	3	2
4. มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถ ในการบริหารจัดการ			
- กู้ยืมเงินจากแหล่งทุนภายนอกเป็นจำนวนมากแต่การ บริหารจัดการไม่ดีจึงไม่มีความสามารถชำระหนี้	7	4	6
- กลุ่มทำธุรกิจหลายอย่างจึงทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง	6	3	4
5. ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น			
- กำหนดราคาขายสูงกว่าราคาตลาด	5	4	5

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

แนวทาง 11 ปฏิบัติ	สหกรณ์ การเกษตร (กลุ่ม)	สหกรณ์ เครดิตยูเนียน (กลุ่ม)	กลุ่ม เกษตรกร (กลุ่ม)
6. ชื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอารัดเอาเปรียบ ผู้บริโภค และไม่เอารัดเอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจน ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ			
- ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่กลุ่มมีการทุจริต	6	4	5
- เจ้าหน้าที่ลาออกบ่อย เพราะค่าจ้างต่ำไม่พอใจ	5	3	4
7. เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่ หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยน ผลิตภัณฑ์ได้			
- กลุ่มเน้นขายสินค้าหรือบริการเพียงชนิดเดียวที่ทำกำไร มาก เพราะไม่อยากยุ่งยากในการบริหารสินค้าหลายชนิด	5	4	6
8. เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้ จนเกินความสามารถในการบริหารจัดการ			
- กู้ยืมเงินมาเป็นจำนวนมากแต่ไม่มีความสามารถในการ บริหาร จึงส่งผลให้ไม่มีความสามารถในการชำระคืน	6	4	5
- กลุ่มขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน	5	3	5
- มีแหล่งเงินทุนน้อย	5	3	4
9. เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดใน ท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับเป็นหลัก			
- ไม่มีตลาดที่แน่นอน ไม่รักษาลูกค้าไว้ หากลูกค้ารายใด ให้ราคาสูงก็ขายให้รายนั้น	6	4	6
10. เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย			
- ไม่เป็นสมาชิกชุมชนจังหวัด	5	4	7
- ไม่เข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มอื่นๆ ไม่มีการสร้างเครือข่าย	4	3	6

ตารางที่ 4.29 (ต่อ)

แนวทาง 11 ปฏิบัติ	สหกรณ์ การเกษตร (กลุ่ม)	สหกรณ์ เครดิตยูเนียน (กลุ่ม)	กลุ่ม เกษตรกร (กลุ่ม)
11. เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและ ตอบสนองความต้องการของสมาชิก			
- ไม่มีการจัดกิจกรรมของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกมีส่วนร่วม	5	4	7
- ไม่มีการสำรวจความต้องการซื้อ – ขายของสมาชิกใน กลุ่ม	5	3	7
- มีการจัดประชุมเพื่อขอมติ ขอความเห็นจากสมาชิกบ่อยมาก	4	3	6

จากตารางที่ 4.29 เมื่อสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มสะสมที่ไม่ประสบความสำเร็จ ตาม 11 ปฏิบัติ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร 7 สหกรณ์ สหกรณ์เครดิตยูเนียน 5 สหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร 8 กลุ่ม พบว่า กลุ่มสะสมที่เป็นประเภทสหกรณ์การเกษตรมีแนวทางปฏิบัติที่ไม่ตรงประเด็น หรือไม่สอดคล้องกับ 11 ปฏิบัติเกินร้อยละ 50 ของจำนวนกลุ่มสะสมที่เป็นสหกรณ์การเกษตรที่ถูกสัมภาษณ์ กลุ่มสะสมที่เป็นประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีแนวทางปฏิบัติที่ไม่ตรงประเด็น หรือไม่สอดคล้องกับ 11 ปฏิบัติเกินร้อยละ 50 ของจำนวนกลุ่มสะสมที่เป็นสหกรณ์เครดิตยูเนียนที่ถูกสัมภาษณ์ และกลุ่มสะสมที่เป็นประเภทกลุ่มเกษตรกรมีแนวทางปฏิบัติที่ไม่ตรงประเด็น หรือไม่สอดคล้องกับ 11 ปฏิบัติเกินร้อยละ 50 ของจำนวนกลุ่มสะสมที่เป็นกลุ่มเกษตรกรที่ถูกสัมภาษณ์

ตารางที่ 4.30 ผลการเปรียบเทียบการสัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จ และไม่ประสบความสำเร็จ ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ

กลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จ	กลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จ
<p>1. ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม คือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการดำเนินงานของกลุ่มและเจ้าหน้าที่ได้รับการถ่ายทอดและอบรมการใช้อย่างถูกวิธีจากผู้รู้เพื่อให้การทำงานรวดเร็ว 	<ul style="list-style-type: none"> - มีเครื่องคอมพิวเตอร์มากเกินไปกว่าความต้องการ - ไม่มีการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้เพื่อช่วยในการดำเนินงานรวดเร็วขึ้น
<p>2. ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้เช่าวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ของกลุ่มที่มีอยู่และว่างจากการใช้งาน - การใช้ทรัพยากรด้านวัสดุสำนักงานอย่างคุ้มค่า ได้แก่ การนำกลับมาใช้ใหม่(reuse) 	<ul style="list-style-type: none"> - มีงบประมาณในการซื้อวัสดุสำนักงานสูง และไม่ประหยัดในการใช้วัสดุสำนักงาน - มีงบประมาณในส่วนค่าเบี้ยเลี้ยงเจ้าหน้าที่สูง
<p>3. เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการจ้างแรงงานงานในท้องถิ่นเป็นหลัก 	<ul style="list-style-type: none"> - เน้นการใช้เครื่องจักรมากกว่าแรงงานเพราะแรงงานหายาก
<p>4. มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดวงเงินกู้จากแหล่งทุนภายนอกตามความสามารถในการชำระหนี้ - มีการกำหนดวงเงินสูงสุดที่สามารถปล่อยกู้ให้แก่สมาชิกได้ - มีการสั่งสินค้าตามความต้องการของลูกค้าและจำหน่ายให้แก่สมาชิกเท่านั้น 	<ul style="list-style-type: none"> - กู้ยืมเงินจากแหล่งทุนภายนอกเป็นจำนวนมาก แต่การบริหารจัดการไม่ดีจึงไม่มีความสามารถชำระหนี้ - กลุ่มทำธุรกิจหลายอย่างจึงทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

กลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จ	กลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จ
<p>5. ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น</p> <ul style="list-style-type: none"> - การตั้งราคาสินค้า/บริการตั้งตามต้นทุนที่แท้จริง - ในการขายสินค้า กลุ่มจะขายต่ำกว่าราคาตลาด และการให้บริการกู้ยืม จะคิดดอกเบี้ยต่ำกว่าห้องตลาด - การรับซื้อสินค้าจะซื้อในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด 	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดราคาขายสูงกว่าราคาตลาด
<p>6. ซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเน้นคุณภาพของสินค้าหรือบริการเป็นสำคัญ โดยการจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพ - กลุ่มเน้นการดำเนินกิจการด้วยความเป็นธรรม คือ รับซื้อสินค้าตามเกรดของลูกค้า ไม่กดราคา และกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามต้นทุนทางการเงิน - กลุ่มจ่ายค่าตอบแทนแรงงานอย่างน้อยเท่ากับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่กลุ่มมีการทุจริต - เจ้าหน้าที่ลาออกบ่อย เพราะค่าจ้างต่ำไม่พอใจ
<p>7. เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มจัดจำหน่ายและกระจายสินค้าไปหลายแหล่ง และมีสินค้าบริการหลายยี่ห้อ 	<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเน้นขายสินค้าหรือบริการเพียงชนิดเดียวที่ทำกำไรมาก เพราะไม่อยากจะยุ่งในการบริหารสินค้าหลายชนิด
<p>8. เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้จนเกินความสามารถในการบริหารจัดการ</p> <ul style="list-style-type: none"> - หากกลุ่มมีความจำเป็นต้องระดมทุน กลุ่มจะระดมเงินฝากจากสมาชิก และระดมผู้ถือหุ้นเพิ่ม หรือหากต้องกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกจะมีการเปรียบเทียบต้นทุนการกู้ยืมของแต่ละแหล่งก่อนตัดสินใจกู้ยืม และพิจารณาความสามารถในการชำระหนี้ 	<ul style="list-style-type: none"> - กู้ยืมเงินมาเป็นจำนวนมากแต่ไม่มีความสามารถในการบริหาร จึงส่งผลให้ไม่มีความสามารถในการชำระหนี้

ตารางที่ 4.30 (ต่อ)

กลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จ	กลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จ
- การให้สินเชื่อแก่สมาชิก มีการกำหนดวงเงินกู้สูงสุดตามความสามารถในการชำระหนี้	- กลุ่มขาดหลักทรัพย์ค้ำประกัน - มีแหล่งเงินทุนน้อย
9. เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับเป็นหลัก	
- กลุ่มเน้นขายสินค้าและบริการเงินกู้แก่สมาชิกเป็นหลัก	- ไม่มีตลาดที่แน่นอน ไม่รักษาลูกค้าไว้ หากลูกค้ารายใดให้ราคาสูงก็ขายให้รายนั้น
- กลุ่มเน้นรับซื้อสินค้าจากสมาชิกเป็นหลัก	
10. เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย	
- กลุ่มให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มอื่นๆ เช่น เป็นสมาชิกชุมชนจังหวัด เข้าร่วมประชุมเครือข่ายระดับจังหวัด และมีการชำระค่าบำรุงสนับสนุน	- ไม่เป็นสมาชิกชุมชนจังหวัด - ไม่เข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มอื่นๆ ไม่มีการสร้างเครือข่าย
11. เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก	
- กลุ่มมีการสำรวจความต้องการซื้อ-ขายของสมาชิก โดยมีการประชุมทุกเดือน ประชุมใหญ่ปีละ 1 ครั้ง และมีการจัดเสวนากลุ่มสมาชิกเพื่อหาแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหา	- ไม่มีการจัดกิจกรรมของกลุ่มเพื่อให้สมาชิกมีส่วนร่วม
- กลุ่มมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิก โดยมีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิก	- ไม่มีการสำรวจความต้องการซื้อ-ขายของสมาชิกในกลุ่ม - มีการจัดประชุมเพื่อขอมติ ขอความเห็นจากสมาชิกน้อยมาก

จากตารางที่ 4.30 พบว่ากลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ คือ 1) ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม คือ เทคโนโลยี

ที่ราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ 2) ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ 3) เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์ 4) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ 5) ไม่โลกเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น 6) ชื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ 7) เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้ 8) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เกินความสามารถในการบริหารจัดการ 9) เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับเป็นหลัก 10) เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย และ 11) เน้นการมีส่วนร่วมช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก ส่วนกลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จ กลับมีการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ น้อยมากหรือบางกลุ่มไม่ได้นำไปประยุกต์ใช้เลย จึงกล่าวได้ว่าการดำเนินงานตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้กลุ่มสะสมทุนประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้เพื่อให้เห็นถึงความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติ 11 ปฏิบัติ ของกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงได้สรุป ดังตารางที่ 4.31

ตารางที่ 4.31 ผลการสัมภาษณ์การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ตามแนวทาง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข จากผู้นำของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายที่ประสบความสำเร็จ

แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	แนวทาง 11 ปฏิบัติ										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. ความพอประมาณ											
- การกำหนดจำนวนคณะกรรมการที่เหมาะสม				√							
- การกำหนดวงเงินกู้ตามขนาดการผลิตของสมาชิกแต่ละคน				√							
- การสั่งซื้อสินค้ามาจำหน่ายตามจำนวนที่สมาชิกต้องการไม่มากเกินไป				√							
- การพิจารณาจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมพอดีกับขนาดธุรกิจ				√							

ตารางที่ 4.31 (ต่อ)

แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	แนวทาง 11 ปฏิบัติ										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
- การกำหนดแผนประจำปีที่มีปริมาณที่เหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด				√							
- การมีขนาดองค์กรที่เหมาะสม				√							
- การมีจำนวนเจ้าหน้าที่ที่พอดีกับปริมาณงาน				√							
- การไม่ลงทุนในธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งมากเกินไป							√				
2. ความมีเหตุผล	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
- ให้มีการพิจารณาต้นทุนการเงินจากแหล่งเงินทุนภายในก่อนภายนอก								√			
- พิจารณาวงเงินกู้ตามศักยภาพของสมาชิกแต่ละคน				√							
- พิจารณาจัดหาสินค้ามาจำหน่ายตามความจำเป็นการใช้ของสมาชิก				√					√		
- พิจารณารวบรวมผลผลิตที่สมาชิกเดือนร้อน				√					√		
- การกำหนดแผนงานอยู่พื้นฐานความเป็นจริงและสามารถปฏิบัติได้				√							
- แบ่งงานกันทำภายในองค์กรตามความรู้ความสามารถความชำนาญ				√							
- กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานตามสภาพเป็นจริงสามารถเป็นไปได้							√				
- หาแหล่งเงินทุนที่หลากหลายเพื่อลดต้นทุนการเงิน								√			
- พิจารณาวุฒิการศึกษาสาขาที่ตรงกับงานในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่		√									
- มีการพิจารณาคนในท้องถิ่นก่อนในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่			√								
3. ความมีภูมิคุ้มกัน	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
- มีการระดมทุนภายในสัดส่วนที่มากกว่าภายนอกเพื่อความมั่นคง								√			

จากตารางที่ 4.31 พบว่าผลการสัมภาษณ์การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่ม
 สะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ตามแนวทาง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข จากผู้นำของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัด
 เชียงรายที่ประสบความสำเร็จ ปรากฏว่า 1) ห่วงพอประมาณมีแนวปฏิบัติ 11 ปฏิบัติที่สอดคล้องจำนวน
 2 แนว ได้แก่ มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ และเน้นการ
 บริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้จนเกินความสามารถในการบริหารจัดการ 2) ห่วงความ
 มีเหตุผล มีแนวปฏิบัติ 11 ปฏิบัติที่สอดคล้องจำนวน 5 แนว ได้แก่ ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัด
 และมีประสิทธิภาพ เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นกรณีที่
 ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์ มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการ
 บริหารจัดการ เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดใน
 ประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับเป็นหลัก และเน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 ไม่ก่อหนี้จนเกินความสามารถในการบริหารจัดการ 3) ห่วงความมีภูมิคุ้มกันในตัวเอง มีแนวปฏิบัติ 11
 ปฏิบัติที่สอดคล้องจำนวน 4 แนว ได้แก่ เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้จน
 เกินความสามารถในการบริหารจัดการ เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้จนเกิน
 ความสามารถในการบริหารจัดการ เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย และเน้นการมีส่วนร่วม
 ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก 4) เงื่อนไขความรู้ มีแนว
 ปฏิบัติ 11 ปฏิบัติที่สอดคล้องจำนวน 3 แนว ได้แก่ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม คือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่
 แพงแต่ถูกหลักวิชาการมีการ เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้จนเกิน
 ความสามารถในการบริหารจัดการ และเน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและ
 ตอบสนองความต้องการของสมาชิก 5) เงื่อนไขคุณธรรม มีแนวปฏิบัติ 11 ปฏิบัติที่สอดคล้องจำนวน 3
 แนว ได้แก่ ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น ซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาัดเอา
 เปรียบผู้บริโภคน และไม่เอาัดเอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอาัดเอาเปรียบผู้จำหน่าย
 วัตถุดิบ และเน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของ
 สมาชิก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่ม

สะสมทุน

การวิจัยครั้งนี้ได้สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสะสมทุน
 ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ดังนี้ คือ (1) เป็น
 ผู้ปฏิบัติงานส่งเสริมการดำเนินงานเศรษฐกิจพอเพียงใน กลุ่มสะสมทุน (2) เป็นผู้นำหลักปรัชญา
 เศรษฐกิจพอเพียง ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตเป็นประจำ และสม่ำเสมอ (3) เป็นผู้มีความรู้ความความ
 ใจ และเล็งเห็นความสำคัญในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (4) เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและ
 สามารถปฏิบัติและจัดในด้านการเงิน การออมของตนเองได้เป็นอย่างดี และ (5) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ใน
 การส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มสะสมทุน

ตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์การสัมพัทธ์การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	กลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จ	กลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จ
ความพอประมาณ	<ul style="list-style-type: none"> - การจำกัดการกู้เงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก - การกำหนดวงเงินกู้ตามขนาดการผลิตของสมาชิกแต่ละคน - สั่งซื้อสินค้ามาจำหน่ายตามจำนวนที่สมาชิกต้องการ ไม่มากเกินไป - การพิจารณาจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมพอดีกับกับขนาดธุรกิจ - มีการกำหนดแผนประจำปีมีปริมาณที่เหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด - การมีขนาดองค์กรที่เหมาะสม - การมีจำนวนเจ้าหน้าที่ที่พอดีกับปริมาณงาน - การไม่ลงทุนในธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งมากเกินไป 	<ul style="list-style-type: none"> - สหกรณ์/กลุ่ม ไม่ต้องมีทุนเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ - เงินทุนภายในน้อยเกินไป(หุ้น เงินฝาก เงินสำรอง) - จำนวนกรรมการ เจ้าหน้าที่ไม่เหมาะสมกับปริมาณงาน - ค่าตอบแทนกรรมการ เจ้าหน้าที่ไม่เหมาะสมกับคุณภาพงาน - เครื่องมือ อุปกรณ์ในการดำเนินงานไม่พร้อมไม่เหมาะสม เช่น ที่ดิน รถยนต์ คอมฯ อาคาร - นโยบายของรัฐในการส่งเสริมไม่ต่อเนื่องและชัดเจน

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	กลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จ	กลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จ
ความมีเหตุผล	<ul style="list-style-type: none"> - การพิจารณาต้นทุนการเงินจากแหล่งเงินทุนภายในก่อนภายนอก - การพิจารณาวงเงินกู้ตามศักยภาพของสมาชิกแต่ละคน - การพิจารณาจัดหาสินค้ามาจำหน่ายตามความจำเป็นการใช้ของสมาชิก - การพิจารณารวบรวมผลผลิตที่สมาชิกเดือดร้อน - การกำหนดแผนงานอยู่พื้นฐานความเป็นจริงและสามารถปฏิบัติได้ - การแบ่งงานกันทำภายในองค์กรตามความรู้ความสามารถความชำนาญ - การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานตามสภาพเป็นจริงสามารถเป็นไปได้ - การหาแหล่งเงินทุนที่หลากหลายเพื่อลดต้นทุนการเงิน - การพิจารณาวุฒิการศึกษาสาขาที่ตรงกับงานในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ - การพิจารณาคคนในท้องถิ่นก่อนในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - การรวมตัวกันจัดตั้งไม่ได้เกิดจากความต้องการของมวลสมาชิกที่แท้จริง - สหกรณ์/กลุ่ม ต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล - การรับสมาชิกไม่มีคุณภาพ(ไม่มีกระบวนการที่ถูกต้อง) - การสอบคัดเลือกเจ้าหน้าที่ไม่มีกระบวนการที่ถูกต้อง - ไม่มีการสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนทำธุรกิจ - กิจกรรม/ธุรกิจต่างๆ ไม่ตอบสนองความต้องการของสมาชิก - การทำธุรกิจเน้นเรื่องกำไรมากกว่าการแก้ไขปัญหาสมาชิก - ผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายในสหกรณ์/กลุ่ม ไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องและ โดยเคร่งครัด - กฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องไม่เอื้อต่อการดำเนินงานของสก./กลุ่ม

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	กลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จ	กลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จ
การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว	<ul style="list-style-type: none"> - การระดมทุนภายในมีสัดส่วนที่มากกว่าภายนอกเพื่อความมั่นคง - การหาแหล่งเงินทุนที่มาปล่อยกู้ต่อหลายๆแหล่งและเลือกแหล่งที่ต้นทุนการเงินที่ต่ำสุด - การจัดให้มีหลักประกันเงินกู้ - การผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อจำหน่ายเอง เช่น ปุ๋ย น้ำคั้น - การมีแผนการเงินเพื่อช่วยเหลือสมาชิกเมื่อประสบภัยธรรมชาติหรือเศรษฐกิจตกต่ำ ขาดทุน มีกองทุนเพื่อรักษาระดับเงินปันผล - การจัดทำหลักประกันการทำงานของเจ้าหน้าที่ - การหาแหล่งเงินทุนที่หลากหลาย - การฝากเงินไว้หลายๆ ที่ - การลงทุนหลากหลายธุรกิจ หลายแหล่งเงินทุน - การแต่งตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ - การติดตามการใช้เงินกู้อยู่เสมอ - การจัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญได้ภายใน 150 วันได้ - การประชุมคณะกรรมการตามข้อบังคับ - การกำหนดระเบียบที่เกี่ยวข้องขึ้นถือใช้ - การเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ กับสหกรณ์อื่นๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - โอกาสกู้เงินจากแหล่งภายนอกได้น้อยเพราะไม่น่าเชื่อถือ - มีต้นทุนสูงในการทำธุรกิจ - ไม่มีการสำรวจราคาในท้องตลาด และแหล่งที่ซื้อก่อนธุรกิจ

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

แนวปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง	กลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จ	กลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จ
เงื่อนไขความรู้	<ul style="list-style-type: none"> - การสร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายเรื่องข้อดีของเงินทุนภายใน - การมีแผนให้ความรู้เทคนิคการบริหารธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวบรวม, จัดหาสินค้า - การวางแผนงานจากการหาความรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันในท้องถิ่น - การใช้หลักบริการจัดการเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน - การประชุมสัมมนา ออมรมให้ความรู้ต่างๆ การศึกษาดูงานให้แก่ฝ่ายต่างๆ - การหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจและดำเนินกิจการ - ผู้ตรวจสอบกิจการมีการศึกษาหาวิธีการ มาตรฐาน ตัวชี้วัดในการตรวจสอบ 	<ul style="list-style-type: none"> - ทุกฝ่ายขาดความรู้ความเข้าใจการทำธุรกิจ การลงทุน การผลิต - การจัดหาสินค้ามาจำหน่ายมีแหล่งซื้อไม่มาก อยู่ไกล - ทุกฝ่ายขาดความรู้ความเข้าใจการบริหารการตลาด - สมาชิกไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เช่น ขาดประชุม ไม่ทำธุรกิจด้วย ไม่ร่วมลงทุน ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ - กรรมการไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง - กรรมการไม่มีความรู้เข้าใจความสามารถในการบริหาร - เจ้าหน้าที่ไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง - เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4.32 (ต่อ)

แนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	กลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จ	กลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จ
เงื่อนไขคุณธรรม	<ul style="list-style-type: none"> - การพิจารณาอัตราเงินปันผล เฉลี่ยกัน - อัตราดอกเบี้ยจากสถานการณ์ทั่วไปอย่างเป็นธรรม - การปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่สมาชิกผู้กู้กรณีชำระหนี้ไม่ได้ - การตั้งราคาขาย ราคาซื้อจากต้นทุนที่แท้จริง ไม่ได้ตั้งที่ราคาตลาด - การคิดอัตราค่าบริการเช่น ค่าจ้าง ค่าขนส่ง ในราคาต้นทุนที่แท้จริง - การมีแผนงานจัดสวัสดิการต่างๆ ให้แก่สมาชิก ชุมชนเช่น จัดงานวันเด็ก ผู้สูงอายุ ร่วมทำบุญในโอกาสต่างๆ - การคิดค่าจ้างตามค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายกำหนด และเงินโบนัสตามผลงานอย่างเป็นธรรม - การไม่ลงทุนธุรกิจที่ผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม หรือเบียดเบียนนักธุรกิจรายอื่นๆ - ไม่เกิดการทุจริตเนื่องจากการตรวจสอบการดำเนินงานอยู่เสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีผู้เสียสละที่แท้จริงที่จะคัดเลือกเป็นกรรมการสหกรณ์ - สินค้าที่จำหน่าย รวบรวม ไม่มีคุณภาพ และมาตรฐาน

จากตารางที่ 4.32 พบว่า การสัมภาษณ์การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมใน จังหวัดเชียงราย จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย กลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จ มี 1) ความพอประมาณที่ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มประสบความสำเร็จ โดยเป็นไปตามความพอประมาณ เช่น จำกัดวงเงินกู้ยืม มีจำนวนคณะกรรมการที่เหมาะสม ฯลฯ แต่กลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จจะปฏิบัติตรงข้ามกับกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ เช่น มีการกู้เงินเกินตัว มีจำนวนกรรมการที่ไม่เหมาะสม ฯลฯ 2) ความมีเหตุผลที่ทำให้การ

ดำเนินงานของกลุ่มประสบความสำเร็จ โดยเป็นไปตามความมีเหตุผล เช่น การกำหนดแผนงานอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงและสามารถปฏิบัติได้ การพิจารณาจัดหาสินค้ามาจำหน่ายตามความจำเป็นการใช้ของสมาชิก ฯลฯ แต่กลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จจะปฏิบัติตรงข้ามกับกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ เช่น ไม่มีการวางแผนดำเนินงาน ไม่มีการสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนดำเนินธุรกิจ ฯลฯ 3) ความมีภูมิคุ้มกันที่ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มประสบความสำเร็จ เช่น การหาแหล่งเงินทุนที่มัลปล่อยกู้ต่อหลายๆแหล่งและเลือกแหล่งที่ต้นทุนการเงินที่ต่ำสุด การลงทุนหลากหลายธุรกิจ หลายแหล่งเงินทุน ฯลฯ แต่กลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จจะปฏิบัติตรงข้ามกับกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ เช่น โอกาสกู้เงินจากแหล่งกู้ภายนอกได้น้อยเพราะไม่น่าเชื่อถือ มีต้นทุนสูงในการทำธุรกิจ ฯลฯ 4) เงื่อนไขความรู้ที่ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มประสบความสำเร็จ เช่น การมีแผนให้ความรู้เทคนิคการบริหารธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวบรวม, จัดหาสินค้า ฯลฯ แต่กลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จจะปฏิบัติตรงข้ามกับกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ เช่น เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ฯลฯ 5) เงื่อนไขคุณธรรมที่ทำให้การดำเนินงานของกลุ่มประสบความสำเร็จ เช่น การตั้งราคาขาย ราคาซื้อจากต้นทุนที่แท้จริง ไม่ได้ตั้งที่ราคาตลาด ฯลฯ แต่กลุ่มสะสมทุนที่ไม่ประสบความสำเร็จจะปฏิบัติตรงข้ามกับกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ เช่น สินค้าที่จำหน่าย รวบรวม ไม่มีคุณภาพและมาตรฐาน ฯลฯ

4.1.3 ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์จากการสนทนากลุ่ม ผู้นำของกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสะสมทุน จำนวน 15-20 ราย

ผลการวิเคราะห์จากการสนทนากลุ่มผู้นำกลุ่มสะสมทุน เจ้าหน้าที่ของกลุ่มสะสมทุน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์(เจ้าหน้าที่รัฐ) ได้ผลการสนทนากลุ่มดังนี้

1) ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม คือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ

ที่สนทนากลุ่มได้เสนอแนวคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ พอสรุปได้ว่า การดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรใช้คอมพิวเตอร์ในการดำเนินงาน มีรถยนต์ใช้งาน มีตาชั่งระบบคอมพิวเตอร์ ใช้โทรศัพท์มือถือในการติดต่อกัน แต่ให้ใช้อย่างเหมาะสมทั้งปริมาณและราคา ที่เหมาะสมกับฐานะของกลุ่ม

2) ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ

ที่สนทนากลุ่มได้เสนอแนวคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ พอสรุปได้ว่า การดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรมีการประหยัด เช่น การนำกระดาษหน้าเดียวกลับมาใช้ใหม่ หากมีทรัพย์สินอยู่ควรใช้ให้คุ้มค่า เช่น ให้เอกชนเช่ารถบรรทุก มีนโยบายทำธุรกิจครบวงจร ให้เอกชนเช่าอุปกรณ์การตลาด จ้างเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่หลายด้านให้คุ้มค่ากับค่าจ้าง

3) เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นกรณีที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์

ที่สนทนากลุ่มได้เสนอแนวคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ พอสรุปได้ว่าการดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรวัดดูประสงค์การจัดตั้งกลุ่ม หรือหลักการของกลุ่ม ควรจ้างงานแรงงานในท้องถิ่นปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือคนในชุมชน ช่วยเหลือบุตรหลานสมาชิกกลุ่มให้มีงานทำ ใช้แรงงานชนชั้นค่า คมคลังสินค้าด้วยแรงงาน ไม่ใช่บาร์โค้ด

4) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ

ที่สนทนากลุ่มได้เสนอแนวคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ พอสรุปได้ว่าการดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรจำกัดกำหนดวงเงินกู้ยืมจากภายนอก กำหนดเพดานเงินให้สมาชิกกู้ให้เหมาะสมกับการผลิตของสมาชิก จำหน่ายสินค้าที่สมาชิกต้องการเท่านั้น

5) ไม่โอดเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น

ที่สนทนากลุ่มได้เสนอแนวคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ พอสรุปได้ว่าการดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรถูกกำหนดราคาขายตามต้นทุนที่แท้จริง ขายต่ำกว่าราคาตลาด คัดดอกเบี๋ยต่ำกว่าตลาด รับซื้อราคาสูงกว่าตลาด เพื่อช่วยเหลือแก้ไขความเดือดร้อนสมาชิก

6) ชื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาไรต์เอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอาไรต์เอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอาไรต์เอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ

ที่สนทนากลุ่มได้เสนอแนวคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ พอสรุปได้ว่าการดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพมาจำหน่าย รับซื้อสินค้าตามเกรดคุณภาพ ค่าจ้างตามแรงงานขั้นต่ำตามกฎหมาย กำหนดดอกเบี้ยเงินกู้ตามต้นทุนการเงิน

7) เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้

ที่สนทนากลุ่มได้เสนอแนวคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ พอสรุปได้ว่าการดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรมองหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ วงเงินกู้ยืมภายนอกตามฐานะที่แท้จริง หาแหล่งขายสินค้าหลายแหล่ง ไม่มีนโยบายเก็บไว้เก็งกำไร มีการนำสินค้าหลายธุ์ห้อมาจำหน่าย

8) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เกินความสามารถในการบริหารจัดการ

ที่สนทนากลุ่มได้เสนอแนวคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ พอสรุปได้ว่า

การดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรมหาแหล่งเงินทุนหลายแหล่ง เลือกแหล่งเงินทุนที่ดอกเบี้ยต่ำ จำกัดวงเงินกู้ยืมภายนอก มีการระดมเงินฝากจากสมาชิก มีการระดมถือหุ้นเพิ่ม ไม่เก็บสินค้าเพื่อรอราคา

9) เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับเป็นหลัก

ที่สนทนากลุ่มได้เสนอแนวคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ พอสรุปได้ว่าการดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควร ขายสินค้าให้สมาชิกเป็นหลัก ขายสินค้าที่รวบรวมแก่ตลาดท้องถิ่น รับซื้อสินค้าจากสมาชิกเป็นหลัก กู้เงินและจ่ายเงินกู้กับสมาชิกในท้องถิ่นเป็นหลัก

10) เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย

ที่สนทนากลุ่มได้เสนอแนวคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ พอสรุปได้ว่าการดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควร เป็นสมาชิกชุมชนจังหวัด มีการเชื่อมโยงธุรกิจ/กิจกรรมต่างๆกับสก.อื่น เข้าร่วมประชุมเครือข่ายระดับจังหวัด มีการชำระค่าบำรุงสนับสนุน

11) เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก

ที่สนทนากลุ่มได้เสนอแนวคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ พอสรุปได้ว่าการดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรมีการประชุมทุกเดือน ประชุมใหญ่ทุกปี จัดเสวนากลุ่มสมาชิกเพื่อหาแนวทางพัฒนาและแก้ไข มีสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิก สืบหาความต้องการซื้อ ขายของสมาชิก จัดกิจกรรมในโอกาสต่างๆ

ตารางที่ 4.33 เปรียบเทียบผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

การสัมภาษณ์	การสนทนากลุ่ม
1. ใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาถูก	
- มีการใช้อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการดำเนินงานของกลุ่มและเจ้าหน้าที่ได้รับการถ่ายทอดและอบรมการใช้อย่างถูกวิธีจากผู้รู้เพื่อให้การทำงานรวดเร็ว	-ที่สนทนากลุ่มได้เสนอแนวคิดและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นนี้ พอสรุปได้ว่าการดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรใช้คอมพิวเตอร์ในการดำเนินงาน มีรถยนต์ใช้งาน มีดาช้ระบบคอมพิวเตอร์ ใช้โทรศัพท์มือถือในการติดต่องาน แต่ให้ใช้อย่างเหมาะสมทั้งปริมาณ และราคา ที่เหมาะสมกับฐานะของกลุ่ม

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

การสัมภาษณ์	การสนทนากลุ่ม
2. ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ	
<ul style="list-style-type: none"> - ให้เช่าวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องจักร ของกลุ่มที่มีอยู่และว่างจากการใช้งาน - การใช้ทรัพยากรด้านวัสดุสำนักงานอย่างคุ้มค่า ได้แก่ การนำกลับมาใช้ใหม่(reuse) 	<p>-การดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรมีการประหยัด เช่น การนำกระดาษหน้าเดียวกลับมาใช้ใหม่ หากมีทรัพย์สินอยู่ควรใช้ให้คุ้มค่า เช่น ให้เอกชนเช่ารถบรรทุก มีนโยบายทำธุรกิจครบวงจร ให้เอกชนเช่าอุปกรณ์การตลาด จ้างเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่หลายด้านให้คุ้มค่ากับค่าจ้าง</p>
3. เน้นการจ้างงานเป็นหลัก โดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์	
<ul style="list-style-type: none"> - มีการจ้างแรงงานงานในท้องถิ่นเป็นหลัก 	<p>-การดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่ม หรือหลักการของกลุ่ม ควรจ้างงานแรงงานในท้องถิ่นปฏิบัติงานเพื่อช่วยเหลือคนในชุมชน ช่วยเหลือบุตรหลานสมาชิกกลุ่มให้มีงานทำ ใช้แรงงานชนชั้นล่าง คุ่มคลังสินค้าด้วยแรงงาน ไม่ใช่บาร์โค้ด</p>
4. มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ	
<ul style="list-style-type: none"> - มีการกำหนดวงเงินกู้จากแหล่งทุนภายนอกตามความสามารถในการชำระหนี้ - มีการกำหนดวงเงินสูงสุดที่สามารถปล่อยให้แก่สมาชิกได้ - มีการส่งสินค้าตามความต้องการของลูกค้า และจำหน่ายให้แก่สมาชิกเท่านั้น 	<p>การดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรจำกัดกำหนดวงเงินกู้ยืมจากภายนอกกำหนดเพดานเงินให้สมาชิกกู้ให้เหมาะสมกับการผลิตของสมาชิก จำหน่ายสินค้าที่สมาชิกต้องการเท่านั้น</p>

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

การสัมภาษณ์	การสนทนากลุ่ม
5. ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น	
<ul style="list-style-type: none"> - การตั้งราคาสินค้า/บริการตั้งตามต้นทุนที่แท้จริง - - ในการขายสินค้า กลุ่มจะขายต่ำกว่าราคาตลาด และการให้บริการเยี่ยม - - การรับซื้อสินค้าจะซื้อในราคาที่สูงกว่าราคาตลาด 	<p>การดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรกำหนดราคาขายตามต้นทุนที่แท้จริง ขายต่ำกว่าราคาตลาด คัดดอกเบี๋ยต่ำกว่าตลาด รับซื้อราคาสูงกว่าตลาด เพื่อช่วยเหลือแก้ไขความเดือดร้อนสมาชิก</p>
6. ซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาัดเอาเปรียบผู้บริ โภค และไม่เอาัดเอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอาัดเอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ	
<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มเน้นคุณภาพของสินค้าหรือบริการเป็นสำคัญ โดยการจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพ - - กลุ่มเน้นการดำเนินกิจการด้วยความเป็นธรรม คือ รับซื้อสินค้าตามเกรดของลูกค้า ไม่กดราคา และกำหนดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ตามต้นทุนทางการเงิน - - กลุ่มจ่ายค่าตอบแทนแรงงานอย่างน้อยเท่ากับค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 	<p>การดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพมาจำหน่าย รับซื้อสินค้าตามเกรดคุณภาพ ค่าจ้างตามแรงงานขั้นต่ำตามกฎหมาย กำหนดดอกเบี้ยเงินกู้ตามต้นทุนการเงิน</p>
7. เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้	
<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มจัดจำหน่ายและกระจายสินค้าไปหลายแหล่ง และมีสินค้าบริการหลายยี่ห้อ 	<p>การดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรหาแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำ วงเงินกู้ยืมภายนอกตามฐานะที่แท้จริง หาแหล่งขายสินค้าหลายแหล่ง ไม่มีนโยบายเก็บไว้เก็งกำไร มีการนำสินค้าหลายยี่ห้อมาจำหน่าย</p>

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

การสัมภาษณ์	การสนทนากลุ่ม
8. เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไม่ก่อกวนเงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ	
<p>- หากกลุ่มมีความจำเป็นต้องระดมทุน กลุ่มจะระดมเงินฝากจากสมาชิก และระดมผู้ถือหุ้นเพิ่ม หรือหากต้องกู้จากแหล่งเงินทุนภายนอกจะมีการเปรียบเทียบต้นทุนการกู้ยืมของแต่ละแหล่งก่อนตัดสินใจกู้ยืม และพิจารณาความสารถในการชำระหนี้</p> <p>- การให้สินเชื่อแก่สมาชิก มีการกำหนดวงเงินกู้สูงสุดตามความสามารถในการชำระหนี้</p>	<p>การดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรรหาแหล่งเงินทุนหลายแหล่ง เลือกแหล่งเงินทุนที่ดอกเบี้ยต่ำ จำกัดวงเงินกู้ยืมภายนอก มีการระดมเงินฝากจากสมาชิก มีการระดมถือหุ้นเพิ่ม</p> <p>ไม่เก็บค่าบริการเพื่อราคา</p>
9. เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับเป็นหลัก	
<p>- กลุ่มเน้นขายสินค้าและบริการเงินแก่สมาชิกเป็นหลัก</p> <p>- กลุ่มเน้นรับซื้อสินค้าจากสมาชิกเป็นหลัก</p>	<p>การดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควร ขายสินค้าให้สมาชิกเป็นหลัก ขายสินค้าที่รวบรวมแก่ตลาดท้องถิ่น รับซื้อสินค้าจากสมาชิกเป็นหลัก กู้เงินและจ่ายเงินกู้กับสมาชิกในท้องถิ่นเป็นหลัก</p>
10. เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย	
<p>- กลุ่มให้ความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มอื่นๆ เช่น เป็นสมาชิกชุมชนจังหวัด เข้าร่วมประชุมเครือข่ายระดับจังหวัด และมีการชำระค่าบำรุงสนับสนุน</p>	<p>การดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควร เป็นสมาชิกชุมชนจังหวัด มีการเชื่อมโยงธุรกิจ/กิจกรรมต่างๆกับสก.อื่น เข้าร่วมประชุมเครือข่ายระดับจังหวัด มีการชำระค่าบำรุงสนับสนุน</p>

ตารางที่ 4.33 (ต่อ)

การสัมภาษณ์	การสนทนากลุ่ม
11. เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก	
<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มมีการสำรวจความต้องการซื้อ-ขายของสมาชิก โดยมีการประชุมทุกเดือน ประชุมใหญ่ปีละ 1 ครั้ง และมีการจัดเสวนากลุ่มสมาชิกเพื่อหาแนวทางพัฒนาและแก้ไขปัญหา - กลุ่มมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิก โดยมีการจัดสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิก 	<p>การดำเนินงานของกลุ่มสะสมเพื่อให้ประสบความสำเร็จควรมีการประชุมทุกเดือน ประชุมใหญ่ทุกปี จัดเสวนากลุ่มสมาชิกเพื่อหาแนวทางพัฒนาและแก้ไข มีสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิกสำรวจความต้องการซื้อ-ขายของสมาชิก จัดกิจกรรมในโอกาสต่างๆ</p>

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับต้นแบบกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย 3 ต้นแบบดังนี้

กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายควรดำเนินกิจการของกลุ่มตามหลักการของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วย หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล และหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตามเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม แยกต้นแบบตามประเภทการจดทะเบียน ดังต่อไปนี้

1) สหกรณ์การเกษตร

1.1) ด้านการระดมทุน

- 1.1.1) มีการจำกัดการกู้เงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก
- 1.1.2) หาแหล่งเงินทุนที่หลากหลายเพื่อลดต้นทุนการเงิน
- 1.1.3) มีการฝากเงินไว้หลายๆ ที่
- 1.1.4) สร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายเรื่องข้อดีของเงินทุนภายใน

1.2) ด้านการใช้ไปของเงินทุน

- 1.2.1) กำหนดวงเงินกู้ตามขนาดการผลิตของสมาชิกแต่ละคน
- 1.2.2) สั่งซื้อสินค้ามาจำหน่ายตามจำนวนที่สมาชิกต้องการไม่มากเกินไป
- 1.2.3) ไม่ลงทุนในธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งมากเกินไป
- 1.2.4) พิจารณารวบรวมผลผลิตที่สมาชิกเดือนร้อน

- 1.2.5) จัดให้มีหลักประกันเงินกู้
- 1.2.6) มีการผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อจำหน่ายเองเช่น ปุ๋ย น้ำคั้น
- 1.2.7) มีการลงทุนหลากหลายธุรกิจ หลายแหล่งเงินทุน
- 1.2.8) มีการติดตามการใช้เงินกู้อยู่เสมอ
- 1.2.9) มีการปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่สมาชิกผู้กู้กรณีชำระหนี้ไม่ได้

1.3) ด้านบริหารจัดการ

- 1.3.1) มีการพิจารณาจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมพอดีกับขนาดธุรกิจ
- 1.3.2) มีการกำหนดแผนประจำปีมีปริมาณที่เหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด
- 1.3.3) มีขนาดองค์กรที่เหมาะสม
- 1.3.4) มีจำนวนเจ้าหน้าที่ที่พอดีกับปริมาณงาน
- 1.3.5) ให้มีการพิจารณาต้นทุนการเงินจากแหล่งเงินทุนภายในก่อนภายนอก
- 1.3.6) แบ่งงานกันทำภายในองค์กรตามความรู้ความสามารถความชำนาญ
- 1.3.7) พิจารณาวุฒิการศึกษาสาขาที่ตรงกับงานในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่
- 1.3.9) มีแผนการเงินเพื่อช่วยเหลือสมาชิกเมื่อประสบภัยธรรมชาติหรือศก.ตกต่ำ

ขาดทุน มีกองทุนเพื่อรักษาระดับเงินปันผล

- 1.3.10) มีการจัดทำหลักประกันการทำงานของเจ้าหน้าที่
- 1.3.11) มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ
- 1.3.12) จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญได้ภายใน 150 วันได้
- 1.3.13) มีการประชุมคณะกรรมการตามข้อบังคับ
- 1.3.14) มีการกำหนดระเบียบที่เกี่ยวข้องขึ้นถือใช้
- 1.3.15) มีการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ กับสหกรณ์อื่นๆ
- 1.3.16) มีแผนให้ความรู้เทคนิคการบริหารธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวบรวม, จัดหาสินค้า
- 1.3.17) วางแผนงานจากการหาความรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันในท้องถิ่น
- 1.3.18) ใช้หลักบริการจัดการเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน
- 1.3.19) มีการประชุมสัมมนา อบรมให้ความรู้ต่างๆ การศึกษาดูงานให้แก่ฝ่ายต่างๆ
- 1.3.20) มีการหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจ

และดำเนินกิจการ

- 1.3.21) ผู้ตรวจสอบกิจการมีการศึกษาหาวิธีการ มาตรฐาน ตัวชี้วัดในการตรวจสอบ
- 1.3.22) พิจารณาอัตราเงินปันผล เฉลี่ยคืน อัตราดอกเบี้ยจากสถานการณ์ทั่วไป

อย่างเป็นธรรม

- 1.3.23) ตั้งราคาขาย ราคาซื้อจากต้นทุนที่แท้จริง ไม่ได้ตั้งที่ราคาตลาด (D&S)

1.3.24) คิดอัตราค่าบริการเช่น ค่าจ้าง ค่าขนส่ง ในราคาต้นทุนที่แท้จริง

1.3.25) มีแผนงานจัดสวัสดิการต่างๆให้แก่สมาชิก ชุมชนเช่น จัดงานวันเด็ก

ผู้สูงอายุ ร่วมทำบุญในโอกาสต่างๆ

1.3.26) คิดค่าจ้างตามค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายกำหนด และเงินโบนัสตามผลงาน

อย่างเป็นธรรม

1.3.27) ไม่ลงทุนธุรกิจที่ผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม หรือเบียดเบียนนักธุรกิจรายอื่นๆ

1.3.28) ไม่เกิดการทุจริตเนื่องจากการตรวจสอบการดำเนินงานอยู่เสมอ

2) ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ประเภทเครดิตยูเนียนจะมีต้นแบบต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคล้ายๆกับสหกรณ์การเกษตร แต่จะมีข้อแตกต่างที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่มีคือ

2.1) สั่งซื้อสินค้ามาจำหน่ายตามจำนวนที่สมาชิกต้องการไม่มากเกินไป

2.2) พิจารณารวบรวมผลผลิตที่สมาชิกเดือนร้อน

2.3) มีการผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อจำหน่ายเองเช่น ปุ๋ย น้ำคั้น

2.4) มีแผนให้ความรู้เทคนิคการบริหารธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวบรวม, จัดหาสินค้า

2.5) ตั้งราคาขาย ราคาซื้อจากต้นทุนที่แท้จริง ไม่ได้ตั้งที่ราคาตลาด (D&S)

2.6) คิดอัตราค่าบริการเช่น ค่าจ้าง ค่าขนส่ง ในราคาต้นทุนที่แท้จริง

3) ประเภทกลุ่มเกษตรกร

ประเภทเครดิตยูเนียนจะมีต้นแบบต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคล้ายๆกับสหกรณ์การเกษตร แต่จะมีข้อแตกต่างที่กลุ่มเกษตรกรไม่มีคือ

3.1) คิดอัตราค่าบริการเช่น ค่าจ้าง ค่าขนส่ง ในราคาต้นทุนที่แท้จริง

3.2) มีการฝากเงินไว้หลายๆ ที่

4.2 ผลการวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสะสมทุน

4.2.1 กลุ่มสะสมทุน (สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร) จะต้องปฏิบัติอย่างไรบ้างจึงจะสอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1) ด้านความพอประมาณ

1.1) มีการจำกัดการกู้เงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก

1.2) กำหนดวงเงินกู้ตามขนาดการผลิตของสมาชิกแต่ละคน

- 1.3) สั่งซื้อสินค้ามาจำหน่ายตามจำนวนที่สมาชิกต้องการ ไม่มากเกินไป
- 1.4) มีการพิจารณาจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมพอดีกับกับขนาดธุรกิจ
- 1.5) มีการกำหนดแผนประจำปีมีปริมาณที่เหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด
- 1.6) มีขนาดองค์กรที่เหมาะสม
- 1.7) มีจำนวนเจ้าหน้าที่ที่พอดีกับปริมาณงาน
- 1.8) ไม่ลงทุนในธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งมากเกินไป

2) ด้านความมีเหตุผล

- 2.1) ให้มีการพิจารณาดำเนินการการเงินจากแหล่งเงินทุนภายในก่อนภายนอก
- 2.2) พิจารณาวงเงินกู้ตามศักยภาพของสมาชิกแต่ละคน
- 2.3) พิจารณาจัดหาสินค้ามาจำหน่ายตามความจำเป็นการใช้ของสมาชิก
- 2.4) พิจารณารวบรวมผลผลิตที่สมาชิกเดือนร้อน
- 2.5) การกำหนดแผนงานอยู่บนพื้นฐานความเป็นจริงและสามารถปฏิบัติได้
- 2.6) แบ่งงานกันทำภายในองค์กรตามความรู้ความสามารถความชำนาญ
- 2.7) กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานตามสภาพเป็นจริงสามารถเป็นไปได้
- 2.8) หาแหล่งเงินทุนที่หลากหลายเพื่อลดต้นทุนการเงิน
- 2.9) พิจารณาวุฒิการศึกษาสาขาที่ตรงกับงานในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่
- 2.10) มีการพิจารณาคนในท้องถิ่นก่อนในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่

3) ด้านการมีภูมิคุ้มกัน

- 3.1) มีการระดมทุนภายในสัดส่วนที่มากกว่าภายนอกเพื่อความมั่นคง
- 3.2) หาแหล่งเงินทุนที่มาปล่อยกู้ต่อหลายๆแหล่งและเลือกแหล่งที่ต้นทุนการเงินที่
- 3.3) จัดให้มีหลักประกันเงินกู้
- 3.4) มีการผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อจำหน่ายเองเช่น ปุ๋ย น้ำดื่ม
- 3.5) มีแผนการเงินเพื่อช่วยเหลือสมาชิกเมื่อประสบภัยธรรมชาติหรือส.ค.ค.ค่า

ต่ำสุด

ขาดทุน มีกองทุนเพื่อรักษาระดับเงินปันผล

- 3.6) มีการจัดทำหลักประกันการทำงานของเจ้าหน้าที่
- 3.7) มีการหาแหล่งเงินทุนที่หลากหลาย
- 3.8) มีการฝากเงินไว้หลายๆที่
- 3.9) มีการลงทุนหลากหลายธุรกิจ หลายแหล่งเงินทุน
- 3.10) มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ
- 3.11) มีการติดตามการใช้เงินกู้อยู่เสมอ

3.12) จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญได้ภายใน 150 วันได้

3.13) มีการประชุมคณะกรรมการตามข้อบังคับ

3.14) มีการกำหนดระเบียบที่เกี่ยวข้องขึ้นถือใช้

3.45) มีการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ กับสหกรณ์อื่นๆ

4) ด้านเงื่อนไขความรู้

4.1) สร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายเรื่องข้อดีของเงินทุนภายใน

4.2) มีแผนให้ความรู้เทคนิคการบริหารธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวบรวม, จัดหาสินค้า

4.3) วางแผนงานจากการหาความรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันในท้องถิ่น

4.4) ใช้หลักบริการจัดการเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน

4.5) มีการประชุมสัมมนา อบรมให้ความรู้ต่างๆ การศึกษาดูงานให้แก่ฝ่ายต่างๆ

4.6) มีการหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจและ

ดำเนินกิจการ

4.7) ผู้ตรวจสอบกิจการมีการศึกษาหาวิธีการ มาตรฐาน ตัวชี้วัดในการตรวจสอบ

5) ด้านเงื่อนไขคุณธรรม

5.1) พิจารณาอัตราเงินปันผล เจลี่ยคืน อัตราดอกเบี้ยจากสถานการณ์ทั่วไปอย่างเป็นธรรม

5.2) มีการปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่สมาชิกผู้กู้กรณีชำระหนี้ไม่ได้

5.3) ตั้งราคาขาย ราคาซื้อจากต้นทุนที่แท้จริง ไม่ได้ตั้งที่ราคาตลาด (D&S)

5.4) คิดอัตราค่าบริการเช่น ค่าเช่า ค่าขนส่ง ในราคาต้นทุนที่แท้จริง

5.5) มีแผนงานจัดสวัสดิการต่างๆ ให้แก่สมาชิก ชุมชนเช่น จัดงานวันเด็ก ผู้สูงอายุ ร่วม

ทำบุญในโอกาสต่างๆ

5.6) คิดค่าจ้างตามค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายกำหนด และเงิน โบนัสตามผลงานอย่างเป็น

ธรรม

5.7) ไม่ลงทุนธุรกิจที่ผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม หรือเบียดเบียนนักธุรกิจรายอื่นๆ

5.8) ไม่เกิดการทุจริตเนื่องจากการตรวจสอบการดำเนินงานอยู่เสมอ

4.2.2 การที่กลุ่มสะสมทุน ดำเนินการไม่ประสบความสำเร็จเกิดจากสาเหตุใด

1) การรวมตัวกันจัดตั้งไม่ได้เกิดจากความต้องการของมวลสมาชิกที่แท้จริง

2) สหกรณ์/กลุ่ม ต้องมีทุนเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ

2.1) เงินทุนภายในน้อยเกินไป(หุ้น เงินฝาก เงินสำรอง)

2.2) โอกาสกู้เงินจากแหล่งกู้ภายนอกได้น้อยเพราะไม่น่าเชื่อถือ

3) สหกรณ์/กลุ่ม ต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล

3.1) ด้านการบริหารจัดการ

- 3.1.1) การรับสมาชิกไม่มีคุณภาพ(ไม่มีกระบวนการที่ถูกต้อง)
- 3.1.2) ไม่มีผู้เสียสละที่แท้จริงที่จะคัดเลือกเป็นกรรมการสหกรณ์
- 3.1.3) การสอบคัดเลือกเจ้าหน้าที่ไม่มีกระบวนการที่ถูกต้อง
- 3.1.4) จำนวนกรรมการ เจ้าหน้าที่ไม่เหมาะสมกับปริมาณงาน
- 3.1.5) ค่าตอบแทนกรรมการ เจ้าหน้าที่ไม่เหมาะสมกับคุณภาพงาน
- 3.1.6) เครื่องมือ อุปกรณ์ในการดำเนินงาน ไม่พร้อมไม่เหมาะสม เช่น ที่ดิน รถยนต์

คอมฯ อาคาร

3.2) ด้านธุรกิจ

- 3.2.1) มีต้นทุนสูงในการทำธุรกิจ
- 3.2.2) ทุกฝ่ายขาดความรู้ความเข้าใจการทำธุรกิจ การลงทุน การผลิต

3.3) ด้านการตลาด

- 3.3.1) การจัดการสินค้ามาจำหน่ายมีแหล่งซื้อไม่มาก อยู่ไกล
- 3.3.2) ทุกฝ่ายขาดความรู้ความเข้าใจการบริหารการตลาด
- 3.3.3) สินค้าที่จำหน่าย รวบรวม ไม่มีคุณภาพ และมาตรฐาน
- 3.3.4) ไม่การสำรวจความต้องการของสมาชิกก่อนทำธุรกิจ
- 3.3.5) ไม่การสำรวจราคาในท้องตลาด แลแหล่งที่ซื้อก่อนธุรกิจ

4) กิจกรรม/ธุรกิจต่างๆ ต้องตอบสนองความต้องการของสมาชิก

- 4.1) การทำธุรกิจเน้นเรื่องกำไรมากกว่าการแก้ไขปัญหาสมาชิก

5) ผู้ที่เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายในสหกรณ์/กลุ่ม ต้องปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนอย่าง

ถูกต้องและโดยเคร่งครัด

5.1) สมาชิกไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง เช่น ขาดประชุม ไม่ทำธุรกิจด้วย ไม่ร่วมลงทุน ไม่ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ

- 5.2) กรรมการไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง
- 5.3) กรรมการไม่มีความรู้เข้าใจ ความสามารถในการบริหาร
- 5.4) เจ้าหน้าที่ไม่รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง
- 5.5) เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

6) ปัจจัยภายนอก

- 6.1) นโยบายของรัฐในการส่งเสริมไม่ต่อเนื่องและชัดเจน
- 6.2) กฎหมาย ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องไม่เอื้อต่อการดำเนินงานของสก./กลุ่ม
- 6.3) เจ้าหน้าที่ของรัฐขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานส่งเสริม

4.2.3 ท่านมีวิธีการที่จะทำให้กลุ่มสะสมทุนนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินกิจการ รัฐควรมีบทบาทหน้าที่อย่างไร

1) วิธีการที่จะทำให้นำไปใช้ สรุปดังนี้

- 1.1) จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ ปรับเปลี่ยนแนวคิด
- 1.2) ติดตามตรวจสอบอย่างใกล้ชิด
- 1.3) มีการหาต้นแบบนำร่องเพื่อเป็นตัวอย่าง
- 1.4) เจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่าง
- 1.5) มีการทำงานเชิงบูรณาการทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชน

2) วิธีการภาครัฐ สรุปดังนี้

- 2.1) กำหนดเป็นนโยบายแผนงานหลักร่วมกันของทุกส่วนราชการ
- 2.2) จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานให้เพียงพอ
- 2.3) มีการติดตาม ตรวจสอบอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง
- 2.4) จัดให้มีต้นแบบเพื่อตัวอย่างศึกษา
- 2.5) ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติให้เป็นตัวอย่าง

4.3 สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินงานกลุ่ม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแนวทางหลักการดำเนินชีวิตและกิจการที่เรียกว่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในปี 2517 ซึ่งเน้นการพัฒนาคนเป็นหลัก โดยไม่ได้พัฒนาเฉพาะเรื่องเงินทอง รายได้เป็นหลัก เท่านั้น แต่ยังรวมกันหลักการของการดำเนินชีวิต โดยยึดหลักคุณธรรมเป็นหลักในการดำเนินชีวิตดังรัฐธรรมนูญปี 50 กำหนดไว้ใน ม.83 รัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนแนวทางตามเศรษฐกิจพอเพียง พระองค์ท่านทรงวางหลักการพื้นฐานของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ 3 ห่วง 2 เงื่อนไข โดยสอดคล้องกับหลักการและการดำเนินงานของกลุ่ม ดังนี้

1) ความพอประมาณ (Moderation) เป็นการกระทำอะไรก็ตาม ที่มีความพอดี ไม่น้อยไม่มากเกินไป ไม่สุดโต่ง ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ซึ่งการดำเนินงานกลุ่มก็ใช้แนวทางการทำธุรกิจหรือกิจกรรมตามความต้องการของสมาชิก และปริมาณที่สมาชิกต้องการเท่านั้น ไม่ดำเนินกิจกรรมที่เกินความต้องการของสมาชิก และกิจกรรมนั้นต้องเป็นการแก้ไขความเดือดร้อนของสมาชิก ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมที่พอเพียงกับความต้องการของสมาชิก และปริมาณหรือขนาดที่แก้ไขปัญหาของสมาชิก

ได้เท่านั้น รวมทั้งใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นั่นคือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ

2) **ความมีเหตุผล (Reasonableness)** เป็นการตัดสินใจกระทำด้วยเหตุผลโดยการวิเคราะห์อย่างมีเหตุและมีผลถึงสาเหตุในการที่ต้องกระทำและผลที่เกิดขึ้นเมื่อมีการกระทำแล้ว ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มที่มาจากเหตุผลที่เป็นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิก การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องมีเหตุผลมาจากให้ความช่วยเหลือและแก้ไขความเดือดร้อนของสมาชิกเสมอ รวมทั้งหลักการควบคุมโดยหลักประชาธิปไตยซึ่งเป็นการดำเนินงานตามความเห็นของเสียงข้างมากภายในกลุ่ม มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ โดยพิจารณาด้วยเหตุด้วยผล อย่างรอบคอบ

3. **ความคุ้มกันที่ดีในตัวเอง (Self-immunity)** เป็นการเตรียมตัวให้พร้อมที่จะรับกับผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งเป็นไปตามหลักการกลุ่มที่มีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจจากสมาชิก ซึ่งสมาชิกต้องเป็นผู้ลงทุนร่วมกัน เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันด้านเงินทุนที่มาจากภายใน(หุ้น) และการสร้างเงินออมโดยรับเงินฝากจากสมาชิก รวมทั้งการจัดสรรกำไรสุทธิเป็นทุนสำรองเพื่อสร้างความมั่นคงแก่กลุ่ม นอกจากนี้ยังเป็นไปตามหลักการกลุ่มที่ต้องให้การศึกษาอบรมและสารสนเทศ แก่ทุกฝ่ายในขบวนการกลุ่มให้มีความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อรับมือกับสังคมเศรษฐกิจและวิถีการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อป้องกันการขาดทุน และเอื้อประโยชน์กับสมาชิก เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้ เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ

4.3.1 เงื่อนไข 2 เงื่อนไข

1) **เงื่อนไขความรู้(Knowledge)** ต้องมีความรอบรู้ ความรอบคอบ มีการเรียนรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการวางแผนและแนวทางปฏิบัติ ซึ่งเป็นไปตามหลักการกลุ่มที่ต้องให้การศึกษาอบรมและสารสนเทศ โดยกลุ่มจะต้องมีการอบรม เพิ่มพูนความรู้แก่ทุกฝ่ายในขบวนการกลุ่มเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและการปรับปรุง ป้องกัน การดำเนินงานกลุ่มต่อไป หากข้อมูล ความรู้เพื่อวิเคราะห์ให้กลุ่มมีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ

2) **เงื่อนไขคุณธรรม(Moral)** มีความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน มีความเป็นธรรมทั้งตนเองและสังคมซึ่งเป็นไปตามคุณค่าของกลุ่มที่กลุ่มต้องอยู่บนพื้นฐานความเสมอภาค เทียงธรรม เอื้ออาทรต่อผู้อื่น และอุดมการณ์กลุ่มที่เชื่อว่าหลักการกลุ่มจะนำไปสู่ความเป็นธรรมและสันติสุขในสังคมรวมทั้งหลักการกลุ่มซื้อที่เป็ตรับสมาชิกโดยสมัครใจ เปิดกว้างเป็นการช่วยเหลือผู้อื่นที่มีความเดือดร้อนและหลักจัดสรรผลประโยชน์อย่างเป็นธรรมในรูปแบบเงินปันผลและเงินเฉลี่ยคืน รวมทั้งหลักการเอื้ออาทรต่อชุมชน เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นในกรณีที่เกิด

ความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นการช่วยเหลือคนในชุมชน ไม่โลกเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น เอาเปรียบสมาชิก ซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัคเอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอารัคเอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอารัคเอาเปรียบผู้นำวัดดูดิบ เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับ เป็นหลัก เพื่อช่วยเหลือภายในชุมชนก่อน เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่ายเพื่อความเข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจ เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก

4.4 สรุปผลสัมฤทธิ์ผู้นำกลุ่มสะสมทุนที่ล้มเหลว หรือ ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้ได้สัมภาษณ์ผู้นำกลุ่มสะสมทุนที่ล้มเหลว หรือ ไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยคัดเลือกข้อมูลรายชื่อกลุ่มจากการประเมินของ สำนักงานสหกรณ์จังหวัด ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบส่งเสริม แนะนำ และตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัด เชียงราย จำนวน 10 กลุ่ม ผลสรุปปรากฏดังนี้

- 1) ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นั่นคือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ
 - 1.1) ใช้คอมพิวเตอร์จำนวนมากเกินปริมาณงาน
 - 1.2) ไม่มีใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ
 - 1.3) ไม่มีคอมพิวเตอร์
- 2) ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด
 - 2.1) มีค่าใช้จ่ายซื้อวัสดุสำนักงานสูง
 - 2.2) เบิกค่าเบี้ยเลี้ยงมาก
 - 2.3) ไม่ประหยัดในการใช้วัสดุสำนักงาน
- 3) เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์
 - 3.1) อัตราค่าจ้างงานแรงงานสูง
- 4) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ
 - 4.1) กู้ยืมเงินจำนวนมากและบริหารไม่ดี
 - 4.2) ปริมาณธุรกิจมากเกินไป

- 5) ไม่โลกเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น
 - 5.1) กำหนดราคาขายสูงกว่าตลาด
- 6) ข้อสัจธรรมสุจริตในการประกอบการไม่เอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ
 - 6.1) ผู้บริหารทุจริตในการบริหารงาน
 - 6.2) เจ้าหน้าที่ทุจริตต่อหน้าที่
 - 6.3) ค่าจ้างต่ำเจ้าหน้าที่ลาออกบ่อย
- 7) เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้
 - 7.1) จำหน่ายสินค้าชนิดเดียวที่ทำกำไรมาก
- 8) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อกวนเงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ
 - 8.1) กู้เงินมากบริหารไม่ได้
 - 8.2) ไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้
 - 8.3) แผลงเงินกู้แผลงเดียว
- 9) เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับ เป็นหลัก
 - 9.1) ไม่มีตลาดที่แน่นอนขายให้คนที่ให้ราคาสูง
- 10) เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย
 - 10.1) ไม่เป็นสมาชิกชุมชนจังหวัด
 - 10.2) ไม่มีการเชื่อมโยงธุรกิจ/กิจกรรมต่างๆกับสก.อื่น
 - 10.3) ไม่เข้าร่วมประชุมเครือข่ายระดับจังหวัด
 - 10.4) ไม่มีการชำระค่าบำรุงสันนิบาต
- 11) เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก
 - 11.1) ไม่มีการประชุมทุกเดือน
 - 11.2) ไม่มีประชุมใหญ่ทุกปี
 - 11.3) ไม่จัดเสวนากลุ่มสมาชิกเพื่อหาแนวทางพัฒนาและแก้ไข
 - 11.4) ไม่มีสวัสดิการช่วยเหลือสมาชิก
 - 11.5) ไม่สำรวจความต้องการซื้อ ขายของสมาชิก
 - 11.6) ไม่จัดกิจกรรมในโอกาสต่างๆ

ตารางที่ 4.34 แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักปฏิบัติ 11 ประการ

ความคิดเห็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่ระบุ	เหตุผล
1) ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นั่นคือเทคโนโลยีที่ราคาไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ	78.90	16.20	4.90	ทำให้เกิดผลผลิตสูง ทำงานได้เร็ว ประหยัดต้นทุน สะดวกรวดเร็ว
2) ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด	89.40	4.90	5.6	ประหยัดต้นทุน มีรายได้มากขึ้น ลดรายจ่าย ลดโลกร้อน
3) เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์	97.90	1.40	0.70	คนในชุมชนมีงานทำ สร้างรายได้แก่ชุมชน สร้างความสามัคคี ลดต้นทุน
4) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ	93.70	0.00	6.30	ทำให้การทำงานอย่างเป็นระบบ งานสำเร็จตามแผน ป้องกันการขาดทุน ป้องกันการผิดพลาด
5) ไม่โลกเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น	90.80	5.60	3.60	ช่วยเหลือสมาชิกก่อน สมาชิกเข้มแข็งกลุ่มก็อยู่ได้ เป็นการพัฒนาไปพร้อมๆกัน
6) ชื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการไม่เอาเปรียบผู้บริโภคร และไม่เอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ	83.10	16.20	0.70	ทำให้เกิดความไว้วางใจ มีลูกค้ามากขึ้น ทำธุรกิจที่ยาวนาน ทำให้สังคมสงบสุข
7) เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์	64.10	23.90	12.00	ค่อยเป็นค่อยไป บริหารคล่องตัวขึ้น ทำให้ไม่เป็นหนี้ไม่ขาดทุน ทำให้เข้มแข็งมั่นคง

ตารางที่ 4.34 (ต่อ)

ความคิดเห็น	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่ระบุ	เหตุผล
8) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อกวนเงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ	79.50	11.30	9.20	ป้องกันการขาดทุน แข่งขันกับธุรกิจอื่นๆ ได้ ผลประโยชน์ตกที่สมาชิก
9) เน้นการใช้วัสดุคุณภาพในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับ เป็นหลัก	73.90	6.30	19.70	ตลาดใกล้ตัวยอมรับก่อน อยู่ใกล้ชิดกันรู้จักกัน ช่วยเหลือสมาชิกในชุมชนก่อน ชุมชนได้ประโยชน์ก่อน เพื่อความมั่นคงของธุรกิจ เพราะทราบข้อมูลการตลาดอยู่แล้ว เงินหมุนเวียนในชุมชน
10) เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย	83.40	7.40	9.20	เพื่อความมั่นคงของกิจการ สร้างความสามัคคี ลดความเสี่ยงในธุรกิจ มีอำนาจต่อรองได้
11) เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก	92.30	4.70	3.00	สร้างการบริหารงานที่โปร่งใส ระดมสมองเพื่อความรอบ ครอบ ไม่ขาดทุนเพราะทำในสิ่งที่ สมาชิกต้องการ สร้างคุณธรรม

จากตารางจะเห็นว่า แนวปฏิบัติที่ผู้ตอบแบบสอบถามเกินร้อยละ 80 เห็นด้วยมี 7 ด้าน ได้แก่

- 1) ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด
- 2) เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์

- 3) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ
- 4) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการไม่โลกเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น
- 5) ซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ
- 6) เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย
- 7) เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย

ส่วนแนวปฏิบัติที่ผู้ตอบแบบสอบถามประมาณร้อยละ 60-70 เห็นด้วย มี 4 ด้าน ได้แก่

- 1) ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นั่นคือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ
- 2) เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์
- 3) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ
- 4) เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับ เป็นหลัก

4.5 สรุปการสังเคราะห์ข้อมูล 3 แหล่ง

จากข้อมูลที่ได้สามารถสรุปเป็นตารางสรุปการสังเคราะห์ และบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 ห่วง 2 เงื่อนไข กับแนวทางปฏิบัติ 11ปฏิบัติของกลุ่มสะสมทุน จากข้อมูล 3 แหล่ง คือ แบบสอบถาม สัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ปรากฏตามตาราง

แนวปฏิบัติ 11 ประการ	พอประมาณ	มีเหตุผล	สร้างระบบ ภูมิคุ้มกัน	คุณธรรม	ความรู้	ระดับการ ประยุกต์ใช้ ของ สหกรณ์ การเกษตร	ระดับการ ประยุกต์ใช้ ของสหกรณ์ เครดิตยู เนียน	ระดับการ ประยุกต์ใช้ ของกลุ่ม เกษตรกร	ระดับการ ประยุกต์ใช้ ของกลุ่ม ทั้งหมด
1) ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นั่นคือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพง แต่ถูกหลัก วิชาการ	/	/	/	/		C+	C+	C-	C+
2) ใช้ทรัพยากรทุกอย่างอย่างประหยัดและ มีประสิทธิภาพสูงสุด	/	/	/	/		C+	C+	B-	C+
3) เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่มา เทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นใน กรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์	/	/	/	/	/	C	C+	B-	C+
4) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้อง กับความสามารถในการบริหารจัดการ	/	/	/	/		B-	B-	C+	B-
5) ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะ สั้น	/	/	/		/	C+	C+	C	C+

แนวปฏิบัติ 11 ประการ	พอประมาณ	มีเหตุผล	สร้างระบบ ภูมิคุ้มกัน	คุณธรรม	ความรู้	ระดับการ ประยุกต์ใช้ ของ สหกรณ์ การเกษตร	ระดับการ ประยุกต์ใช้ ของสหกรณ์ เครดิตยูเนียน	ระดับการ ประยุกต์ใช้ ของกลุ่ม เกษตรกร	ระดับการ ประยุกต์ใช้ ของกลุ่ม สะสมทุน ทั้งหมด
6) ชื่อตัวย่อ สุจริตในการประกอบกรไม่ เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอารัดเอา เปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอา รัดเอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ	/	/	/		/	C+	B-	B	B-
7) เน้นการกระจายความเสี่ยงจากกรณี ผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความ ความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์	/	/	/	/		C+	C+	B-	C+
8) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะ อย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถใน การบริหารจัดการ	/	/	/			B-	B	C+	B-
9) เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และ ตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาด ในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับ เป็นหลัก	/		/			B-	B-	C+	B-

แนวปฏิบัติ 11 ประการ	พอประมาณ	มีเหตุผล	สร้างระบบ ภูมิคุ้มกัน	คุณธรรม	ความรู้	ระดับการ ประยุกต์ใช้ ของ สหกรณ์ การเกษตร	ระดับการ ประยุกต์ใช้ ของสหกรณ์ เครดิตยูเนียน	ระดับการ ประยุกต์ใช้ ของกลุ่ม เกษตรกร	ระดับการ ประยุกต์ใช้ ของกลุ่ม สะสมทุน ทั้งหมด
10) เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้าง เครือข่าย			/		/	C+	C+	B-	C+
11) เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ของสมาชิกและตอบสนองความต้องการ ของสมาชิก				/	/	B	B	B+	B

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1.) ศึกษาระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย 2.) เปรียบเทียบระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมใน จังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์เครดิตยูเนียน และสหกรณ์ภาคการเกษตร 3.) ศึกษาและวิเคราะห์หาต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

การวิจัยนี้มีขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับระดับเศรษฐกิจพอเพียงของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุน ในจังหวัดเชียงราย โดยพิจารณาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ 1) เนื้อหาตามหลักการของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3 หลักการ คือ หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผลและหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 2) เนื้อหาตามเงื่อนไขของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2 ข้อ คือ เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม และเพื่อเป็นการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การประยุกต์ใช้ให้เห็นเป็นรูปธรรมผู้วิจัยจึงได้กำหนดเนื้อหาตามหลักการจัดการธุรกิจตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มี 11 ปฏิบัติ คือ 1) ใช้เทคโนโลยีที่ถูกหลักวิชาการแต่มีราคาถูก 2) ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด 3) เน้นความร่วมมือของสมาชิกเป็นหลัก โดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นในกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์ 4) มีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ 5) ไม่โลภมากจนเกินไป และไม่เห็นกำไรในระยะสั้น เป็นหลัก แต่เน้นความอยู่รอดของชุมชนแล้วจึงค่อยพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนให้เกิดความมั่นคงก่อนที่จะก้าวไปพัฒนาธุรกิจ 6) ซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอารัดเอาเปรียบสมาชิกและ/หรือแรงงาน ตลอดจนไม่เอารัดเอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ 7) เน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้ 8) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้จนเกินความสามารถในการบริหารจัดการ 9) เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับ เป็นหลัก 10) 10. การรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย 11) การมีส่วนร่วม และช่วยเหลือสมาชิก

การวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาโดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) การสำรวจโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จำนวน 142 กลุ่ม 2) การสัมภาษณ์ผู้นำของกลุ่ม

สะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน และ 3) การสนทนากลุ่มที่มีผู้นำของกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จในจังหวัดเชียงราย และ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมของกลุ่มสะสมทุน จำนวน 15-20 ราย

แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับเศรษฐกิจพอเพียงของการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จะใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) โดยวิเคราะห์ค่าสถิติดังนี้คือ ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าร้อยละ (percentage) และค่าความถี่ (frequency) 2) การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับเศรษฐกิจพอเพียงของการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายตามประเภทการจดทะเบียน จะใช้การวิเคราะห์โดยวิธี One Way ANOVA และ 3) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาหาต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปโดยข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย (descriptive) ที่ได้จากการสัมภาษณ์ และจะใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) โดยการใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (interview) และการสนทนากลุ่ม (focus group)

โดยการวิจัยนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

1) ข้อมูลพื้นฐาน

1.1) การแบ่งงานกันทำของคณะกรรมการกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย คณะกรรมการกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายไม่มีการแบ่งงานกันทำ ร้อยละ 50.7 และมีการแบ่งงานกันทำ ร้อยละ 49.3 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.2) ลักษณะการแบ่งงานกันทำของคณะกรรมการกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย คณะกรรมการกลุ่มสะสมทุนจังหวัดเชียงรายมีลักษณะการแบ่งงานกันทำรูปแบบอื่นๆ ร้อยละ 81.0 รองลงมา คือแบ่งตามบทบาทและหน้าที่ของตำแหน่งนั้นๆ ร้อยละ 10.6 และแบ่งตามธุรกิจของกลุ่มสะสมทุน ร้อยละ 8.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.3) ผู้จัดทำแผนประจำปีและแผน 3ปีของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ที่ประชุมคณะกรรมการเป็นผู้จัดทำมากที่สุด ร้อยละ 84.5 รองลงมา คือที่ประชุมสมาชิกทุกคน ร้อยละ 9.2 และเจ้าหน้าที่ของกลุ่มสะสมทุน ร้อยละ 2.8 และน้อยที่สุดคือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้จัดทำ ร้อยละ 0.7 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.4) การได้มีการจัดฝึกอบรม หรือได้จัดส่งคณะกรรมการ สมาชิก และเจ้าหน้าที่ ให้ได้รับการฝึกอบรม ฐาน ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ร้อยละ 67.6 และไม่มีการจัดฝึกอบรม หรือได้จัดส่งคณะกรรมการ สมาชิก และเจ้าหน้าที่ ให้ได้รับการฝึกอบรม ฐาน 32.4 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.5) ประเภทการฝึกอบรมของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายมีการฝึกอบรมด้านการบริหารมากที่สุด ร้อยละ 43.7 รองลงมา คือด้านอื่นๆ ร้อยละ 28.9 และด้านนโยบายของรัฐหรือหน่วยงานน้อยที่สุด ร้อยละ 17.6 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.6) การปิดบัญชีประจำปีตามกรอบเวลา 150 วัน ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย มีการปิดบัญชีประจำปีตามกรอบเวลา 150 วัน คือ ปิดได้ทุกปี และทันเวลากำหนดมากที่สุด ร้อยละ 90.8 รองลงมา คือปิดได้บางปี และปีที่ปิดได้ทันเวลากำหนด ร้อยละ 6.4 และปิดได้ทุกปี แต่ไม่ทันเวลากำหนด ร้อยละ 2.8 ซึ่งสาเหตุของการปิดบัญชีไม่ได้ ส่วนใหญ่มาจากคณะกรรมการไม่รู้เรื่องบัญชี รองลงมา คือไม่มีเจ้าหน้าที่จัดทำบัญชี และผู้สอบบัญชีตรวจสอบไม่เสร็จ

1.7) เจ้าหน้าที่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย มีเจ้าหน้าที่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินการเป็นส่วนมาก ร้อยละ 29.4 รองลงมา คือเป็นบางส่วน ร้อยละ 27.3 และทุกคน ร้อยละ 21.7 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.8) เจ้าหน้าที่ของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ที่มีวุฒิการศึกษาตรงกับลักษณะงาน เจ้าหน้าที่ที่มีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับลักษณะงานทุกตำแหน่ง ร้อยละ 57.0 รองลงมา คือตรงทุกตำแหน่ง ร้อยละ 28.2 และตรงบางตำแหน่งและเป็นส่วนมาก ร้อยละ 9.2 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

1.9) อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มสะสมทุน ด้านอัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนทุนหมุนเวียน กลุ่มเกษตรกรมีสภาพคล่องมากที่สุด รองลงมาสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ด้านความสามารถในการก่อหนี้ อัตราส่วนแห่งหนี้สิน สหกรณ์เครดิตยูเนียนมีความสามารถในการก่อหนี้มากที่สุด รองลงมากลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์การเกษตร ด้านความสามารถในการใช้สินทรัพย์ อัตราหมุนของสินทรัพย์ สหกรณ์การเกษตรมีความสามารถในการใช้สินทรัพย์มากที่สุด รองลงมากลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ด้านความสามารถในการหากำไร อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ สหกรณ์การเกษตรมีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ให้เกิดผลตอบแทนมากที่สุด รองลงมาสหกรณ์เครดิตยูเนียน และกลุ่มเกษตรกร ด้านความสามารถในการหากำไร อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน สหกรณ์การเกษตรมีความสามารถให้ทุนให้เกิดผลตอบแทนมากที่สุด รองลงมากลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์เครดิตยูเนียน

5.1.2 ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของการบริหารจัดการกลุ่มสะสมทุน จังหวัดเชียงราย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ตามแนวทาง 11 ปฏิบัติ พบว่าระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของการบริหารจัดการกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับ “C+” ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า “ปานกลาง”

และเมื่อพิจารณาตามแนวทางปฏิบัติแต่ละข้อพบว่า มีอยู่ 3 ระดับ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้

- 1) ระดับ B ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ 1)การมีส่วนร่วมและช่วยเหลือสมาชิก
- 2) ระดับ B- ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ 1)การมีขนาดการผลิตที่สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ 2)ความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น 3)เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ 4)การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น
- 3) ระดับ C+ ได้แก่ แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับ 1) การใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาถูก 2) การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ 3) เน้นการทำงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาใช้หากไม่จำเป็น 4) การไม่โลภมากไม่เน้นกำไรระยะสั้น 5) การเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย และ6) การรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย

5.1.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับกลุ่มกลุ่มสะสมทุน ในจังหวัดเชียงราย

ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวทาง
11 ปฏิบัติ สรุปลงได้ดังนี้

ความคิดเห็น	เหตุผลที่เห็นด้วย	เหตุผลที่ไม่เห็นด้วย
1. การใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาถูก	1) ทำให้เกิดผลผลิตสูง 2) ทำงานได้เร็ว 3) ประหยัดต้นทุน 4) สะดวกรวดเร็ว	ปริมาณงานซับซ้อนมาก ต้องใช้เทคโนโลยีสูง
2. การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพ	1) ประหยัดต้นทุน 2) มีรายได้มากขึ้น 3) ลดรายจ่าย 4) ลดโลกร้อน	-
ความคิดเห็น	เหตุผลที่เห็นด้วย	เหตุผลที่ไม่เห็นด้วย
3. เน้นการทำงานเป็นหลักโดยไม่ นำเทคโนโลยีมาใช้หากไม่จำเป็น	1) คนในชุมชนมีงานทำ 2) สร้างรายได้แก่ชุมชน 3) สร้างความสามัคคี 4) ลดต้นทุน	จ้างแรงงานทำให้ต้นทุนสูง
4. การมีขนาดการผลิตที่ สอดคล้องกับความสามารถใน การบริหารจัดการ	1) ทำให้การทำงานอย่างเป็นระบบ 2) งานสำเร็จตามแผน 3) ป้องกันการขาดทุน 4) ป้องกันการผิดพลาด	-
5. การไม่โลภมากไม่เน้นกำไร ระยะสั้น	1) ช่วยเหลือสมาชิกก่อน 2) สมาชิกเข้มแข็งกลุ่มก็อยู่ได้ 3) เป็นการพัฒนาไปพร้อมๆกัน	-

ความคิดเห็น	เหตุผลที่เห็นด้วย	เหตุผลที่ไม่เห็นด้วย
6. มีความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบกรไม่เอาเปรียบผู้อื่น	1) ทำให้เกิดความไว้วางใจ 2) มีลูกค้ามากขึ้น 3) ทำธุรกิจที่ยาวนาน 4) ทำให้สังคมสงบสุข	-
7. มีการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย	1) ค่อยเป็นค่อยไป 2) บริหารคล่องตัวขึ้น 3) ทำให้ไม่เป็นหนี้ไม่ขาดทุน 4) ทำให้เข้มแข็งมั่นคง	-
8. เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ	1) ป้องกันการขาดทุน 2) แข็งขันกับธุรกิจอื่นๆ ได้ 3) ผลประโยชน์ตกที่สมาชิก	-
9.การใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น	1) ตลาดใกล้ด้วยยอมรับก่อน 2) อยู่ใกล้ซัดกันรู้จักกัน 3) ช่วยเหลือสมาชิกในชุมชนก่อน 4) ชุมชนได้ประโยชน์ก่อน 5) เพื่อความมั่นคงของธุรกิจ เพราะทราบข้อมูลการตลาดอยู่แล้ว 6) เงินหมุนเวียนในชุมชน	บางช่วงเวลาในท้องถิ่นขาดแคลน
10. การรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย	1) เพื่อความมั่นคงของกิจการ 2) สร้างความสามัคคี 3) ลดความเสี่ยงในธุรกิจ 4) มีอำนาจต่อรองได้	-
11.การมีส่วนร่วม และช่วยเหลือสมาชิก	1) สร้างการบริหารงานที่โปร่งใส 2) ระดมสมองเพื่อความรอบครอบ 3) ไม่ขาดทุนเพราะทำในสิ่งที่สมาชิกต้องการ 4) สร้างคุณธรรม	-

ที่มา: จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม

5.1.4 เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการกลุ่มสะสม ทุนในจังหวัดเชียงราย จำแนกตามประเภทการจดทะเบียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการในจังหวัดเชียงราย พบว่ากลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายที่ประเภทการจดทะเบียน กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายที่มีประเภทการจดทะเบียนต่างกัน มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีหลักวิชาการแต่ราคาถูก มีความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น การเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำไม่ก่อกวนเงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ การรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแนวทางปฏิบัติอื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1) กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทกลุ่มเกษตรกร กับสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกรกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีหลักวิชาการแต่ราคาถูก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์การเกษตรกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอาัดเอาเปรียบผู้อื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ ไม่ก่อกวนเงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์การเกษตรกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.1.5 ต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุน ในจังหวัดเชียงราย

กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายควรดำเนินกิจการของกลุ่มตามหลักการของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วย หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล และหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตามเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม แยกต้นแบบตามประเภทการจดทะเบียน ดังต่อไปนี้

1) สหกรณ์การเกษตร

1.1) ด้านการระดมทุน

กลุ่มที่เป็นสหกรณ์การเกษตรควรมีการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้ ได้แก่ มีการฝากเงินไว้หลายๆ ที่ พร้อมทั้งเน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อกำหนดเงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ มีการจำกัดการกู้เงินจากแหล่งเงินทุนภายนอก แหล่งเงินทุนที่หลากหลายเพื่อลดต้นทุนการเงิน รวมทั้งต้องสร้างความรู้ความเข้าใจตามเงื่อนไขความรู้ของเศรษฐกิจพอเพียง คือ สร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายเรื่องข้อดีของเงินทุนภายใน

1.2) ด้านการใช้ไปของเงินทุน

กลุ่มที่เป็นสหกรณ์การเกษตรควรมีการมีเหตุผลในการดำเนินงาน

1) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ กำหนดวงเงินกู้ตามขนาดการผลิตของสมาชิกแต่ละคน สั่งซื้อสินค้ามาจำหน่ายตามจำนวนที่สมาชิกต้องการไม่มากเกินไป 2) มีการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้ ได้แก่ ไม่ลงทุนในธุรกิจใดธุรกิจหนึ่งมากเกินไป มีการผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อจำหน่ายเองเช่น ปุ๋ย น้ำคั้น มีการลงทุนหลากหลายธุรกิจ หลายแหล่งเงินทุน 3) เน้นการมีส่วนร่วมช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก ได้แก่ พิจารณารวบรวมผลผลิตที่สมาชิกเดือนร้อน มีการปรับโครงสร้างหนี้ให้แก่สมาชิกผู้กู้กรณีชำระหนี้ไม่ได้ 4) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อกำหนดเงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ จัดให้มีหลักประกันเงินกู้ มีการติดตามการใช้เงินกู้อยู่เสมอ

1.3) ด้านบริหารจัดการ

กลุ่มที่เป็นสหกรณ์การเกษตรควรมีการมีเหตุผลในการดำเนินงาน 1) ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม คือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ ได้แก่ มีแผนให้ความรู้เทคนิคการบริหารธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวบรวม, จัดหาสินค้า มีการประชุมสัมมนา อบรมให้ความรู้ต่างๆ การศึกษาในงานให้แก่ฝ่ายต่างๆ ผู้ตรวจสอบกิจการมีการศึกษาหาวิธีการ มาตรฐาน ตัวชี้วัดในการตรวจสอบ 2) ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ แบ่งงานกันทำภายในองค์กรตามความรู้

ความสามารถความชำนาญ พิจารณาวุฒิการศึกษาสาขาที่ตรงกับงานในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ 3) เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นกรณีที่เกี่ยวข้องให้เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ มีการพิจารณาค้นในท้องถิ่นก่อนในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ ใช้หลักบริการจัดการเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน 4) มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ มีการพิจารณาจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมพอดีกับกับขนาดธุรกิจ มีการกำหนดแผนประจำปีมีปริมาณที่เหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด มีขนาดองค์กรที่เหมาะสม 5) ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น ได้แก่ ตั้งราคาขาย ราคาซื้อจากต้นทุนที่แท้จริง ไม่ได้ตั้งที่ราคาตลาด (D&S) คิดอัตราค่าบริการเช่น ค่าจ้าง ค่าขนส่ง ในราคาต้นทุนที่แท้จริง 6) ชื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ ได้แก่ ไม่ลงทุนธุรกิจที่ผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม หรือเบียดเบียนนักธุรกิจรายอื่นๆ คิดค่าจ้างตามค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายกำหนด และเงินโบนัสตามผลงานอย่างเป็นธรรม 7) เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เกินความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ ให้มีการพิจารณาดำเนินการเงินจากแหล่งเงินทุนภายในก่อนภายนอก มีการจัดทำหลักประกันการทำงานของเจ้าหน้าที่ มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ มีการกำหนดระเบียบที่เกี่ยวข้องขึ้นถือใช้ มีการหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจและดำเนินกิจการ 8) เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับเป็นหลัก ได้แก่ วางแผนงานจากการหาความรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันในท้องถิ่น 9) เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย ได้แก่ จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญได้ภายใน 150 วันได้ มีการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ กับสหกรณ์อื่นๆ ไม่เกิดการทุจริตเนื่องจากมีการตรวจสอบการดำเนินงานอยู่เสมอ 10) เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก ได้แก่ มีแผนการเงินเพื่อช่วยเหลือสมาชิกเมื่อประสบภัยธรรมชาติหรือเศรษฐกิจตกต่ำ ขาดทุน มีกองทุนเพื่อรักษาระดับเงินปันผล มีการประชุมคณะกรรมการตามข้อบังคับ พิจารณาอัตราเงินปันผล เฉลี่ยคืน อัตราดอกเบี้ยจากสถานการณ์ทั่วไปอย่างเป็นธรรม มีแผนงานจัดสวัสดิการต่างๆ ให้แก่สมาชิก ชุมชนเช่น จัดงานวันเด็กผู้สูงอายุ ร่วมทำบุญในโอกาสต่างๆ

2) ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน

ประเภทเครดิตยูเนียนจะมีต้นแบบต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคล้ายๆกับสหกรณ์การเกษตร แต่จะมีข้อแตกต่างที่สหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่มีคือ

2.1) ด้านการใช้ไปของเงินทุน 1) การมีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ สหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่สั่งซื้อสินค้ามาจำหน่ายตามจำนวนที่สมาชิกต้องการไม่มากเกินไป 2) มีการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้ ได้แก่ สหกรณ์เครดิตไม่มีการผลิตปัจจัยการผลิต

เพื่อจำหน่ายเองเช่น ปู๋ น้ำดื่ม 3) เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก ได้แก่ สหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่ได้พิจารณารวบรวมผลผลิตที่สมาชิกเดือนร้อน เนื่องจากตามหลักเกณฑ์ของทางราชการที่แบ่งประเภทสหกรณ์ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่สามารถดำเนินการธุรกิจรวมซื้อ รวมขาย และการผลิตได้ จะกระทำได้เฉพาะธุรกิจด้านการเงินเท่านั้น

2.2) ด้านบริหารจัดการ 1) ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม คือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการ ได้แก่ สหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่มีแผนให้ความรู้เทคนิคการบริหารธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจรวบรวม, จัดหาสินค้า 2) ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น ได้แก่ สหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่มีการตั้งราคาขาย ราคาซื้อจากต้นทุนที่แท้จริง ไม่ได้ตั้งที่ราคาตลาด (D&S) และไม่มีการคิดอัตราค่าบริการ เช่น ค่าจ้าง ค่าขนส่ง ในราคาค่าต้นทุนที่แท้จริง เนื่องจากตามหลักเกณฑ์ของทางราชการที่แบ่งประเภทสหกรณ์ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนไม่สามารถดำเนินการธุรกิจรวมซื้อ รวมขาย และธุรกิจบริการได้ จะกระทำได้เฉพาะธุรกิจด้านการเงินเท่านั้น

3) ประเภทกลุ่มเกษตรกร

ประเภทกลุ่มเกษตรกรจะมีต้นแบบต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคล้ายๆกับสหกรณ์การเกษตร แต่จะมีข้อแตกต่างที่กลุ่มเกษตรกรไม่มีคือ

3.1) ด้านการระดมทุน กลุ่มเกษตรกรไม่มีการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและ/หรือมีความสามารถในการปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้ ได้แก่ ไม่มีการฝากเงินไว้หลายๆ ที่ เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มนิติบุคคลของชุมชนขนาดเล็ก มีเงินทุนไม่มากนักจึงไม่เงินลงทุนเพียงที่จะนำไปฝากไว้หลายๆ ที่ได้

3.2) ด้านบริหารจัดการ กลุ่มเกษตรกรไม่มีแนวปฏิบัติที่ว่าไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรไม่มีการคิดอัตราค่าบริการเช่น ค่าจ้าง ค่าขนส่ง ในราคาค่าต้นทุนที่แท้จริง เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มขนาดเล็ก ไม่ทรัพย์สินที่จะให้เช่า หรือบริการให้แก่สมาชิก

5.2 การอภิปรายผล

5.2.1 การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับกลุ่มสะสมทุน

จากรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ พบว่าแนวทางแนวคิด และแนวปฏิบัติปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้ได้กับกลุ่มสะสมทุนทุกประเภท ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์เครดิตยูเนียน และกลุ่มเกษตรกร เนื่องจากการดำเนินงานของกลุ่มสะสมทุนจะต้องมีองค์ประกอบหลัก คือ การช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยกันแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิก ซึ่งสมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน โดยใช้ทุนภายในกลุ่มเป็นหลัก มีกระบวนการเรียนรู้โดยมีฐานมาจากช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความ

เดือนร้อนด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม เน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งเป็นหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตามเงื่อนไขความรู้ และคุณธรรม สอดคล้องกับสุเมธ ตันติเวชกุล (2549) ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่าเป็นแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ และจिराय อิศรางกูร ณ อยุธยา ก็กล่าวว่าเศรษฐกิจพอเพียงคือหลักการดำเนินชีวิตที่แท้จริง ดังนั้นจึงสามารถประยุกต์ใช้ได้ทุกระดับ นอกจากนี้ปรียานุช พิบูลสราวุธ (2549) ยังได้กล่าวถึงการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ระดับบุคคลหรือครอบครัว ระดับชุมชน ระดับนักธุรกิจ และระดับประเทศ ส่วนอภิชัย พันธเสน และคณะ (2546) ได้อธิบายว่าแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำสู่หลักปฏิบัติทางธุรกิจได้

5.2.2 ระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

การวิจัยนี้จึงต้องการทราบระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของการบริหารจัดการกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย โดยนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเครื่องมือในการวัดระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจจึงได้ขยายความมาจากแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงออกมาเป็น 11 ปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับอภิชัย พันธเสน และคณะ (2546) มี 7 ปฏิบัติ และสุกิจ ศรีถาปัด (2549) มี 9 ปฏิบัติ ที่มีได้หลักปฏิบัติเกี่ยวเศรษฐกิจพอเพียงในองค์กรของชุมชน แต่เนื่องจากยังขาดองค์ประกอบหลักที่สำคัญของกลุ่มสะสมทุนผู้วิจัยจึงได้เพิ่มอีก 2 ปฏิบัติ ได้แก่ 1) เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย และ 2) เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก

และจากการศึกษาพบว่าระดับการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของการบริหารจัดการกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของสำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงรายที่พบว่าส่วนมากสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกร(กลุ่มสะสมทุน)อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากในการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มสะสมทุนในทางทางปฏิบัติกลุ่มสะสมทุนแต่ละกลุ่มไม่ได้มีการใช้ครบทั้ง 11 ปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่ม ปริมาณงานของกลุ่ม และฐานะการเงินของกลุ่มข้อตกลง และแนวคิดของกลุ่ม

หากพิจารณาเป็นแต่ละปฏิบัติพบว่า แนวทางปฏิบัติที่กลุ่มสะสมทุนนำมาประยุกต์ใช้มาก คือ การมีส่วนร่วมและช่วยเหลือสมาชิก เพราะ เป็นหลักการที่สำคัญของกลุ่มสะสมทุน เนื่องจากเจ้าของของกลุ่มคือสมาชิก ใช้หลัก หนึ่งคน ต่อหนึ่งเสียง ส่วนแนวทางปฏิบัติที่กลุ่มสะสมทุนนำมาประยุกต์ใช้น้อย คือ 1) การใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาถูก เนื่องจากในปัจจุบันปริมาณธุรกิจ ปริมาณงานของกลุ่มสะสมทุนมีมากขึ้นจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีช่วยอย่างมาก เพื่อความรวดเร็ว บริการแก่สมาชิก ได้รวดเร็วทันเวลา และสะดวกขึ้น 2) การใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัด และมี

ประสิทธิภาพ เนื่องจากกลุ่มยังไม่ให้ความสำคัญมากนักเนื่องจากต้องการความสะดวกรวดเร็ว เน้นบริการสมาชิกเป็นหลัก 3) เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาใช้หากไม่จำเป็น เนื่องจากค่าจ้างแรงงานมีอัตราที่เพิ่มขึ้น ทำให้ต้นทุนสูงขึ้น ประกอบการพัฒนาเทคโนโลยีที่รวดเร็ว และก้าวหน้า ทำให้ใช้เทคโนโลยีได้ง่าย สะดวกและต้นทุนต่ำ 4) การไม่โลภมากไม่เน้นกำไรระยะสั้น เนื่องจากกลุ่มสะสมทุนนำแนวการบริหารทางธุรกิจเข้ามาปรับใช้กับการดำเนินงานมากขึ้น 5) การเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย เนื่องจากกลุ่มสะสมทุนมีแหล่งเงินทุนให้เลือกน้อย มีสินค้าและบริการให้เลือกน้อยเพราะต้องดำเนินงานตามความต้องการของสมาชิกเป็นหลัก และ 6) การรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย เนื่องจากยากในการประสานงาน กลุ่มสะสมทุนด้วยกันเองมีขั้นตอนกระบวนการตัดสินใจในทางธุรกิจล้ำช้า และยุ่งยาก มีระเบียบควบคุมไว้

5.2.3 การเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ตามประเภทการจดทะเบียน

จากการเปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายพบว่ากลุ่มสะสมทุน

1) กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทกลุ่มเกษตรกร กับสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกรกับสหกรณ์เครดิตยูเนียน มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีถูกหลักวิชาการแต่ราคาถูก เนื่องจากขนาดของปริมาณธุรกิจ ปริมาณงานของกลุ่มเกษตรกร กับสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์เครดิตยูเนียน ซึ่งกลุ่มเกษตรกรเป็นกลุ่มเล็กๆ ประจำหมู่บ้าน ประจำตำบล

2) กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์การเกษตรกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมีความซื่อสัตย์ สุจริตในการประกอบการ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น เนื่องจากสหกรณ์การเกษตร เป็นองค์กรที่ใหญ่กว่า มีขนาดปริมาณธุรกิจที่ใหญ่กว่า การบริหารองค์กรที่ซับซ้อนกว่า จึงมีระบบการตรวจสอบภายในที่ดีกว่า

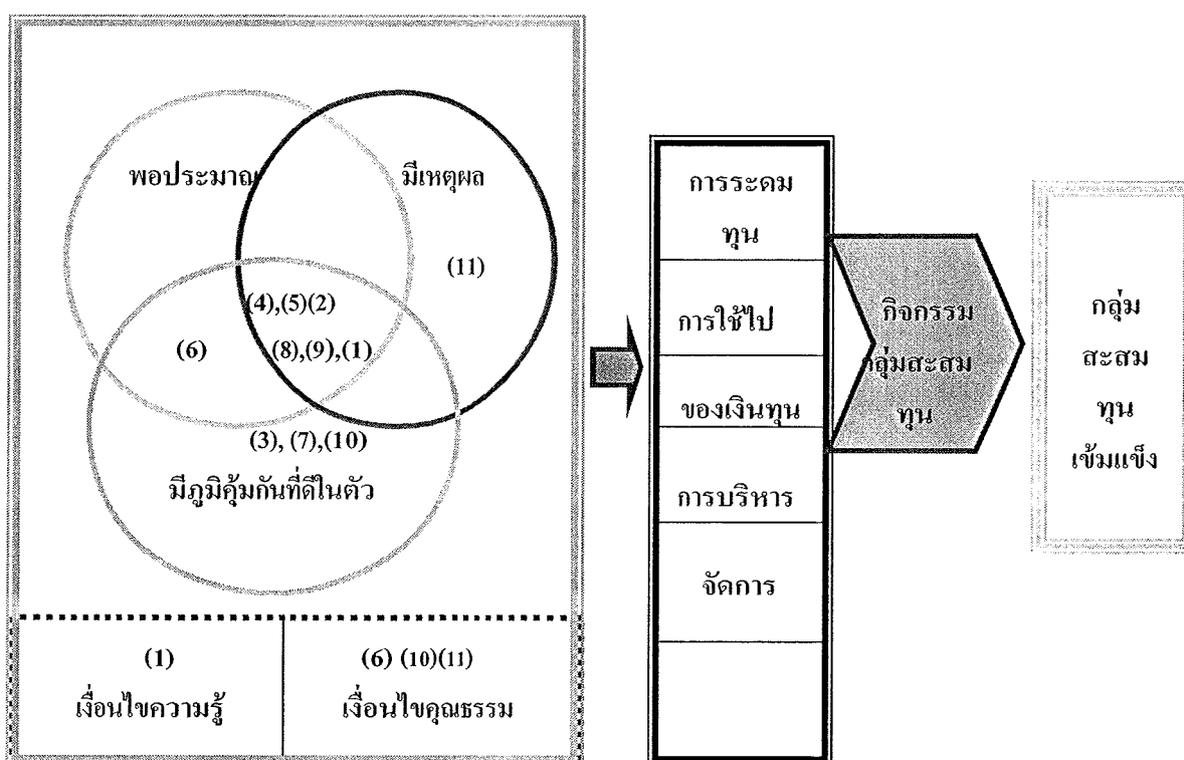
3) กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการกระจายความเสี่ยงจากการมีสินค้าและบริการที่หลากหลาย เนื่องจากสหกรณ์เครดิตยูเนียนมีการจำกัดการดำเนินธุรกิจเฉพาะทางการเงินเท่านั้นซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะในประเภทการจดทะเบียน กลุ่มเกษตรกรมีการดำเนินงานที่หลากหลายกว่า

4) กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียนกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ ไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรมีเงินทุนของตนเองน้อยกว่าเพราะเป็นกลุ่มขนาดเล็กกว่าจึงต้องพึ่งพิงเงินทุนภายนอกมากกว่า

5) กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ประเภทสหกรณ์การเกษตรกับกลุ่มเกษตรกร มีระดับการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงที่แตกต่างกัน ตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย เนื่องจากกลุ่มเกษตรกรมีขนาดเล็กกว่า มีขนาดธุรกิจน้อยกว่าสหกรณ์การเกษตร การดำเนินกิจกรรมอยู่ภายในหมู่บ้าน ตำบล ไม่กว้างเหมือนสหกรณ์การเกษตร

5.2.4 ต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายควรดำเนินกิจการของกลุ่มตามหลักการของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วย หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล และหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตามเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 5.1 ต้นแบบของระบบการผลิตและการจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

หมายเหตุ: (ตัวเลข) คือ หลักปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดย

(1) หมายถึง ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม คือ เทคโนโลยีที่ราคาไม่แพงแต่ถูกหลักวิชาการมีการได้แก่เพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ จากการเข้าอบรม จากภายในกลุ่มเองและหน่วยงานภายนอกกลุ่ม หรือ ไปศึกษาดูงาน

(2) หมายถึง ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ แบ่งงานกันทำภายในองค์กรตามความรู้ความสามารถความชำนาญ พิจารณาวุฒิการศึกษาสาขาที่ตรงกับงานในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่

(3) หมายถึง เน้นการจ้างงานเป็นหลักโดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ มีการพิจารณาค้นในท้องถิ่นก่อนในการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ ใช้หลักบริการจัดการเป็นเครื่องมือในการบริหารงาน การวางแผนการจัดการแรงงาน เน้นความร่วมมือสมาชิกเป็นหลัก ไม่พยายามนำเทคโนโลยีมาใช้ทดแทนแรงงานนอกจากในกรณีที่จำเป็นจะทำให้ผลิตภัณฑ์เสียหาย นอกจากนี้แรงงานที่มีส่วนในการผลิตควรเป็นผู้มีความรอบรู้ในการผลิตอย่างแท้จริง

(4) หมายถึง มีขนาดการผลิตที่เหมาะสม สอดคล้องกับความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ มีการพิจารณาจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่เหมาะสมพอดีกับกับขนาดธุรกิจ มีการกำหนดแผนประจำปีที่มีปริมาณที่เหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุด มีขนาดองค์กรที่เหมาะสม กำหนดวงเงินกู้ตามขนาดการผลิตของสมาชิกแต่ละคน ตั้งซื้อสินค้ามาจำหน่ายตามจำนวนที่สมาชิกต้องการไม่มากเกินไป

(5) หมายถึง ไม่โลภเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้น ได้แก่ ตั้งราคาขาย ราคาซื้อจากต้นทุนที่แท้จริง ไม่ได้ตั้งที่ราคาตลาด (D&S) คิดอัตราค่าบริการเช่น ค่าช่าง ค่าขนส่ง ในราคาต้นทุนที่แท้จริง

(6) หมายถึง ชื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการไม่เอารัดเอาเปรียบผู้บริโภค และไม่เอารัดเอาเปรียบแรงงานหรือลูกค้า ตลอดจนไม่เอารัดเอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ ได้แก่ ไม่ลงทุนธุรกิจที่ผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม หรือเบียดเบียนนักธุรกิจรายอื่นๆ คิดค่าจ้างตามค่าแรงขั้นต่ำตามกฎหมายกำหนด และเงินโบนัสตามผลงานอย่างเป็นธรรม

- มีการกำหนดข้อตกลงร่วมกันในการแบ่งปันผลตอบแทนอย่างยุติธรรมด้วยความเห็นชอบจากสมาชิก

- การจัดให้มีผู้ตรวจสอบกิจการ เพื่อความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ อีกทั้งสมาชิกจะได้ทราบสถานะทางการเงินของกลุ่ม และเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนการลงทุนของกลุ่มต่อไป

- การกำหนดราคาควรกำหนดตามต้นทุนที่แท้จริงและบวกกำไรพอประมาณเข้าไป เพื่อให้สมาชิกได้ซื้อสินค้าที่ราคาต่ำกว่าท้องตลาด และกลุ่มต้องอยู่ได้ด้วย

(7) หมายถึง เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ ให้มีการพิจารณาต้นทุนการเงินจากแหล่งเงินทุนภายในก่อนภายนอก มีการจัดทำหลักประกันการทำงานของเจ้าหน้าที่ มีการแต่งตั้งผู้ตรวจสอบกิจการ มีการกำหนดระเบียบที่เกี่ยวข้องขึ้นถือใช้ มีการหาข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจและดำเนินกิจการ เพราะถ้าจำหน่ายเพียงชนิดเดียวถ้าตลาดสินค้านั้นมีปัญหาขายไม่ได้ หรือราคาตกต่ำ กลุ่มก็จะประสบปัญหาขาดทุน แต่ถ้ามีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายหากชนิดใดชนิดหนึ่งมีปัญหาก็ยังมียอดผลิตภัณฑ์ชนิดอื่นๆเหลืออยู่

(8) หมายถึง เน้นการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ก่อหนี้เงินเกินความสามารถในการบริหารจัดการ ได้แก่ จัดให้มีหลักประกันเงินกู้ มีการติดตามการใช้เงินกู้อยู่เสมอ

ถ้ามีตลาดรองรับแน่นอนและมีความสามารถชำระหนี้ได้อาจขอกู้จากสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์(ชกส.) หรือหน่วยงานทางราชการการเช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลส่งเสริมกลุ่มสะสมทุนอยู่แล้ว และกู้ในดอกเบี้ยต่ำ

(9) หมายถึง เน้นการใช้วัตถุดิบภายในท้องถิ่น และตอบสนองตลาดในท้องถิ่น ภูมิภาค ตลาดในประเทศและตลาดต่างประเทศ ตามลำดับเป็นหลัก ได้แก่ วางแผนงานจากการหาความรู้ข้อมูลที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ในท้องถิ่น การวางแผนการจัดหาสินค้ามาจำหน่าย เน้นการใช้สินค้าภายในในท้องถิ่นเพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายในการขนส่งและเป็นการ

เพิ่มรายได้ใช้ชุมชน หากในท้องถิ่น ไม่มีหรือมีไม่เพียงพอให้ลองหาสิ่งอื่นที่มีในท้องถิ่นทดแทน แต่ถ้าไม่สามารถหาสิ่งอื่นทดแทน ได้จึงค่อยหาจากภายนอกท้องถิ่น ช่องทางการจัดจำหน่ายควรเป็นตลาดในท้องถิ่นมากกว่านอกท้องถิ่น ดังนั้นสินค้าที่ผลิตควรตอบสนองความต้องการของสมาชิกและคนในท้องถิ่นก่อน

(10) หมายถึง เน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งและสร้างเครือข่าย ได้แก่ จัดให้มีการประชุมใหญ่สามัญได้ภายใน 150 วันได้ มีการเชื่อมโยงกิจกรรมต่างๆ กับสหกรณ์อื่นๆ ไม่เกิดการทุจริตเนื่องจากการตรวจสอบการดำเนินงานอยู่เสมอ เกิดจากการรวมกลุ่มและร่วมทุนของสมาชิกในชุมชนที่มีความผูกพันกันเป็นทุนเดิมและมีวิถีชีวิตร่วมกัน มีความสามัคคีกัน แหล่งที่มาของทุนมาจากภายในกลุ่มเป็นหลัก ได้แก่ การรวมหุ้น การออมทรัพย์ หากมีไม่เพียงพอแต่จำเป็นต้องลงทุนเพิ่มอาจขอสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร องค์การบริหารส่วนตำบลและ/หรือเทศบาลตำบล

(11) หมายถึง เน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิกและตอบสนองความต้องการของสมาชิก ได้แก่ มีแผนการเงินเพื่อช่วยเหลือสมาชิกเมื่อประสบภัยธรรมชาติหรือเศรษฐกิจตกต่ำ ขาดทุน มีกองทุนเพื่อรักษาระดับเงินปันผล มีการประชุมคณะกรรมการตามข้อบังคับ พิจารณาอัตราเงินปันผล เฉลี่ยคืน อัตราดอกเบี้ยจากสถานการณ์ทั่วไปอย่างเป็นธรรม มีแผนงานจัดสวัสดิการต่างๆ ให้แก่สมาชิก ชุมชนเช่น จัดงานวันเด็ก ผู้สูงอายุ ร่วมทำบุญในโอกาสต่างๆ

5.3 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ต้องร่วมกันขับเคลื่อนทั้ง 3 ภาคส่วน ดังนี้

1) กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย ควรดำเนินการเป็นลำดับดังนี้

1.1) ต้องสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิกซึ่งมีฐานะเป็นเจ้าของ ให้ทุกส่วนในกลุ่มสะสมทุนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง ลดการใช้เงินทุนจากแหล่งเงินทุนภายนอกเพื่อความมั่นคง และเข้มแข็งของการดำเนินงาน

1.2) มีการสร้างข่ายข่ายระหว่างกลุ่มสะสมทุนด้วยกัน เพื่อให้มีอำนาจต่อรองในระบบเศรษฐกิจ และเพื่อสร้างความสามัคคีกัน ให้เป็นไปตามหลักที่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือตนเอง

1.3) กลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายควรดำเนินกิจการของกลุ่มตามหลักการของแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันประกอบด้วย หลักความพอประมาณ หลักความมีเหตุผล และหลักการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตามเงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม ดังที่เป็นต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

2) เจ้าหน้าที่ส่งเสริมกลุ่มสะสมทุน จากหน่วยงานของรัฐในจังหวัดเชียงราย

2.1) กำหนดเป็นนโยบายแผนงานหลักร่วมกันของทุกส่วนราชการ ในการวางแผน พัฒนา ส่งเสริม และผลักดันให้กลุ่มสะสมทุนดำเนินงานไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โดยเป็นการวางแผนปฏิบัติงานเชิงบูรณาการ

2.2) จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานให้เพียงพอ ต่อการส่งเสริม แนะนำ และ ตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่มสะสมทุน

2.3) มีการติดตาม ตรวจสอบอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ในการดำเนินของกลุ่มสะสมทุน เนื่องจากกลุ่มสะสมทุนกลุ่มระดับชุมชนชาวบ้าน ไม่มีความรู้ความชำนาญในการบริหารจัดการกลุ่มมากนัก

2.4) จัดให้มีต้นแบบเพื่อตัวอย่างศึกษา กรณีกลุ่มสะสมทุนที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.5) ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติให้เป็นตัวอย่าง ทั้งองค์กรของรัฐ และเจ้าหน้าที่ควรนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในองค์กร และการดำเนินชีวิตเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่กลุ่มสะสมทุนต่อไป

3) สถาบันการศึกษาในจังหวัดเชียงราย

สถาบันการศึกษาในจังหวัดเชียงรายโดยเฉพาะสถาบันระดับอุดมศึกษาควรเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมกลุ่มสะสมทุน โดยร่วมกันจัดทำหลักสูตรการบริหารจัดการกลุ่มสะสมทุนที่ประกอบไปด้วย การบริหารจัดการกลุ่ม การบริหารจัดการทุน การจัดการการตลาด การจัดการการผลิต การจัดการการเงินและบัญชี แล้วเปิดอบรมให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกลุ่มสะสมทุน เพื่อจะได้นำความรู้ไปพัฒนากลุ่มสะสมทุนต่อไป

5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัย ไปใช้ประโยชน์ได้จริงและต่อยอดการประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับกลุ่มสะสมทุน นักวิชาการอาจทำการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้

1) นำต้นแบบการบริหารจัดการกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงรายไปทำการวิจัยแบบมีส่วนร่วมกับกลุ่มกลุ่มสะสมทุน

2) การวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรการบริหารจัดการกลุ่มสะสมทุนพึ่งตนเอง

3) การวิจัยเพื่อนำไปสู่การสร้างศูนย์การเรียนรู้และพัฒนากลุ่มสะสมทุน

บรรณานุกรม

- จิรายู อิศรางกูร ณ อยุธยา. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ปีที่ 42 ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน – ธันวาคม, 2548.
- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. คู่มือการปฏิบัติงาน ปี 2550. 2549.
- ประยูทธ สังขรัตน์. การจัดการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในภาคเหนือ.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. การกำหนดอัตราการค้าที่ดินทรัพย์สภาพคล่องของสหกรณ์. 2550.
- ดำรงศักดิ์ แก้วเพ็ง. กระบวนการสะสมทุนโดยชุมชน กรณีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านนาหว้า อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา. 2544.
- มนตรี ปานกล้า. เศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดลำปาง, 2543.
- ทัศนัย พิริยาสัยสันติ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสร้างสถาบันชุมชน กรณีศึกษากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านทุ่งมน จังหวัดสุรินทร์. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สกุล วงษ์กาฬสินธุ์. การดำเนินงานและการมีส่วนร่วมของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านโนนทอง ตำบลบ้านกอก อำเภอจตุรัส จังหวัดชัยภูมิ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2543.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. การพัฒนากลุ่มสะสมทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน, 2544.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดเชียงราย. รายงานประจำปี2550. กรมส่งเสริมสหกรณ์ ธันวาคม 2550, 2550.
- สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสหกรณ์. สหกรณ์พอเพียง. กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2550.
- อารีย์ เชื้อเมืองพาน. ปัจจัยและเงื่อนไขที่มีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของกลุ่มสะสมทุนในเขตภาคเหนือตอนบน. มหาวิทยาลัยแม่โจ้, 2544.
- สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดเชียงราย. เอกสารประกอบการประชุมคณะทำงานวางแผนด้านการเกษตรจังหวัดเชียงราย ประชุม ณ ห้องประชุม วันที่ 20 มีนาคม 2551, 2551.

ศรินทิพย์ นิลเขต. การวิเคราะห์ขนาดธุรกิจที่เหมาะสมของสหกรณ์เครดิตยูเนียนในประเทศไทย.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. การเตรียมการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542.

กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2543.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. รายงานผลการศึกษาโครงการวิจัยสถานภาพปัจจุบันของกลุ่มเกษตรกรกับแนวทางพัฒนา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2546.

พูนศรี พลายงาม. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดตั้งสหกรณ์การเกษตร. กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2542.

สุขสันต์ มุกดาสนิท. วัฒนาการของกลุ่มเกษตรกร. กรุงเทพฯ: นิเวศธรรมดาการพิมพ์, 2544.

บัญชา มณีคำ. การวิเคราะห์ขนาดธุรกิจที่เหมาะสมของสหกรณ์โคนมของประเทศไทย. กรุงเทพฯ:

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540.

บุญมี สุวรรณอัครดี. แนวทางการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดิน : ศึกษาเฉพาะกรณี

จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.

เบญจพล ศักรภณ์. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณเงินฝากของสมาชิกในสหกรณ์การเกษตรสันป่า

ตอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.

ปรัชญา มากไมตรี. ขนาดธุรกิจที่เหมาะสมของสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ของไทย. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538.

รังสรรค์ ปิติปัญญา. แนวทางพัฒนาสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดิน. ภาควิชาสหกรณ์ คณะ

เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.

รังสรรค์ ปิติปัญญา. ขนาดธุรกิจและขนาดพื้นที่ที่เหมาะสมของสหกรณ์. ภาควิชาสหกรณ์ คณะ

เศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.

ศรีสุข ไรจน์อุ๋นวงศ์. การยอมรับระดับรายได้ของครัวเรือนไทยระหว่างชนบทและเมืองปี พ.ศ.

2535/2536. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2539.

สุวรรณ เทพโพธา. ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาศักยภาพสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรแบบเบ็ดเสร็จ

ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2550 ผลงานวิชาการ กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2551.

โกศล ศรีเฉลิม. ศึกษาเกี่ยวกับโครงการพัฒนาศักยภาพแบบเบ็ดเสร็จตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียงในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. ผลงานวิชาการ กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2551.

กลุ่มวิจัยและพัฒนา กลุ่มเกษตรกร. แนวทางการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร. สำนักจัดตั้งและ

ส่งเสริมสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2550.

สำนักจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์,ชุมนุมสหกรณ์เครดิตยูเนียนแห่งประเทศไทย. แนวทางการจัดตั้งและส่งเสริมสหกรณ์ประเภทสหกรณ์เครดิตยูเนียน. กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2549.

คำรงค์ ปิ่นประณต และสะอาด แก้วเกษ. ระบบสหกรณ์ในประเทศไทย. ชมรมข้าราชการบำนาญ กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2550.

ธนศ ศรีวิชัยลำพันธ์ และอารีย์ เชื้อเมืองพาน. การพัฒนากลุ่มสะสมทุนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในเขตพื้นที่ภาคเหนือตอนบน. รายงานการวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ในภาคธุรกิจเอกชน การบริหารทรัพยากรมนุษย์เครือข่ายซีเมนต์ไทย. รายงานการวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์(นิด้า), 2550.

อภิชัย พันธเสน และคณะ. การวิเคราะห์อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง. รายงานการวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2546.

สุวกิจ ศรีปีดดา. การประยุกต์หลักการจัดการธุรกิจตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับวิสาหกิจชุมชน. รายงานการวิจัย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2549.

พะยอม วงศ์สารศรี. การจัดการองค์การและการจัดการ. คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2538.

สัมพันธ์ ภูไพบูลย์. องค์การและการจัดการ. คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏนครปฐม, 2540.

ศิริอร ชันธหัตถ์. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรภาพพัฒนา, 2539.

จิรศักดิ์ จิยะจันทน์ และคณะ. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เสรีรัตน์ เทเวศร์, 2542.

นิรมิต เทียมทัน. ยุทธศิลป์การบริหารจัดการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ส.เอเชียเพรส, 2548.

สมยศ นาวิการ. การบริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ 1991, 2544.

<http://www.cdd.go.th/webfund/economic1.doc>

ภาคผนวก

แบบสอบถาม
โครงการวิจัยเรื่อง

การบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุน ในจังหวัดเชียงราย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย เปรียบเทียบระดับของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมในจังหวัดเชียงราย โดยจำแนกตามประเภทการจดทะเบียน ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน และสหกรณ์ภาคการเกษตร และศึกษาและวิเคราะห์หาต้นแบบของการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มสะสมทุนในจังหวัดเชียงราย

ผู้วิจัยใคร่ขออนุเคราะห์จากท่านโปรดตอบแบบสอบถาม กรุณาตอบตามความเป็นจริงตามที่ท่านไปปฏิบัติ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

.....
แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มสะสมทุน (กลุ่ม/สหกรณ์)

ตอนที่ 2 การนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการของกลุ่มสะสมทุน (กลุ่ม/สหกรณ์)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับกิจกรรมกลุ่ม/สหกรณ์

ตอนที่ 4 ด้านการวิเคราะห์ห้วงการเงิน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มสะสมทุน(กลุ่ม/สหกรณ์)

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องสี่เหลี่ยม (□) และเติมข้อความลงในเส้นประ หากไม่มีข้อมูลหรือกลุ่ม/สหกรณ์ไม่ได้มีกิจกรรมนั้น ให้ระบุ ไม่มีข้อมูล หรือระบุ ไม่มีกิจกรรม นั้น

ส่วนที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ

1. ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....ตำแหน่ง.....

2. ชื่อกลุ่ม/สหกรณ์.....

3. ที่อยู่เลขที่.....หมู่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

หมายเลขโทรศัพท์.....โทรสาร.....อีเมล์(E-mail).....

4. ปีที่จดทะเบียนจัดตั้งกลุ่ม/สหกรณ์ ปี พ.ศ.....

5. กรรมการดำเนินการปัจจุบันมีจำนวน.....คน ประกอบด้วย

รองประธานกรรมการจำนวน.....คน เลขานุการ.....คน ทรัพย์กติก.....คน

6. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ มีพนักงาน/เจ้าหน้าที่ จำนวนรวมคน แยกเป็น
- ผู้จัดการ.....คน รอง/ผู้ช่วยผู้จัดการ.....คน
- เจ้าหน้าที่บัญชีและการเงิน.....คน เจ้าหน้าที่สินเชื่อ.....คน
- เจ้าหน้าที่การตลาด.....คน
- เจ้าหน้าที่อื่นๆ(โปรดระบุตำแหน่งและจำนวน
-
-
7. ผู้ตรวจสอบกิจการปัจจุบันมีจำนวน.....คน
8. กลุ่ม/สหกรณ์ มีปัญหาสิ้นสุดประจำปี ณ วันที่.....ของทุกปี
9. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ มีวงเงินกู้ยืมและค้ำประกันประจำปีที่นายทะเบียนสหกรณ์เห็นชอบ
จำนวนไม่เกิน.....บาท
10. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์มีสมาชิกจำนวน.....คน แบ่งกลุ่มสมาชิกออกเป็น.....กลุ่ม
11. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์มีสมาชิกสมทบจำนวน.....คน แบ่งกลุ่มสมาชิกออกเป็น.....กลุ่ม
12. กลุ่ม/สหกรณ์มีวิธีการไปติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ของสมาชิกหรือไม่ อย่างไร
-
-
13. คณะกรรมการในกลุ่ม/สหกรณ์ของท่านมีการแบ่งงานกันทำหรือไม่อย่างไร
- ไม่มี
- มี อย่างไรบ้าง
- แบ่งตามธุรกิจของกลุ่ม/สหกรณ์
- แบ่งตามบทบาทหน้าที่ของตำแหน่งนั้นๆ
- แบ่งตามรูปแบบอื่นๆ (ระบุ)
14. กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านมีการกำหนดแผนดำเนินงานประจำปี(3ปี) หรือเป้าหมายในระยะ 3 ปีไว้
หรือไม่ อย่างไร
-
-
15. กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านมีการกำหนดแผนดำเนินงานประจำปี(1ปี) หรือเป้าหมายในปีถัดไป(ปีหน้า)
ไว้หรือไม่ อย่างไร
-
-

16. แผนประจำปีถัดไปและแผน 3 ปีของกลุ่ม/สหกรณ์ ใครเป็นผู้จัดทำ

- ที่ประชุมสมาชิกทุกคน
- ที่ประชุมคณะกรรมการ
- ประธานกรรมการ
- เจ้าหน้าที่ของกลุ่ม/สหกรณ์
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ
- อื่นๆ (ระบุ).....

17. ที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ของท่านได้มีการจัดฝึกอบรม หรือ ได้จัดส่งคณะกรรมการ สมาชิก และเจ้าหน้าที่ ให้ได้รับการฝึกอบรม ดูงาน หรือไม่

- ไม่มี
- มี ฝึกอบรมทางค้ำใน(ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)
 - ด้านการบริหารงาน
 - ด้านการทำธุรกิจ
 - ด้านนโยบายของรัฐ หรือหน่วยงานอื่น
 - ด้านอื่นๆ(ระบุ).....

18. ในรอบ 3 ปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ของท่านปิดบัญชีประจำปีตามกรอบเวลา 150 วัน ได้หรือไม่
อย่างไร

- ปิดได้ทุกปี และทันเวลากำหนด
- ปิดได้ทุกปี แต่ไม่ทันเวลากำหนด
- ปิดได้บางปี และปีที่ปิดได้ทันเวลากำหนด
- ปิดได้บางปี แต่ปีที่ปิดได้ไม่ทันเวลากำหนด
- ปิดไม่ทั้ง 3 ปีที่ผ่านมา
- อื่นๆ (ระบุ).....

19. สาเหตุของการปิดบัญชีประจำปีไม่ได้ หรือตามกรอบเวลา 150 วัน มาจากสาเหตุใด

- เหตุจากคณะกรรมการไม่รู้เรื่องบัญชี
- เหตุจากไม่มีเจ้าหน้าที่จัดทำบัญชี
- เหตุจากผู้สอบบัญชีตรวจสอบไม่เสร็จ
- เหตุเกิดจากการทุจริตของกลุ่ม/สหกรณ์
- สาเหตุอื่นๆ (ระบุ).....

20. เจ้าหน้าที่ของกลุ่ม/สหกรณ์มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินการของกลุ่ม/สหกรณ์ อย่างไร

- ไม่มีเลย
- มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินการของกลุ่ม/สหกรณ์ ทุกคน
- มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินการของกลุ่ม/สหกรณ์ เป็นส่วนมาก
- มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ดำเนินการของกลุ่ม/สหกรณ์ เป็นบางส่วน
- อื่นๆ (ระบุ).....

21. เจ้าหน้าที่ของกลุ่ม/สหกรณ์มีวุฒิการศึกษาตรงกับลักษณะงานหรือไม่

- ไม่ตรงทุกตำแหน่ง
- ตรงบางตำแหน่ง และเป็นส่วนมาก
- ตรงบางตำแหน่ง แต่เป็นส่วนน้อย
- ตรงทุกตำแหน่ง
- อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 ด้านเงินทุน

22. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ มีเงินสำรองรวมทั้งสิ้น.....บาท

23. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ มีทุนเรือนหุ้นที่ชำระเต็มมูลค่าแล้วรวมทั้งสิ้น.....บาท

24. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ มีเงินรับฝากรวมทุกประเภทแล้วรวมทั้งสิ้น.....บาท

แยกเป็นรับฝากจากสมาชิก.....บาท รับฝากจากผู้ที่ไม่ใช่สมาชิก.....บาท

25. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ มีหนี้สินหรือเจ้าหนี้รวมทั้งสิ้น.....บาท แยกเป็น
 ชื่อเจ้าหนี้.....จำนวนหนี้.....บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....ต่อปี
 ชื่อเจ้าหนี้.....จำนวนหนี้.....บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....ต่อปี
 ชื่อเจ้าหนี้.....จำนวนหนี้.....บาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ.....ต่อปี
 (หากมีมากกว่านี้ให้ระบุไว้พื้นที่ว่าง)
26. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ มีเงินรับบริจาครวมทั้งสิ้น.....บาท
27. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ มีเงินทุนอื่นๆ รวมทั้งสิ้น.....บาท ได้แก่
 เงินกองทุนศึกษาอบรม.....บาท เงินกองทุนพนักงาน.....บาท
 เงินกองทุนสวัสดิการ.....บาท เงินกองทุนสงเคราะห์สมาชิก.....บาท
 อื่นๆ (ระบุ).....บาท (หากมีมากกว่านี้ให้ระบุไว้พื้นที่ว่าง)
28. กลุ่ม/สหกรณ์ ใช้วิธีระดมหุ้นจากสมาชิกอย่างไรบ้าง (โปรดระบุ)
 1..... 2 3.....
 3..... 4..... 6.....
29. กลุ่ม/สหกรณ์ ใช้วิธีระดมเงินฝากจากสมาชิกอย่างไรบ้าง(โปรดระบุ)
 1..... 2 3.....
 3..... 4..... 6.....

ส่วนที่ 3 ด้านธุรกิจสินเชื่อ

30. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ มีลูกหนี้เงินกู้รวมทุกประเภทรวมทั้งสิ้น.....บาท
31. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ มีลูกหนี้เงินกู้รวมทั้งสิ้น.....ราย
 แยกเป็น ลูกหนี้ที่เป็นสมาชิกจำนวน.....ราย รวมทั้งสิ้น.....บาท
 ลูกหนี้ที่ไม่ใช่สมาชิก.....ราย รวมทั้งสิ้น.....บาท
32. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ มีเพดานวงเงินกู้ยืมที่ให้ลูกหนี้กู้ต่อรายไว้รวมทุกสัญญาไว้รายละเอียดไม่เกิน
บาท
 ซึ่งท่านคิดว่า เหมาะสม มากเกินไป น้อยเกินไป
33. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ มียอดเงินกู้ค้างชำระรวมทั้งสิ้น.....บาท
34. ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ มียอดดอกเบี้ยค้างชำระรวมทั้งสิ้น.....บาท

ส่วนที่ 4 ด้านธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย(ธุรกิจรวมซื้อ)

35. ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ จำหน่ายสินค้าอะไรบ้าง (โปรดระบุ)

1..... 23.....

3..... 4..... 6.....

(หากมีมากกว่านี้ให้ระบุไว้พื้นที่ว่าง)

36. ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ มียอดสั่งซื้อสินค้าจำหน่ายรวมทั้งสิ้น.....บาท

37. ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ มียอดจำหน่ายสินค้ารวมทั้งสิ้น.....บาท

38. ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ จำหน่ายสินค้าที่เป็นสมาชิก.....คน

และจำหน่ายสินค้าที่ไม่เป็นสมาชิก.....คน

ส่วนที่ 5 ด้านธุรกิจรวบรวมผลผลิต(ธุรกิจรวมขาย)

39. ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ รวบรวมผลผลิตสินค้าอะไรบ้าง (ระบุ)

1..... 23.....

3..... 4..... 6.....

(หากมีมากกว่านี้ให้ระบุไว้พื้นที่ว่าง)

40. ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ มียอดรวบรวมสินค้ารวมทั้งสิ้น.....บาท

41. ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ มียอดขายผลผลิตที่รวบรวมรวมทั้งสิ้น.....บาท

42. ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ รวบรวมผลผลิตที่เป็นสมาชิก.....คน

และรวบรวมผลผลิตที่ไม่เป็นสมาชิก.....คน

ส่วนที่ 6 ด้านธุรกิจบริการ

43. ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ มีธุรกิจบริการอะไรบ้าง เช่น บริการรถบรรทุก บริการรถไถ
บริการพ่นยา บริการเช่า โกดัง บริการเครื่องจักรกลฯลฯ (โปรดระบุ)

1..... 23.....

3..... 4..... (หากมีมากกว่านี้ให้ระบุไว้พื้นที่ว่าง)

44. ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ มียอดรายได้จากการบริการรวมทั้งสิ้น.....บาท

45. ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ บริการให้แก่สมาชิก.....คน

และบริการให้แก่ที่ไม่เป็นสมาชิก.....คน

ส่วนที่ 7 ด้านการจัดสวัสดิการแก่สมาชิกและเจ้าหน้าที่

46. กลุ่ม/สหกรณ์ มีการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิกและเจ้าหน้าที่ อะไรบ้าง (ระบุ)

1..... 2.....

3..... 4.....

(หากมีมากกว่านี้ให้ระบุไว้พื้นที่ว่าง)

47. ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ ได้จ่ายค่าสวัสดิการให้แก่สมาชิก.....คน
และจ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่.....คน บุคคลอื่นๆคน

48. ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ ได้จ่ายค่าสวัสดิการให้แก่สมาชิกเป็นจำนวน.....บาท
และเจ้าหน้าที่.....บาท

ตอนที่ 2 การนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในระบบการผลิตและการจัดการของกลุ่ม/สหกรณ์

ท่านคิดว่ากลุ่ม/สหกรณ์ของท่าน ได้นำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในระบบการผลิตและการจัดการกับกลุ่ม/สหกรณ์ของท่าน ได้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย (√) ในช่องที่ท่านเห็นว่าตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

รายการ	ระดับของความสอดคล้องกับ กลุ่ม/สหกรณ์ (%)				
	0-20	21-40	41-60	61-80	80-100
49.ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในกิจการของกลุ่ม/สหกรณ์ ได้พิจารณาถึงความจำเป็นและคุ้มค่าเป็นหลัก					
50.เทคโนโลยีที่กลุ่ม/สหกรณ์นำมาใช้ได้รับการถ่ายทอดจากนักวิชาการ หรือผู้ชำนาญการ					
51.กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านใช้ทรัพย์สิน ทรัพยากร และเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่อย่างเต็มที่					
52.กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านสามารถซ่อมบำรุงทรัพย์สิน อุปกรณ์ต่างๆ ได้เอง					
53.กลุ่ม/สหกรณ์มีการคัดเลือกแรงงานในเขตท้องที่ ดำเนินงานของกลุ่ม/สหกรณ์เป็นหลัก					
54.กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านนำเอาเครื่องจักร เช่น รถยก รถตัก เครื่องลำเลียง ฯลฯ มาใช้แทนแรงงาน					
55.กลุ่ม/สหกรณ์ไม่เน้นจำหน่ายสินค้าให้กับผู้ที่ไม่เป็นสมาชิก แต่เน้นจำหน่ายให้กับผู้ที่เป็นสมาชิกเป็นหลัก					
56.ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่ม/สหกรณ์ จำหน่ายสินค้าให้สมาชิกและจำหน่ายสินค้าให้แก่ผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ในสัดส่วนเท่าใด					
57.กลุ่ม/สหกรณ์มีปริมาณสินค้า/บริการเพียงพอต่อความต้องการซื้อของผู้ซื้อ					
58.กลุ่ม/สหกรณ์จัดหาสินค้า/บริการมาจำหน่ายโดยพยายามหาแหล่งซื้อที่มีต้นทุนต่ำแต่มีคุณภาพ					

รายการ	ระดับของความสอดคล้องกับ กลุ่ม/สหกรณ์ (%)				
	0-20	21-40	41-60	61-80	80-100
59.กลุ่ม/สหกรณ์มีการใช้งบประมาณประชาสัมพันธ์ในธุรกิจ					
60.การตั้งราคาขายสินค้า/บริการไม่เน้นตั้งราคาจากราคาขายในท้องตลาดแต่เน้นตั้งราคาจากต้นทุนสินค้าเป็นหลัก					
61.กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านมีการจัดสรรกำไรสุทธิในรูปแบบเงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืนให้แก่สมาชิกอย่างสม่ำเสมอและเป็นธรรม					
62.กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านเน้นเรื่องคุณภาพของสินค้า/บริการเป็นหลัก					
63.ในการกำหนดค่าจ้างแรงงานหรือเงินเดือนเจ้าหน้าที่ของกลุ่ม/สหกรณ์พิจารณาจากค่าจ้างขั้นต่ำตามกฎหมายเป็นหลัก					
64.อุปกรณ์และทรัพย์สินที่กลุ่ม/สหกรณ์มีอยู่สามารถปรับเปลี่ยนไปใช้ในกิจกรรมอื่นๆของกลุ่ม/สหกรณ์ได้ง่ายและรวดเร็ว					
65.ทรัพย์สิน อุปกรณ์ ปัจจัยการผลิต หากมีการชำรุดใช้การไม่ได้กลุ่ม/สหกรณ์สามารถหาทดแทนได้ภายในท้องถิ่น และทันเวลาไม่ก่อความเสียหายกับองค์กร					
66.ในการให้สินเชื่อแก่สมาชิก หรือบุคคลอื่น กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านได้พิจารณาจากความสามารถในการชำระคืนเงินต้นได้ และทันส่งคืนได้ตามกำหนด					
67.ในการเลือกลงทุนทำธุรกิจกลุ่ม/สหกรณ์จะพิจารณาถึงความเสี่ยงและผลตอบแทนจากการลง ทุนน้อยเพียงใด					
68.ในการจำหน่ายสินค้า/บริการ กลุ่ม/สหกรณ์จะจำหน่ายตลาดภายในท้องถิ่นก่อนแล้วค่อยขยายออกไปตลาดต่างจังหวัด และตลาดต่างประเทศ					
69.กลุ่ม/สหกรณ์จัดหาสินค้าเพื่อจำหน่ายจากแหล่งซื้อภายในท้องถิ่น ถ้าไม่เพียงพอค่อยหาจากแหล่งภายนอก					

รายการ	ระดับของความสอดคล้องกับ กลุ่ม/สหกรณ์ (%)				
	0-20	21-40	41-60	61-80	80-100
70.สมาชิกของกลุ่ม/สหกรณ์ ให้ความร่วมมือและสนใจใน กิจกรรมของกลุ่ม/สหกรณ์					
71.กลุ่ม/สหกรณ์นัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานกิจกรรมของ กลุ่ม/สหกรณ์ อยู่เป็นประจำ					
72.กลุ่ม/สหกรณ์ได้มีการจัดโครงการสัมมนา ศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถให้แก่สมาชิกและ คณะกรรมการเป็นประจำ					
73.ปัจจุบันกลุ่ม/สหกรณ์ของท่านได้ทำกิจกรรมหรือธุรกิจ กับกลุ่ม/สหกรณ์อื่น					
74.ในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม/สหกรณ์มุ่งเน้นที่จะ คำนึงถึงการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของสมาชิก มาก					
75.ในการดำเนินธุรกิจกลุ่ม/สหกรณ์ได้สำรวจความ ต้องการของสมาชิก					
76.ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ กลุ่ม/สหกรณ์มีการขอมติ หรือเห็นชอบจากสมาชิกหรือคณะกรรมการ					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับกิจกรรม
กลุ่ม/สหกรณ์

77. โปรดใช้คำอธิบายความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามความ
เข้าใจของท่าน

.....

.....

.....

78. ท่านคิดว่าควรจะนำพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้กับกลุ่ม/สหกรณ์ของท่านได้หรือไม่

ได้ ไม่ได้

เพราะ.....

.....

.....

79. ถ้าท่านจะใช้แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ท่านจะใช้ในลักษณะใดบ้าง

.....

.....

.....

80. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการผลิตของท่าน นั่นคือ การใช้เทคโนโลยี
ที่ไม่แพง แต่ถูกหลักวิชาการ (แทนที่จะนำเข้าเทคโนโลยีใหม่ล่าสุดทุกครั้งที่สามารถทำได้)

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

81. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่ง
ทรัพยากรประกอบไปด้วย คน เงิน วัสดุ ฝีมือ เครื่องจักรการผลิต

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

82. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการดำเนินการของกลุ่ม/สหกรณ์จะเน้นความร่วมมือของสมาชิกเป็นหลัก และเน้นการจ้างงานในชุมชน โดยไม่นำเทคโนโลยีมาทดแทนแรงงาน ยกเว้นกรณีที่เกิดความเสียหายแก่ผลิตภัณฑ์

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

83. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการวางแผนการผลิตให้มีขนาดการผลิตสอดคล้องกับขีดความสามารถในการบริหารจัดการ เพื่อให้การขยายตัวของการผลิตมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป แต่มีความมั่นคง (แทนเน้นการขยายตัวตามความต้องการของตลาดและผลกำไรในระยะสั้น ซึ่งอาจมีความเสี่ยงจากการบริหารจัดการสูง)

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

84. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการดำเนินกิจการของกลุ่ม/สหกรณ์ของท่านไม่ควร โลกมากจนเกินไปและไม่เน้นกำไรระยะสั้นเป็นหลัก แต่เน้นความอยู่รอดของกลุ่ม/สหกรณ์แล้วจึงค่อยพัฒนาเป็นขั้นเป็นตอนให้เกิดความมั่นคงก่อนที่จะก้าวไปพัฒนาธุรกิจ และในการวางแผนการผลิตควรคำนึงถึงความมั่นคงของกิจการในระยะยาวเป็นหลัก

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

85. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าความซื่อสัตย์สุจริตในการประกอบการ โดยไม่เอาर्डเอาเปรียบผู้บริโภค ไม่เอาर्डเอาเปรียบสมาชิกหรือลูกจ้างรวมทั้งไม่เอาर्डเอาเปรียบผู้จำหน่ายวัตถุดิบ เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้ประกอบการในยุคปัจจุบัน (หรือท่านเห็นด้วยว่าความสามารถอยู่รอดได้และสามารถสะสมทุนได้เร็วโดยไม่ต้องคำนึงถึงสิ่งใดทั้งสิ้นยังเป็นสิ่งจำเป็นในการทำธุรกิจเพื่อความอยู่รอดของกิจการท่าน)

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

86. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่า แทนที่จะมีสินค้าเพียงอย่างเดียวหรือน้อยอย่าง ท่านควรมีสินค้าที่หลากหลายหรือมีการวางแผนล่วงหน้า ในการที่จะสามารถปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ได้ง่าย เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงจากการที่ราคาสินค้าที่ท่านมีอยู่ไม่ก็ชนิดเปลี่ยนแปลงรวดเร็วเกินไป ทำให้ท่านไม่สามารถปรับโครงสร้างการผลิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ ซึ่งจะทำให้ธุรกิจของท่านประสบปัญหาได้

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

87. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับหลักการในการบริหารความเสี่ยงต่ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเน้นการขายกิจการ โดยสะสมทุนจากกำไรหรือออกหุ้นเพิ่มเติมแทนการกู้เงินจากภายนอกเพื่อขยายกิจการเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงินกู้จากต่างประเทศที่ต้องขึ้นกับความเสี่ยงจากการผันผวนของค่าเงินด้วย

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

88. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่ากิจการของท่านควรจะค่อยเติบโตอย่างมั่นคง โดยเริ่มจากเน้นตลาดในท้องถิ่นก่อน แล้วจึงขยายไปสู่ตลาดภูมิภาคและตลาดในประเทศทั้งประเทศเป็นลำดับก่อน แล้วจึงจะเน้นตลาดต่างประเทศภายหลังเมื่อกิจการของท่านมั่นคงแล้ว (หรือท่านมีความเห็นว่า การผลิตเพื่อตลาดต่างประเทศเลย เพราะเป็นตลาดใหญ่ ได้เสียเร็วอีกทั้งเป็นหนทางเดียวสำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมท่าน)

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

89. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่าการรวมกลุ่มเป็นกลุ่ม/สหกรณ์ควรเน้นการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งที่เกิดจากสมาชิกที่มีความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน และการสร้างเครือข่ายร่วมกับกลุ่ม/สหกรณ์อื่นตลอดจนหน่วยงานของรัฐ

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

90. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ว่ากลุ่ม/สหกรณ์ของท่านควรเน้นการมีส่วนร่วม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันของสมาชิก และตอบสนองความต้องการของสมาชิก

ความคิดเห็น	เหตุผล
☐ เห็นด้วย	
☐ ไม่เห็นด้วย	
☐ ไม่มีความเห็น	

91. ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการกลุ่ม/สหกรณ์จากหน่วยงานของรัฐบาลบ้างหรือไม่ ความรู้ดังกล่าวสามารถประยุกต์ได้กับกิจกรรมของท่านหรือไม่

ได้รับความรู้จากหน่วยงานของรัฐ

โปรดระบุหน่วยงาน 1.....

2.....

3.....

ประยุกต์ได้

ประยุกต์ไม่ได้

ได้รับความรู้จากแหล่งอื่น

โปรดระบุหน่วยงาน 1.....

2.....

3.....

ประยุกต์ได้

ประยุกต์ไม่ได้

ไม่เคยรับทราบว่ามีแนวคิดเช่นนี้มาก่อน

92. เนื่องจากคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้นำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์สำหรับแผนพัฒนาประเทศ ฉบับที่ 9 และ ฉบับที่ 10 ท่านคิดว่าจะสอดคล้องกับการพัฒนา กลุ่ม/สหกรณ์ของท่านหรือไม่

คิดว่าสอดคล้องเพราะ

.....

คิดว่าไม่สอดคล้องเพราะ

.....

ไม่มีความเห็น

93. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

ตอนที่ 4 ด้านการวิเคราะห์งบการเงิน

1. วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ด้านอัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนทุนหมุนเวียนปีบัญชีที่ผ่านมา
มีค่าเท่ากับ.....
2. วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ด้านอัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้ อัตราส่วนแห่งนี้สิ้นปี
บัญชีที่ผ่านมา มีค่าเท่ากับ.....
3. วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ด้านอัตราส่วนความสามารถในการใช้สินทรัพย์ อัตราหมุนของ
สินทรัพย์ปีบัญชีที่ผ่านมา มีค่าเท่ากับ.....
4. วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ด้านอัตราส่วนความสามารถในการหากำไร อัตราผลตอบแทนต่อ
สินทรัพย์(ROA)ปีบัญชีที่ผ่านมา มีค่าเท่ากับ.....
5. วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ด้านอัตราส่วนความสามารถในการหากำไร อัตราผลตอบแทนต่อ
ส่วนกองทุน(ROE)ปีบัญชีที่ผ่านมา มีค่าเท่ากับ.....
ที่ผ่านมา มีค่าเท่ากับ.....